

9η ΣΥΝΟΔΟΣ της Κεντρικής Επιτροπής

Αθήνα 8 - 9 Ιανουαρίου 1999

Συνέδριο

9^η ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

8 & 9 Ιανουαρίου 1999

ΠΑΣΟΚ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
• <i>Εισήγηση του Προθυπουργού και Προέδρου του Κινήματος</i>	
Κώστα Σημίτη	5
• <i>Εισήγηση του Γραμματέα της Κεντρικής Επιτροπής</i>	
Κώστα Σκανδαλίδη	20
• <i>Εισηγήσεις</i>	
Μ. Αρσένη	34
Π. Αυγερινός	37
Μ. Λασκαλάκης	40
Π. Οικονόμου	44
Θ. Πάγκαλος	52
Μ. Παπαϊωάννου	53
Χρ. Πρωτόπαπας	61
Γ. Σουλαδάκης	67
Α. Τσοχατζόπουλος	75
• <i>Δευτερολογία του Προθυπουργού και Προέδρου του Κινήματος</i>	
Κώστα Σημίτη	93
• <i>Δευτερολογία του Γραμματέα της Κεντρικής Επιτροπής</i>	
Κώστα Σκανδαλίδη	101

Εισήγηση του Πρωθυπουργού και Προέδρου του Κινήματος

Κ. ΣΗΜΙΤΗ

Σύντροφοι και συντρόφισσες,

Η σημερινή μας συνεδρίαση είναι πράγματι σημαντική. Γιατί με τις αποφάσεις μας θα καθορίσουμε σε ένα μεγάλο βαθμό την πορεία του κινήματός μας προς το Συνέδριο.

Οι θέσεις και οι διαδικασίες που σήμερα και αύριο θα αποφασίσουμε, θα δώσουν τον τόνο, ώστε τα δεκάδες χιλιάδες μέλη μας, οι εκατοντάδες χιλιάδες πολίτες που θα συνεισφέρουν τον προβληματισμό τους, να αποκρυσταλλώσουν τις σταθερές θέσεις μας για μία νέα πορεία του ΠΑ.ΣΟ.Κ. και της χώρας.

Στην ιστορία των σοσιαλιστικών κομμάτων υπάρχουν πολλοί τύποι συνεδρίων. Υπάρχουν συνέδρια ρουτίνας, υπάρχουν συνέδρια μεταβατικά, υπάρχουν και συνέδρια τομής, συνέδρια που σφραγίζουν αποφασιστικά την πορεία ενός κόμματος και μιας χώρας.

Τον χαρακτήρα του Συνεδρίου θα τον διαμορφώσει τελικά η δυναμική των συνεδρων μας, η δυναμική εμπλοκή των δεκάδων χιλιάδων μελών μας, των εκατοντάδων χιλιάδων πολιτών στα μεγάλα ζητούμενα του κινήματος και της χώρας.

Δικό μας χρέος σήμερα είναι να διαμορφώσουμε τις καλύτερες δυνατές προϋποθέσεις για τον πιο ολοκληρωμένο διάλογο μέσα στις τάξεις του κινήματός μας και μέσα στα στρώματα και τις τάξεις της κοινωνίας που θέλουμε να εκφράσουμε πρωτοπόρα. Και να δουλέψουμε, ώστε ο διάλογος αυτός να οδηγήσει σε προτάσεις πειστικές, ουσιαστικές, οραματικές. Προτάσεις που θα κάνουν εμφανές στον κάθε πολίτη, τι εκπροσωπούμε, ποιές είναι οι διαφορές μας με άλλα κόμματα.

Το Συνεδριό μας δεν μπορεί και δεν πρέπει να είναι μια εσωστρεφής διαδικασία. Δεν μπορεί και δεν πρέπει να είναι μια υπόθεση συσχετισμών ενός κομματικού ιερατείου.

Το Συνέδριό μας δεν μπορεί και δεν πρέπει να είναι ένα ερμητικό σύστημα κρυπτογραφικών κειμένων και θέσεων για τους μνημένους.

Το Συνέδριό μας πρέπει να είναι μια υπόθεση της ελληνικής κοινωνίας. Ένα γεγονός με καταλυτικές ιδεολογικές και πολιτικές επιπτώσεις στην διαμόρφωση του άμεσου και μακροπρόθεσμου πολιτικού σκηνικού.

Σήμερα και αύριο πρέπει να συζητήσουμε τους όρους και τις προϋποθέσεις, ώστε οι προβληματισμοί μας να καλύψουν τα πιο κρίσιμα ζητήματα, τις πιο καθοριστικές επιλογές που έχουμε να κάνουμε στο πέρασμα της χώρας μας από τον 20ο στον 21ο αιώνα.

Το Συνέδριο έχει τρεις τομείς στους οποίους αποτυπώνεται το εύρος των θεμάτων που καλείται να διαπραγματευθεί:

- Την ιδεολογική επεξεργασία των θέσεων για τον δημοκρατικό σοσιαλισμό έτσι όπως διαμορφώνονται οι τάσεις σήμερα στην Ευρώπη και στο παγκόσμιο επίπεδο.
- Τις πολιτικές θέσεις γύρω από τις οποίες αρθρώνεται ο προγραμματικός πολιτικός μας λόγος.
- Το καταστατικό, στο οποίο κατασταλάζουν οι ιδεολογικές και πολιτικές μας θέσεις, προσδίνοντας μια ορισμένη δομή και δυναμική στην πολιτικοοργανωτική μας διάρθρωση.

Και στους τρεις αυτούς τομείς, υπάρχει ήδη μακρά επεξεργασία που η εξειδίκευσή τους είναι αντικείμενο αυτής της Συνόδου της Κεντρικής Επιτροπής.

Ωστόσο, σύντροφοι και συντρόφισσες, οι ιδεολογικές επεξεργασίες, ο προγραμματικός πολιτικός λόγος και η ανάλογη πολιτικοοργανωτική δομή, κινδυνεύουν να γίνουν αντικείμενα ενός κομματικού φορμαλισμού, εάν δεν ενταχθούν σε ένα συγκεκριμένο πολιτικό πλαίσιο. Αν δεν γίνουν ορατά, κατανοητά και καθαρά για το τελευταίο στέλεχος, το τελευταίο μέλος του ΠΑ.ΣΟ.Κ., τον κάθε Έλληνα πολίτη, τα απλά ζητούμενα "που πάμε", "τι Ελλάδα θέλουμε", "για ποιά Ευρώπη αγωνιζόμαστε", "σε ποιούς απευθύνεται η πολιτική μας", "τι θέλει, τι μπορεί και για ποιά πράγματα αγωνίζεται το ΠΑ.ΣΟ.Κ."

Σύντροφοι και συντρόφισσες,

Σ' αυτά τα ερωτήματα δίνουμε τις απαντήσεις μας. Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. έχει μια περήφανη ιστορία 24 χρόνων. Το έργο του, είτε στην κυβέρνηση, είτε στην Αντιπολίτευση, έχει εγγραφεί απολύτως θετικά στην σύγχρονη πολιτική ιστορία της Ελλάδας.

Ειδικότερα από το 1993, αναλάβαμε ένα ιδιαίτερα βαρύ έργο. Την ώρα ακριβώς που όλη η Ευρώπη είχε επιταχύνει τους ρυθμούς της ενοποίησής της, η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας κατάφερε το '90-'93 να αποδιοργανώσει την οικονομία, να αποξενώσει την κοινωνία, να εντείνει την ανισότητα, να απομονώσει τη χώρα, να καθυστερήσει την Ελλάδα στην πορεία της Ευρώπης προς την ΟΝΕ.

Από το 1994 ως σήμερα, οι κυβερνήσεις μας πέτυχαν δύο ισοδύναμα κεντρικά ζητούμενα:

Πρώτον: Καταφέραμε με αποφασιστικό τρόπο να ανασυγκροτήσουμε την οικονομία μας, να περιορίσουμε σημαντικά τις πιο έντονες ανισορροπίες που δημιουργούσαν μακροχρόνια, αναπτυξιακή στασιμότητα, επενδυτική αποκλιμάκωση, κοινωνικό έλλειμμα, αβεβαιότητα, συνεχή αποδυνάμωση της διεθνούς θέσης της χώρας, όχι μόνο στα οικονομικά, αλλά και στο πεδίο της εξωτερικής πολιτικής.

Αποκαταστήσαμε την εμπιστοσύνη, φέρνουμε τη χώρα στην ΟΝΕ, πραγματοποιήσαμε στόχους που πολλοί πίστευαν ακατόρθωτους.

Κάποιοι, επηρεασμένοι από το παρελθόν, αρέσκονται σε λεκτικές ακροβασίες γύρω από την ονομαστική και την πραγματική σύγκλιση.

Ας μην υποβαθμίζουμε ένα σπάνιο αγώνα που από το 1993 έδωσε η κυβέρνησή μας. Τα επιτεύγματα για τη σύγκλιση προς την ΟΝΕ, τη λεγόμενη ονομαστική σύγκλιση, αποτελούν μια τεράστια επιτυχία για την κυβέρνηση, το ΠΑ.ΣΟ.Κ., τη χώρα, τον κόσμο που μας εμπιστεύεται.

Ονομαστική και πραγματική σύγκλιση δεν είναι ξεκομμένα φαινόμενα. Μαζί με τη σύγκλιση δημιουργήσαμε μηχανισμούς για πραγματική ανάπτυξη, με ρυθμούς 3,5% στα δύο τελευταία χρόνια, ρυθμούς που δεν είχε γνωρίσει για πολύ καιρό η χώρα. Όλα αυτά αντικατοπτρίζονται στο επίπεδο ζωής του πολίτη.

Η ανακούφιση στην τσέπη του κάθε πολίτη είναι υπαρκτή και όχι ονομαστική. Η ανακούφιση γιατί ο πληθωρισμός είναι χαμηλότερος. Η ανακούφιση γιατί οι αποταμιεύσεις του δεν κινδυνεύουν. Η πτώση του επιτοκίου είναι επίσης υπαρκτή. Πριν πέντε χρόνια ένας που έπαιρνε στεγαστικό δάνειο 10.000.000 δρχ. πλήρωνε μηνιαίο τοκοχρεολύσιο 170.000 δρχ. τώρα για το ίδιο ποσό πληρώνει 92.000 δρχ. Τι είναι αυτό σύντροφοι; Ονομαστικός δείκτης ή πραγματική μηνιαία ανακούφιση του πολίτη;

Δεύτερον: δεν πετύχαμε μόνον την εξυγίανση της οικονομίας. Δεν επιτύχαμε μόνον τους συγκριτικά υψηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Παρά τις δυσκολίες, παρά την μεγάλη προσπάθεια που έπρεπε να καταβάλουμε, αυτά τα πέντε τελευταία χρόνια είμαστε η μόνη χώρα στην Ευρώπη που διαφυλάξαμε και επεκτείναμε το κοινωνικό κράτος. Παντού αλλού στην Ευρώπη, οι στόχοι της σύγκλισης σήμαναν περικοπές των κοινωνικών δαπανών.

Εδώ, στην Ελλάδα, χάρη στην πολιτική μας, χάρη στην πολιτική του ΠΑ.ΣΟ.Κ., διαφυλάξαμε τις κοινωνικές κατακτήσεις του '81-'89, που τις απείλησε μόνον η Νέα Δημοκρατία το '90-'93. Και λέμε καθαρά: στόχος του Συνεδρίου μας, στόχος της κυβερνητικής πολιτικής μας, είναι να δώσουμε νέο βάθος και μεγαλύτερη έκταση στις κοινωνικές μας πολιτικές. Και αυτό μόνον εμείς το μπορούμε. Γιατί οι στόχοι αυτοί είναι ενσάρκωμένοι στην πολιτική ιδεολογία μας, στις αξίες μας, είναι στόχοι που διασφαλίζουμε μέσα από την ανακατανομή των πόρων, που πετυχαίνει η πολιτική μας, ανακατανομή προς τις κοινωνικές και αναπτυξιακές δαπάνες.

Η Ελλάδα της δημιουργίας γίνεται πραγματικότητα.

"Τι θέλει", λοιπόν, "και τι μπορεί το ΠΑ.ΣΟ.Κ.", να τα απλά ερωτήματα μπροστά στο Συνέδριό μας. Και απαντώ, εξίσου στέρεα και απλά:

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. θέλει και μπορεί να εξασφαλίσει το πέρασμα της Ελλάδας από την οικονομική και κοινωνική περιφέρεια της Ευρώπης σε μια θέση δυναμικής ευημερίας, ανάπτυξης, δημιουργίας, κοινωνικής συνοχής, ισχυρής και αξιόπιστης παρουσίας. Μία θέση που θα μετατρέπει τη χώρα σ' ένα πόλο σταθερό, σ' ένα κόσμο αυξανόμενης αβεβαιότητας και συνεχών αλλαγών. Έτσι ώστε να μπορούμε από καλύτερη θέση να αντιμετωπίζουμε τα νέα προβλήματα και να ανταποκρινόμαστε στις προσδοκίες των πολιτών μας.

Ήδη βρισκόμαστε σε πολύ καλό δρόμο. Πιστεύουμε βάσιμα, ότι στις αρχές του 2000 θα υπερκαλύπτουμε όλους τους όρους, ώστε να μπούμε στην ΟΝΕ "με το σπαδί μας", τον Ιανουάριο του 2000.

Τι σημαίνει για μας αυτός ο στόχος; Σημαίνει ότι ως τις εκλογές του 2000 ακολουθούμε με συνέπεια και σταθερότητα την χαραγμένη πολιτική μας που αποδίδει ήδη καρπούς. Η εργασία, οι κόποι και οι δυσίες, του Ελληνικού λαού πιάνουν επιτέλους τόπο. Δεν πρέπει να διστάσουμε στο τελευταίο τμήμα της διαδρομής.

Η Ελλάδα μπαίνει στην ΟΝΕ ισότιμα. Ούτε επαιτούμε, ούτε διαπραγματευόμαστε από θέση αδυναμίας. Η Ελλάδα απαιτεί και επιβάλλει την παρουσία της στον σκληρό πυρήνα των Ευρωπαϊκών αποφάσεων.

Τι σημαίνει για μας, για το ΠΑ.ΣΟ.Κ. το ορόσημο του 2000; Για μας, το 2000 δεν είναι απλά η επισφράγιση της ένταξης της χώρας στην ΟΝΕ.

Έχουμε πει επανειλημμένα ότι η ΟΝΕ δεν είναι πανάκεια. Ότι με την ένταξή μας δεν θα λυθούν όλα τα προβλήματά μας, δεν θα εξαλείψουμε αυτόματα τη φτώχεια και τις οικονομικές ανισότητες. Θα έχουμε αποκτήσει όμως μια πιο στέρεη βάση για να διαμορφώσουμε μια κοινωνία πιο δίκαιη, πιο αλληλέγγυα, μια στέρεη βάση για την αναπτυξιακή μας πορεία. Θα επαναλάβω το παράδειγμα των επιτοκίων. Με την ένταξή μας σε μια μεγάλη ζώνη νομισματικής σταθερότητας πετυχαίνουμε την αποκλιμάκωση των επιτοκίων δανεισμού. Ήδη η έναρξη της ΟΝΕ είχε, παρόλο που δεν συμμετέχουμε, ως αποτέλεσμα τη μείωση των επιτοκίων των μακροχρόνιων ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου.

Τα επιτόκια δανεισμού του Δημοσίου θα μειωθούν μετά την ένταξη από 2 έως 4 μονάδες και ανάλογη πορεία θα ακολουθήσουν και όλα τα επιτόκια των δανείων που δίνουν οι τράπεζες σε επιχειρήσεις, σε οικογένειες για στεγαστικά δάνεια, στους πολίτες για καταναλωτικά δάνεια, στους νέους για σπουδές.

Το κόστος αυτών των δανείων θα είναι πολύ μικρότερο απ' ό,τι είναι σήμερα, με αποτέλεσμα το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών να αυξηθεί. Αυτό το φαινόμενο συνιστά μια σημαντική αναδιανομή του εισοδήματος σε όφελος των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων και σε βάρος του χρηματοπιστωτικού τομέα. Γίνεται μία μεταφορά πόρων από το τραπεζικό σύστημα προς τις επενδύσεις και την κατανάλωση ευρέων κοινωνικών στρωμάτων.

Ας έρθω τώρα στο Δημόσιο. Το ετήσιο όφελος για το δημόσιο θα ανέλθει σε εκατοντάδες δισεκατομμύρια δραχμές, και θα προέλθει από την μείωση των τόκων που πληρώνουμε ως χώρα στους δανειστές μας. Αυτό το όφελος θα εκφράζει την προσπάθεια που καταβάλαμε ως χώρα και ως οικονομία για να μπούμε στην ΟΝΕ, και θα οφείλεται στην επιτυχή πορεία και κατάληξη αυτής της προσπάθειας. Αυτό θα είναι το "Πακέτο της Ένταξης", το αποτέλεσμα της προσπάθειάς μας. Από μας εξαρτάται να το αξιοποιήσουμε για να βελτιώσουμε ακόμη περισσότερο τις προοπτικές ευημερίας για όλους. Είναι στο χέρι μας να το κατευθύνουμε σε επενδύσεις που δημιουργούν ευκαιρίες για το μέλλον, σε χρηματοδότηση μιας δυναμικής κοινωνικής πολιτικής, σε μία κατεύθυνση οικονομικής ανάπτυξης, αλλά και δικαιοσύνης και αλληλεγγύης. Εδώ θα φανεί η προσπάθειά μας να πετύχουμε δικαιότερη κατανομή της ευημερίας και να ανοίξουμε περισσότερες ευκαιρίες για όλους. Γιατί μόνο έτσι θα εξυπηρετηθεί ο διπλός μας στόχος που είναι η οικονομική ανάπτυξη και ευημερία σε μία κοινωνία συνοχής και αλληλεγγύης.

Το 2000 θα είναι λοιπόν η χρονιά της ωρίμανσης των νέων μεγάλων πολιτικών που ήδη από το 1999 θα μπορέσουμε να δρομολογήσουμε.

Για μας, οι εκλογές του 2000 δεν θα είναι η επισφράγιση της ΟΝΕ. Αλλά η αφετηρία για την αξιοποίηση όλων των ευκαιριών που ανοίγει η νέα δέση της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Σύντροφοι και συντρόφισσες,

Θα έχετε παρατηρήσει, ότι το ΠΑ.ΣΟ.Κ. αντιμετωπίζει όχι απλώς μια κακόπιστη αντιπολίτευση. Αντιμετωπίζει το χειρότερο είδος αντιπολίτευσης, που είναι η παχυλή άγνοια.

Τι κάνει όλον αυτόν τον καιρό η Νέα Δημοκρατία, αλλά δυστυχώς, συχνά, και τα άλλα κόμματα;

Κάθονται στις κερκίδες την ώρα που η κυβέρνηση δουλεύει σκληρά και κάνουν σχόλια.

Το νόημα της αντιπολιτευτικής τακτικής της Νέας Δημοκρατίας είναι η πολιτική του Χατζηαβάτη: "δουλεύει το ΠΑ.ΣΟ.Κ. να βάλει την χώρα στην ΟΝΕ και θα έλθω εγώ μετά να καρπωθώ τα οφέλη". Αλλά οι άνθρωποι, σύντροφοι, είναι "νυχτωμένοι". Δεν καταλαβαίνουν τίποτα, όχι μόνον από την πολιτική του ΠΑ.ΣΟ.Κ., αλλά και από την Ευρωπαϊκή πολιτική όπως το έδειξε το παρελθόν και η σημερινή τους στάση.

Εδώ δεν έχουν καταλάβει τίποτε από την προσπάθεια όλου του ελληνικού λαού και της κυβέρνησής μας τα τελευταία χρόνια.

Όλα όσα επιτύχαμε, αυτοί νομίζουν ότι έγιναν αυτόματα, από κάποιες θεϊκές δυνάμεις και από ντιρεκτίβες των Βρυξελλών. Γι' αυτό και καλλιεργούν την άποψη ότι η πρόοδος που πετύχαμε ήταν αυτονόητη. Αν ήταν όλα αυτονόητα γιατί δεν τα κατάφεραν όταν ήταν στη κυβέρνηση;

Οι άνθρωποι δεν κατάλαβαν ότι τίποτε δεν μας προσφέρθηκε, ούτε πρόκειται να μας προσφερθεί. Τα κατακτήσαμε όλα με κόπους, με δυσίες, με γνώση και μαστοριά στην διαρκή διαπραγμάτευση που είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση. Και με τις εμπειρίες μας, με τη γνώση μας, με την όλο και βελτιούμενη αποτελεσματικότητά μας, θα συνεχίσουμε.

Μια ηγεσία ανυποψίαστων και image makers όπως της Νέας Δημοκρατίας μπορεί να γκρεμίσει σε λίγους μήνες όσα κερδήθηκαν σε τόσα χρόνια. Έδειξαν άλλωστε την έλλειψη εμπειρίας και ικανότητας με τις αντιφατικές πολιτικές τους το διάστημα '90-'93.

Εμείς γι' αυτό έχουμε ξεκάθαρο στόχο: θα βάλουμε την χώρα στην ΟΝΕ «με το σπαθί μας» και ισότιμα. Και θα ολοκληρώσουμε με την ψήφο του λαού το έργο της ανάπτυξης και της ευημερίας της χώρας το 2000 με το 2004.

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. απέδειξε, ότι συνδυάζει την άσκηση υπεύθυνης οικονομικής πολιτικής με κοινωνική ευαισθησία. Απέδειξε επίσης ότι διαθέτει τα κατάλληλα κυβερνητικά στελέχη, που μπορούν να αξιοποιήσουν αυτό το δύσκολο έργο.

Η άσφαιρη αντιπολίτευση των image makers του τηλεοπτικού θεάματος, των λεκτικών σχημάτων για μαζική κατανάλωση δεν έχει κάτι ωφέλιμο να προσφέρει, ούτε τώρα, ούτε στο μέλλον. Και ο λαός το καταλαβαίνει ήδη καλά.

Σύντροφοι και συντρόφισσες,

Είναι φυσικό, σε εποχές μεγάλων παγκόσμιων μεταβολών τα προβλήματα να γίνονται πολύ πιο σύνθετα απ' ό,τι είχαμε συνηθίσει λίγα χρόνια πριν.

Είναι αλήθεια, ότι τα τελευταία 9 χρόνια, μετά την κατάρρευση του διπολισμού, κοσμοϊστορικές αλλαγές κλόνισαν τα θεμέλια δομών που είχαμε μάθει να τις θεωρούμε αναλλοίωτα σταθερές.

Αυτό δίνει την ευκαιρία στη αξιωματική αντιπολίτευση να ισχυριστεί, ότι διαχωριστικές γραμμές δεν υπάρχουν πια. Γελιέται. Υπάρχουν, γίνονται όλο και πιο έντονες.

Διαχωριστική γραμμή αποτελεί η διαφορετική αντίληψή μας για την κοινωνία και την κοινωνική εξέλιξη. Η κυβέρνηση και ο πολιτικός κόσμος κατά τη Νέα Δημοκρατία έχουν σκοπό να διαχειρίζονται προβλήματα, είναι μάνατζερ. Γιατί για τη Νέα Δημοκρατία η οργάνωση της κοινωνίας είναι δεδομένη. Χρειάζεται μόνο να λειτουργήσει καλύτερα το υπάρχον. Για μας το ΠΑ.ΣΟ.Κ. η επιτυχία κρίνεται όχι μόνο από το εάν λειτουργεί καλύτερα αυτό που υπάρχει, αλλά κυρίως από το εάν πραγματοποιούνται μεταρρυθμίσεις που οδηγούν σε μια κοινωνία με υψηλότερη ευημερία, πιο δημοκρατική, κοινωνικά πιο δίκαιη και με μεγαλύτερη ποιότητα ζωής. Αυτά είναι τα καθοριστικά κριτήρια, η πραγματοποίηση αλλαγών που βελτιώνουν την ευημερία, τις συνθήκες ζωής, τις δυνατότητες των πολιτών. Η πολιτική δράση σε σχέση με το όραμά μας. Η πολιτική δεν είναι τεχνοκρατική διαχείριση. Είναι παρέμβαση στην κοινωνική-οικονομική εξέλιξη, για να ξεπεράσουμε το σήμερα και να πλησιάσουμε τις αξίες μας. Να βελτιωθούν οι συνθήκες ζωής. Να καταργηθούν φραγμοί και εμπόδια που περιορίζουν τους πολίτες. Να υπάρχουν περισσότεροι δρόμοι για την προσωπική ευημερία. Να δημιουργηθεί ένας χώρος ανάπτυξης και κοινωνικής δικαιοσύνης για όλους. Με εκπαίδευση, με συλλογικές διαπραγματεύσεις, με αναπτυξιακές πρωτοβουλίες του

κράτους, με κοινωνικές πρωτοβουλίες στην υγεία, την κοινωνική ασφάλιση, την πρόνοια, μια πιο ανοιχτή, πιο ελεύθερη κοινωνία όπου περιορίζεται η εκμετάλλευση και ανοίγονται όλο και περισσότερες δυνατότητες και ευκαιρίες.

Γι' αυτό και διαφέρει η αντίληψη του ΠΑ.ΣΟ.Κ. από την αντίληψη της Δεξιάς για την αγορά. Για μας η αγορά είναι μέσο οργάνωσης της κοινωνίας, ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι μας. Η αγορά συνυπάρχει με τους στόχους μας. Για τη Δεξιά η αγορά είναι ο καθοριστικός αν όχι ο αποκλειστικός τρόπος οργάνωσης των οικονομικών και κοινωνικών σχέσεων γιατί μοχλός είναι το ιδιωτικό κέρδος. Η κοινωνία προσανατολίζεται από την αγορά και το ιδιωτικό κέρδος και όχι από άλλες αξίες όπως η κοινωνική δικαιοσύνη, η συνοχή, η ποιότητα ζωής σε μια κοινωνία.

Γι' αυτό και διαφέρει η αντίληψή μας από την αντίληψη της Δεξιάς για το Κράτος. Για τη Δεξιά το Κράτος είναι ένας μηχανισμός εξουσίας, που εξασφαλίζει τη λειτουργία της αγοράς, πρακτικά ο μηχανισμός εξουσίας της καθεστηκυίας τάξης που εκμεταλλεύεται την αγορά. Γι' αυτό και το ελληνικό κράτος αναπτύχθηκε ως πελατειακό κράτος. Για μας το κράτος ήταν και είναι πάντοτε η συμπύκνωση μιας σειράς κοινωνικών οικονομικών και πολιτικών σχέσεων. Δεν είναι ουδέτερο, δεν μπορεί να είναι ουδέτερο, και μπορεί και πρέπει να αποτελέσει μοχλό ανάπτυξης και κοινωνικής δικαιοσύνης.

Επειδή υπάρχουν διαχωριστικές γραμμές, μας στηρίζουν διαφορετικές κοινωνικές συμμαχίες. Οι άνθρωποι της δουλειάς και της δημιουργίας, εμάς. Οι άνθρωποι της κερδοσκοπίας και της πελατειακής κοινωνίας, εκείνους.

Σύντροφοι, συντρόφισσες,

Τα θέματα αυτά δεν είναι μόνο ιδεολογικά χωρίς πρακτική επίπτωση στη ζωή και στο μέλλον μας.

Αυτή την ώρα υπάρχει μια πολύ σκληρή διαπραγμάτευση για την "Ατζέντα 2000", δηλαδή τους πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και πως θα χρησιμοποιηθούν. Ορισμένες χώρες του Βορρά καμώνονται ότι αγνοούν, πως βάση της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι οι πολιτικές συνοχής. Θέλουν να περιορίσουν δραστικά τους πόρους και την ανακατανομή τους.

Εμείς, η δική μας κυβέρνηση, μαζί με την κυβέρνηση της Ισπανίας και της Πορτογαλίας δίνουμε αυτή την ώρα μια σκληρή μάχη για την διαφύλαξη των πολιτικών συνοχής. Και πιστεύουμε ότι θα πετύχουμε.

Το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης είναι μία πρόκληση και μια ευκαιρία ώστε από το 2000 έως το 2006 να μετασχηματίσουμε την Ελλάδα δυναμικά σε μια ανταγωνιστική και ευημερούσα οικονομία.

Σ' αυτό το διάστημα μέσα από την ανάπτυξη πρέπει να δώσουμε λύση στο πρόβλημα της ανεργίας και της απασχόλησης, πρέπει να κάνουμε βιώσιμο και ανταγωνιστικό τον αγροτικό τομέα.

Σ' αυτό το διάστημα πρέπει να ολοκληρώσουμε όλες τις μεγάλες μεταρρυθμίσεις στην διοίκηση, στην εκπαίδευση, στην υγεία, στο τραπεζικό σύστημα, στην οικονομία, τους δεσμούς, ώστε να εξασφαλίζουμε στην Ελλάδα και τους Έλληνες όλους τους μεγάλους εθνικούς στόχους για τον 21ο αιώνα.

Εδώ υπάρχει η κρίσιμη διαφορά: Η ελληνική κυβέρνηση στη διαπραγμάτευση με την Ευρωπαϊκή Ένωση και στην αξιοποίηση των αποτελεσμάτων αυτής της διαπραγμάτευσης καλείται να απαντήσει σε ερωτήματα όπως ανάπτυξη για ποιούς, με τι κατανομές οφελών-κόστους, ποιές οι προϋποθέσεις και οι στόχοι των ενισχύσεων; Ή πιο απλά, μεταξύ άλλων: Ενισχύουμε εκπαίδευση - απασχόληση ή επιδοτούμε κυρίως ιδιωτικές επιχειρήσεις; Αμφιβάλλει κανείς ότι ΠΑ.ΣΟ.Κ. και Νέα Δημοκρατία θα δώσουν διαφορετικές απαντήσεις; Αμφιβάλλει κανείς ότι ΠΑ.ΣΟ.Κ. και Νέα Δημοκρατία θα έχουν διαφορετικές πρακτικές; Δεν έχει να εξετάσει κανείς τον τρόπο χρησιμοποίησης του Α' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης από τη Νέα Δημοκρατία. Πέρασε σχεδόν απαρατήρητο για τους πολλούς. Απέτυχαν. Άλλαξαν μήπως μέχρι τώρα; Πού είναι οι προτάσεις τους; Απλώς περιφέρονται σε διάφορα κανάλια με βαρύγδουπη πόζα και με βαδιά άγνοια.

Στην αποτυχημένη αυτή παράταξη, απαντάμε με την ιστορία μας και με το έργο μας. Τους απαντάμε κυρίως με το μέλλον μας.

Το έργο μας δεν ήταν απλώς θέμα κυβερνητικής πολιτικής. Ζητήσαμε και πείσαμε τον ελληνικό λαό να εργαστεί για το μέλλον του. Η κυβέρνησή μας ευτύχησε να χειριστεί σωστά και άξια τους κόπους και τις προσπάθειες του λαού μας.

Η επιτυχία του έργου μας, μας δίνει την φρεσκάδα μιας νέας εφόδου στο μέλλον. Αυτό είναι το νόημα του Συνεδρίου μας. Αυτό είναι το νόημα των αλληπάλληλων αναμετρήσεων που έρχονται. Οι Ευρωεκλογές και οι Εθνικές εκλογές του 2000 είναι μόνον δύο ενδιάμεσοι σταθμοί της τελικής μας προσπάθειας. Δικό μας ορόσημο, ορόσημο του ΠΑ.ΣΟ.Κ. είναι το 2000 με 2006. Είναι η διασφάλιση της ανάπτυξης και η διαχείριση του Κοινοτικού Πλαισίου. Είναι η μεγάλη αναπτυξιακή ευκαιρία της χώρας, που μόνο το ΠΑ.ΣΟ.Κ., ξέρει, θέλει και

μπορεί να κάνει πράξη για την Ελλάδα. Να την κάνει ωφέλιμη για τον λαό και τον τόπο.

Σύντροφοι και συντρόφισσες,

Στις εκλογές του 2000 θα προσέλθουμε στον Ελληνικό λαό έχοντας ένα πλούσιο έργο. Δεν θα ζητήσουμε την ψήφο του όμως μόνο για όσα επιτύχαμε, αλλά κυρίως για να ολοκληρώσουμε - όλοι μαζί - τις μεγάλες μεταρρυθμίσεις που ήδη δρομολογήσαμε.

Η σημερινή κατάσταση της οικονομίας μας είναι ιδιαίτερα θετική, αλλά και κρίσιμη. Μετά από μια εικοσαετία περίπου στασιμότητας των αναπτυξιακών μας ρυθμών, οι βελτιώσεις που συντελούνται στο μακροοικονομικό και στο διαρθρωτικό επίπεδο ανατρέπουν περιορισμούς που καθήλωναν την οικονομική δυναμική.

Προοπτικά όμως, πρέπει να ενισχύσουμε την ανταγωνιστική ικανότητα και την ανθεκτικότητα της οικονομίας μας. Να δημιουργούμε συνεχώς τους όρους, τους δεσμούς, τις αλλαγές που θα διασφαλίζουν την δικαιότερη κοινωνία που θέλουμε να προσφέρουμε στον τόπο.

Το 1999 θα είναι η χρονιά της μεγάλης προσπάθειας. Είναι η κρίσιμη χρονιά αφετηρίας ενός νέου μεγάλου κύκλου 1999- 2006. Το 1999 το ΠΑ.ΣΟ.Κ. αντιμετωπίζει την μεγάλη πρόκληση:

Πρώτον, να εμπεδώσει και να διασφαλίσει την σύγκλιση και την ένταξη της χώρας στην ΟΝΕ. Είμαστε σε καλό δρόμο, θα το πετύχουμε.

Δεύτερον, το ΠΑ.ΣΟ.Κ. πρέπει το 1999 να αποτυπώσει ξεκάθαρα το σχέδιο της αναπτυξιακής και κοινωνικής πολιτικής με το οποίο η Ελλάδα θα γυρίσει την σελίδα του 21ου αιώνα. Είμαστε και εδώ σε καλό δρόμο. Και αυτό θα το πετύχουμε.

Από το 1999 οι προτεραιότητες αυτές πρέπει να γίνουν σαφείς ώστε η ελληνική κοινωνία να έχει για άλλη μια φορά μπροστά της ξεκάθαρες και αποσαφηνισμένες επιλογές. Το 1999 είναι καθοριστική χρονιά ένταξης της κυβερνητικής προσπάθειας.

Το 1999 έχοντας δημιουργήσει πλέον ένα σταθερό δημοσιονομικό περιβάλλον και έχοντας προχωρήσει ταυτόχρονα στην μηχανοργάνωση των εφοριών, θα μπορούμε να δούμε μεταξύ άλλων μία συνολικότερη αναδιάρθρωση του φορολογικού μας συστήματος προς τις εξής κατευθύνσεις:

- Διεύρυνση της φορολογικής βάσης και παράλληλη μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης, έτσι ώστε να καταστήσουμε την ελληνική οικονομία ελκυστική για επενδύσεις, εργασία και επιχειρηματικές πρωτοβουλίες.
- Πιο συγκεκριμένα θα εξετασθούν οι δυνατότητες ελάφρυνσης των φορολογικών επιβαρύνσεων όσων συνεισφέρουν με δυσανάλογο τρόπο στα δημόσια βάρη στα τελευταία χρόνια, με κεντρικό στόχο εκείνους που έχουν το χαμηλότερο εισόδημα.
- Αναθεώρηση του συστήματος των αντικειμενικών κριτηρίων φορολόγησης με την ολοκλήρωση της μηχανοργάνωσης και του περιορισμού της φοροδιαφυγής.
- Απλοποίηση, διαφάνεια και μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα του φορολογικού συστήματος. Ο ειλικρινής φορολογούμενος θα πρέπει να μπορεί να εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του χωρίς γραφειοκρατία, χωρίς υπερβολικές καθυστερήσεις και ταλαιπωρία. Έτσι και το φορολογικό σύστημα θα μπορεί να απαλλαγεί από τα πολύπλοκα γραφειοκρατικά καθήκοντα και οι φορολογικές αρχές, να συγκεντρώσουν τις δυνάμεις τους και την προσοχή τους στον έλεγχο των σημαντικών υποθέσεων, στον εντοπισμό όσων διαφεύγουν και στη διεύρυνση της φορολογικής βάσης.

Όμως, συντρόφισσες και σύντροφοι, ας μην ξεχνάμε, ιδιαίτερα εμείς, ότι ο μόνος μηχανισμός στήριξης της κοινωνικής αλληλεγγύης και εκπλήρωσης του στόχου της κοινωνικής συνοχής είναι η συμμετοχή στα κοινά βάρη. Ότι αν οι συντηρητικές δυνάμεις πολεμούν λυσσαλέα τις φορολογικές μας πολιτικές είναι γιατί μ' αυτές πραγματοποιούμε μια στοιχειώδη αναδιανομή εισοδήματος σε μια άνιση κοινωνία.

Το φορολογικό αποτελεί ένα μεταξύ πολλών άλλων σημαντικών θεμάτων που θα μας απασχολήσουν. Θα συνεχίσουμε να σχεδιάζουμε και να εφαρμόζουμε πολιτικές για καλύτερες συνθήκες ζωής, για την ποιότητα ζωής, για την αντιμετώπιση των άλλων μεγάλων προβλημάτων της κοινωνίας μας όπως είναι η ασφάλεια του πολίτη και κυρίως η απασχόληση. Εδώ εντάσσεται και το θέμα του χρόνου εργασίας, της μείωσής του σε 35 ώρες και αναμορφώσεις στο φορολογικό σύστημα, που τα ευρωπαϊκά σοσιαλιστικά κόμματα συζητάμε έντονα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Παρακολουθούμε με ιδιαίτερο ενδιαφέρον και προβληματιζόμαστε από τις λύσεις που συζητούνται και τις εμπειρίες που δημιουργούνται. Όλοι εξετάζουν τί επιπτώσεις μπορεί να προκύψουν για την απασχόληση, τους μισθούς, την ανταγωνιστικότητα και την ανάπτυξη. Αναφέρω

και τους τέσσερις τομείς, γιατί και οι τέσσερις αποτελούν ταυτόχρονες και αλληλένδετες προϋποθέσεις για την ευημερία της χώρας και των εργαζομένων.

Τα ζητήματα της απασχόλησης είναι κεντρικά για την πολιτική μας. Οι λύσεις και οι πολιτικές που θα επιδιώξουμε πρέπει να είναι σίγουρες, σταθερές και ενεργητικές, χωρίς να κλονίσουν βασικές πτυχές των οικονομικών και κοινωνικών μας λειτουργιών.

Το 1999 είναι χρονιά αποφασιστική για την κυβέρνηση, για το ΠΑ.ΣΟ.Κ., για την χώρα, χρονιά ολοκλήρωσης και σχεδιασμού.

Εδώ θέλω να κάνω μια αναφορά σε ορισμένες κοινωνικές αναμετρήσεις που υπάρχουν σήμερα στην Ελλάδα όπως υπήρξαν και στο άμεσο παρελθόν. Κλάδοι διεκδικούν, πιέζουν, εκμεταλλεύονται την καθοριστική τους θέση για τη λειτουργία μιας δημόσιας υπηρεσίας για να επιβάλουν τις απόψεις τους, παράδειγμα οι τελωνειακοί χτες, οι πιλότοι σήμερα. Στην προσπάθειά τους δεν αναλογίζονται το κοινωνικό κόστος, την επίπτωση στη ζωή του πολίτη, το κύμα κοινωνικών αντιδράσεων που προκαλούν. Αυτή η στάση είναι απόρροια μιας αρρωστημένης και αποτυχημένης αντίληψης του κράτους παροχών. Οι συγκροτημένες ομάδες δεν δέχονται να παραιτηθούν από το αναδιανεμητικό σχήμα που διαμόρφωσαν με ειδικές ρυθμίσεις που βυθίζουν όμως τον οργανισμό που τους τρέφει σε χρέη και τέλμα. Δεν δέχονται να δουν άλλους συμβιβασμούς, που είναι αναγκαίοι όχι μόνο για να περισωρεί ο φορέας τους, η θέση εργασίας τους αλλά και για την ευημερία του κοινωνικού συνόλου.

Η επαγγελία μας για μια καλύτερη λειτουργία της κοινωνίας σημαίνει ότι έχουμε χρέος να επιβάλλουμε ένα ορθολογικό και κοινωνικά δίκαιο σύστημα συμπεριφορών με σαφή κριτήρια και αξιολογήσεις για την ανάπτυξη, για την κοινωνική αλληλεγγύη. Ο λαϊκισμός, ο συντεχνιασμός, το πελατειακό σύστημα ήταν ένα φορτίο αναξιοπιστίας των κομμάτων. Τα αποτελέσματά τους ήταν δυσβάστακτα. Εμείς κάνουμε τη ρήξη μας μ' αυτό το παρελθόν.

Έτσι μόνο θα ξεπεράσουμε τα όσα υπολείμματα ιδεολογικής και ηθικής ανομίας μας έχει κληροδοτήσει ένα μακρινό αλλά επίμονο παρελθόν. Έτσι μόνο θα δημιουργήσουμε μια ισχυρή και ισόρροπη κοινωνία.

Αν για την κυβέρνηση το 1999 χαράζει την πορεία ως το 2006, για το κίνημά μας το Συνέδριο είναι ακόμα μακρύτερης πνοής. Στο Συνέδριό μας τον Μάρτη πρέπει να βάλουμε τα θεμέλια, ώστε ο 21ος αιώνας να βρει έναν ριζικά ανανεωμένο πολιτικό φορέα που θα χαράξει υπεύθυνα την πορεία της Ελλάδας μέσα στην Ευρωπαϊκή και την παγκόσμια πρόκληση.

Σύντροφοι και συντροφισσες,

Είναι αλήθεια ότι ακόμα ζούμε σε ένα περιβάλλον κρίσης της πολιτικής. Οι πολίτες, σε όλο τον δυτικό κόσμο, δείχνουν να αποσύρονται από το πολιτικό προσκήνιο, τα κόμματα απορρίπτονται και αντιμετωπίζεται με δυσπιστία η ίδια η πολιτική. Όμως, δέκα χρόνια μετά την έναρξη αυτής της κρίσης, ορισμένα πράγματα αρχίζουν να ξεκαθαρίζουν.

Πρώτον, αποδείχτηκε ότι η λεγόμενη κρίση της πολιτικής δεν είναι και τόσο αθώα διαδικασία. Αποδείχτηκε ότι την απαξίωση της πολιτικής την επιδιώκει το πιο αδίστακτο τμήμα του κερδοσκοπικού κεφαλαίου.

Αυτό το κομμάτι του καπιταλιστικού κόσμου, σε συνδυασμό με τους νεοφιλελεύθερους λάτρεις της ανεξέλεγκτης κυριαρχίας της αγοράς εδώ και δέκα χρόνια επιτίθενται εναντίον της πολιτικής. Επιτίθενται κατ' ουσία εναντίον της ίδιας της δημοκρατίας και της έννοιας της λαϊκής κυριαρχίας. Χτυπούν τους πολιτικούς, αλλά στην πραγματικότητα αποσκοπούν σε έναν πολιτικά ουδέτερο και κοινωνικά αδρανή λαό.

Θέλουν τον λαό μόνον καταναλωτή προϊόντων και όχι δημιουργό της ίδιας του της ζωής.

Αυτή η επιδίωξη απαξίωσης της πολιτικής, δεν θα γινόταν δυνατή χωρίς τον σημερινό ρόλο των ηλεκτρονικών κυρίως - μέσων μαζικής ενημέρωσης. Τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης έχουν τον κύριο ιδεολογικό ρόλο της απαξίωσης της πολιτικής. Η "ατζέντα" των Μέσων Ενημέρωσης υποβαθμίζει το καίριο και αναβαθμίζει το ευτελές, υπονομεύοντας, έτσι τις προτεραιότητες της πολιτικής. Το ζούμε καθημερινά στη χώρα μας. Η πολιτική παίρνει διαστάσεις θεάτρου. Γι' αυτό κυριαρχούν οι προσωπικές σχέσεις και αντιπαράθεσεις. Για θέσεις ελάχιστος λόγος γίνεται. Σ' αυτή την τάση πρέπει να αντιπαρατεθούμε. Εμείς, το ΠΑ.ΣΟ.Κ., πρέπει να είμαστε αντίθετοι σ' αυτή την αγοραία έκδοση της πολιτικής. Για μας, η δύναμή μας είναι πάντα οι προγραμματικές μας θέσεις. Για μας η δύναμή μας είναι πάντοτε η άμεση σχέση μας με το λαό. Για μας η δύναμή μας είναι το έργο μας.

Γι' αυτό το Συνέδριό μας πρέπει να είναι ένα μεγάλο συμβόλαιο καινοτομίας και ρήξης με την μιζέρια που περιβάλλει το κομματικό σύστημα.

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. δεν ανακαλύπτει τον λαό από τις τηλεοπτικές οθόνες. Εδώ σ' αυτή την αίθουσα, σε κάθε οργάνωση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. στο τελευταίο χωριό της Ελλάδας υπάρχει ο κόσμος της εργασίας. Υπάρχει ο αγρότης και ο συνεταιριστής, ο βιοτέχνης και ο μικρομεσαίος, υπάρχει ο επιστήμονας και ο διανοούμενος, υπάρχει ο ελεύθερος επαγγελματίας και ο δημόσιος υπάλληλος, υπάρχει ο

αγωνιστής της Εθνικής Αντίστασης, η γενιά του Πολυτεχνείου, η γενιά της Αλλαγής και η γενιά της σημερινής αμφισβήτησης.

Είμαστε ένα κόμμα που έρχεται από πολύ μακριά και θα πάει πολύ μακριά. Στο Συνεδριό μας θα πάμε για καθαρές αποφάσεις και λύσεις. Με ανοιχτό και συντροφικό διάλογο. Το Συνεδριό μας θα είναι βαθιά ενωτικό. Συνέδριο του όλου ΠΑ.ΣΟ.Κ. Συνέδριο που θα αγκαλιάζει τα πιο δυναμικά και πρωτοπόρα στρώματα της ελληνικής κοινωνίας. Συνέδριο θέσεων και όχι χαρακωμάτων. Συνέδριο προώδησης του Δημοκρατικού σοσιαλισμού, Συνέδριο τομή για την πορεία της χώρας στον 21ο αιώνα. Το Συνεδριό μας θα είναι μια διαδικασία ανοιχτή στην κοινωνία, χωρίς στεγανά στις θέσεις και τις διαδικασίες, που πρέπει να είναι βαθιά δημοκρατικές και κρυστάλλινα διαυγείς. Αυτό πρέπει από σήμερα με τις αποφάσεις μας να διαφυλάξουμε και να εγγυηθούμε.

Κυρίως, με το σύνολο της δράσης μας πρέπει να καταστήσουμε σαφές στην ελληνική κοινωνία ότι το Συνεδριό μας δεν είναι μια εσωστρεφής κομματική διαδικασία.

Πρέπει να καταστήσουμε διαυγή τον πολιτικό μας σχεδιασμό, έχουμε μπροστά μας ένα Συνέδριο ενότητας και νίκης.

Με την δυναμική του Συνεδρίου, με την δυναμική των ολοκληρωμένων πολιτικών μας θα επιδιώξουμε να είμαστε πρώτο κόμμα στις Ευρωεκλογές του Ιουνίου. Με την δύναμη των θέσεων του Συνεδρίου, με την δυναμική των ολοκληρωμένων πολιτικών μιας τετραετίας, θα προσέλθουμε στις κάλπες των εθνικών εκλογών του 2000 με ένα πλήρες σχέδιο για την ανάπτυξη και την κοινωνική δικαιοσύνη για το 2000 ως το 2006.

Το 1999 είναι η κρίσιμη και αποφασιστική χρονιά για το ΠΑ.ΣΟ.Κ. και την χώρα. Είναι χρονιά ολοκλήρωσης και νέου σχεδιασμού.

Έχουμε και θέσεις και όραμα για το ΠΑ.ΣΟ.Κ. Έχουμε και σχέδιο και όραμα για την Ελλάδα.

Έχουμε σχέδιο, έργο και προοπτική για την Ελλάδα του 21ου αιώνα.

Θα κερδίσουμε την ανανέωση την Ενότητα και την προοπτική στο Συνεδριό μας.

Θα κερδίσουμε την μάχη του 1999 στην κυβέρνηση και την ένταξη μας στην ΟΝΕ.

Θα κερδίσουμε τις εκλογές του 2000, ώστε με σχέδιο και όραμα να θεμελιώσουμε την ανάπτυξη και την κοινωνική αλληλεγγύη για το 2000 ως το 2006.

Σας καλώ όλους σ' αυτό τον υπέροχο αγώνα για το ΠΑ.ΣΟ.Κ. και την Ελλάδα. Καλώ όλους σε μια επανάσταση της ποιότητας στις κομματικές μας λειτουργίες. Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. ξέρει, θέλει και μπορεί να αλλάξει την μοίρα αυτού του τόπου.

Εμπρός για την νίκη, το 1999 και το 2000.

Εμείς θα γυρίσουμε την σελίδα του 21ου αιώνα,
με μια Ελλάδα ισχυρή, για την Ελλάδα της ευημερίας,
για την Ελλάδα της ασφάλειας,
για την Ελλάδα της Προόδου,
για την Ελλάδα της κοινωνικής αλληλεγγύης,
για μια Ελλάδα ισότιμη στην Ευρώπη,
για μια Ελλάδα υπερήφανη,
για ένα ΠΑ.ΣΟ.Κ. υπερήφανο για την ιστορία του και βέβαιο για το μέλλον του!!!

Εισήγηση του Γραμματέα της Κεντρικής Επιτροπής
Κ. ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗ

Συντρόφισσες και σύντροφοι,

Θα ήθελα ξεκινώντας να πω ότι νιώθω μια μικρή αμηχανία που θέλω να τη μοιραστώ μαζί σας. Ουσιαστικά πιστεύω ότι αυτό που δεν πρέπει να μας τρομάζει είναι πολιτικές διαφορές, απόψεις, αντιπαραθέσεις επί της ουσίας, τις οποίες πρέπει να συζητήσουμε πολύ ανοιχτά και ουσιαστικά στην πορεία προς το Συνέδριο.

Με τρομάζει κυρίως και για το κλίμα που δημιουργείται αυτές τις μέρες, ο τρόπος που θα τις συζητήσουμε και η πρόθεση όλων μας να οδηγηθούμε σε μια σύνθεση πραγματική και ουσιαστική, μέσα από ένα ανοιχτό διάλογο ο οποίος βέβαια δεν είναι ξεκομμένος από τις ευρύτερες κοινωνικές και πολιτικές εξελίξεις, από τη συγκεκριμένη συγκυρία, από το ότι η αντίφαση που μας συνοδεύει τα τελευταία χρόνια συνεχίζεται και οξύνεται και εννοώ ότι ενώ η Ελλάδα βρίσκεται σε μια καλή στιγμή της νεότερης ιστορίας της, ενώ η χώρα βρίσκεται μπροστά στην επίτευξη σημαντικών στόχων γι' αυτήν, η αίσθηση που υπάρχει σε σχέση με το κλίμα που διαμορφώνεται και την πορεία του ΠΑΣΟΚ δεν είναι μια αίσθηση αντίστοιχη με αυτά που ζει ο Έλληνας πολίτης, ο οποίος αμήχανος αναρωτιέται πολλές φορές γι' αυτό το κλίμα.

Το Συνέδριό μας μπαίνει σ' αυτή τη συγκυρία και αν δεν βάλουμε το δάχτυλο επί τον τύπο των ήλων για να δούμε με ποιά ακριβώς διαδικασία εντάσσεται σ' αυτή τη συγκυρία το Συνέδριο, είναι σαφές ότι ο πολιτικός του στόχος είναι δύσκολο να πραγματοποιηθεί.

Και μπορεί μεν να φύγαμε από τη φάση του αν πρέπει να γίνει ή δεν πρέπει να γίνει ένα τέτοιο Συνέδριο, ωστόσο έχουμε μπει σε μια φάση όπου πλέον ο δρόμος αυτός θα έχει ένα συγκεκριμένο αποτέλεσμα.

Και νομίζω ότι το πρώτο στοιχείο που πρέπει να έχει υπόψη της η Κεντρική μας Επιτροπή και το κάθε στέλεχος του Κινήματος είναι ακριβώς η πολιτική απάντηση σ' αυτό το κρίσιμο ερώτημα, που έχει σχέση με τη γενικότερη νικηφόρα πορεία και

στρατηγική μας και που έχει σχέση βέβαια και με όλους τους στόχους που έδωσε από την αρχή η Κεντρική Επιτροπή για το Συνέδριό μας, για το πολιτικό, ιδεολογικό Συνέδριο θέσεων, φυσιογνωμίας, στρατηγικής του Κινήματός μας.

Εμείς θέλοντας να διευκολύνουμε αυτή τη διαδικασία, να ανοίξουμε μια συζήτηση με την κοινωνία ουσιαστική και επειδή υπήρξε ένας πλούτος εισηγήσεων και συμβολών προτείνουμε στην Κεντρική Επιτροπή, πέρα από το σχετικό βιβλιαράκι με τις τελικές αποφάσεις μετά τη συζήτηση που θα γίνει αυτό το διήμερο, που θα είναι ο κορμός του προσυνεδριακού διαλόγου, να υπάρξει κι ένα έντυπο ξεχωριστό με όλα τα κείμενα που έχουν κατατεθεί, για να μπορεί ο προβληματισμός όλων των συντρόφων της Κεντρικής Επιτροπής και που προηγήθηκε όλο αυτό τον καιρό, να πάει στην οργάνωσή μας και προς τα έξω, να υπάρξει η δυνατότητα της πλήρους ελευθερίας στη διακίνηση των ιδεών, των θέσεων και των προτάσεων.

Όπως είπα προηγούμενα, υπήρξε ένας πλούτος εισηγήσεων και συμβολών ανεξάρτητα αν οι επιτροπές της Κεντρικής Επιτροπής στην ίδια τους τη λειτουργία δεν έδωσαν αυτή τη μαζικότητα, ή οδηγήθηκαν σε μια συζήτηση πέρα από τη συμμετοχή σχετικά λίγων συντρόφων στις διαδικασίες.

Το τελικό κείμενο των θέσεων έχει μια πολύ σημαντική διαφορά σε σχέση με την αρχική απόφαση της Κεντρικής Επιτροπής.

Και η διαφορά αυτή είναι ότι οι μεν πολιτικές θέσεις συμπληρώνονται και προσδιορίζονται με βάση και τη φυσιογνωμία, το χαρακτήρα του Κόμματος που εμείς επιθυμούμε, που θέλουμε ή που προτείνουμε για το ΠΑΣΟΚ του 21ου αιώνα, το δε νέο καταστατικό που αρχικά η Κεντρική Επιτροπή είχε πει ότι είναι αναγκαίο και η συζήτηση στο Εκτελεστικό Γραφείο το απέδειξε αυτό, δεν θα είναι το κεντρικό σημείο, αλλά θα υπάρξει μια σειρά από πολιτικές πρωτοβουλίες που θα πάρει και η νέα Κεντρική Επιτροπή που θα προκύψει από το Συνέδριο και στο Συνέδριο θα συζητηθούν λειτουργικές ρυθμίσεις και μερικές καταστατικές μεταβολές, που όπως θα εξηγήσω μετά θεωρούνται αναγκαίες για να προχωρήσει ένα βήμα πιο πέρα το ΠΑΣΟΚ και στο οργανωτικό επίπεδο.

Θα ήθελα μ' αυτές τις αρχικές παρατηρήσεις να παρουσιάσω πολύ συνοπτικά - δεν θα παρουσιάσω τα κείμενα βέβαια που έχετε στα χέρια σας - περισσότερο με τη μορφή μιας πολιτικής εκτίμησης και τοποθέτησης και ως απάντηση σε βασικά ερωτήματα που σήμερα απασχολούν το Κίνημά μας, ορισμένα από τα θέματα που κατά τη γνώμη μου αναδεικνύονται ουσιαστικά μέσα από το κείμενο των θέσεων που έχετε στα χέρια σας.

Υπάρχει ένας έντονος προβληματισμός εάν η διατύπωση των θέσεων δικαιολογεί απλά την κυβερνητική πολιτική ή μπορεί να επηρεάσει και να δεσμεύσει σε ένα βαθμό αυτή την πολιτική.

Υπάρχει ένας προβληματισμός εάν οι ιδεολογικές και πολιτικές διαφοροποιήσεις που εκφράζονται από τη συμβολή των διάφορων συντρόφων και των εισηγήσεων συνιστούν εναλλακτικές στρατηγικές ή αποτελούν επιμέρους διαφορές, ουσιαστικές βέβαια, οι οποίες μπορούν να ενσωματωθούν μέσα στη διαδικασία μιας σύνθεσης, που θα πρέπει να προηγηθεί όλης αυτής της περιόδου για να πάμε στο Συνέδριο και να πάρουμε τις τελικές μας αποφάσεις.

Γι' αυτό θα ήθελα να θέσω ορισμένα ερωτήματα και με βάση αυτά τα ερωτήματα να διατυπώσω ορισμένες θέσεις που υπάρχουν μέσα στο κείμενο των θέσεων για να αναδείξω ακριβώς αυτές τις πλευρές της οριοθέτησης της προοδευτικής μας στρατηγικής.

Το πρώτο ερώτημα αναφέρεται στη φυσιογνωμία του ΠΑΣΟΚ. Υπάρχει ένας πλούσιος διάλογος που γίνεται πολύ καιρό από το προηγούμενο Συνέδριό μας μέχρι τα τώρα, στο αν εμείς θέλουμε να αλλάξουμε ή όχι τη Διακήρυξη της 3ης του Σεπτεμβρίου σε μια κριτική μιας πορείας συνέχειας ή ασυνέχειας σε σχέση με την ιστορική διαδρομή του ΠΑΣΟΚ.

Οι θέσεις είναι σαφείς, που περιέχονται στα κείμενα. Η 3η Σεπτεμβρίου αποτελεί την πυξίδα μας. Οι αρχές, οι διαχρονικοί μας στόχοι, οι μεγάλες στρατηγικές μας επιλογές παραμένουν αναλλοίωτες στη νέα ιστορική φάση που περνά το Κίνημά μας.

Ο πατριωτικός, ο προοδευτικός, ο σοσιαλιστικός χαρακτήρας του Κινήματός μας θέλει να εκφράσει και στη νέα φάση ακριβώς αυτές τις αρχές κι αυτές τις σχέσεις.

Τα μέσα και οι τρόποι υλοποίησης των στόχων μας, που προσαρμόζονται στα καινούργια δεδομένα, δείχνουν και τις διαφορές ή τις αλλαγές που συνιστούν αυτό που αλλάζει και διαφοροποιείται μέσα από την ίδια την κοινωνική και την πολιτική εξέλιξη.

Σε μια παρατήρηση και μια διάχυτη ζύμωση που γίνεται εδώ και πολύ καιρό για τη δεκαετία του '80 και περί συνέχειας ή ασυνέχειας του ΠΑΣΟΚ, η θέση είναι σαφής.

Η δεκαετία του '80 - το είπε και ο Πρόεδρος προηγούμενα, αλλά υπάρχει πια επισήμως και παντού - είναι μια δεκαετία ιστορικά δικαιωμένη σε ό,τι αφορά την κατεύθυνσή της και τις επιλογές της.

Ο προβληματισμός για το ΠΑΣΟΚ δεν πηγαίνει στην ανατροπή ή στην αποδοκιμασία οποιασδήποτε πλευράς αυτής της πολιτικής. Και ούτε χωρίζει το ΠΑΣΟΚ στο μετά το '96 και πριν το '96.

Υπάρχει μια δεκαετία ιστορικά δικαιωμένη, η οποία οδήγησε την Ελλάδα να έχει τη δυνατότητα να κάνει σήμερα αυτό το μεγάλο άλμα και υπάρχει η δεκαετία 1994-2004 η οποία συνιστά την πραγματοποίηση αυτού του άλματος, που αφορά τα καινούργια δεδομένα και την ουσιαστική ανάδειξη της Ελλάδας σε ισχυρή προοδευτική δύναμη στον ευρωπαϊκό χώρο.

Το ίδιο το κείμενο της Απολογιστικής Επιτροπής, περιέχει πολύ περισσότερα στοιχεία σε ότι αφορά αυτή την πορεία.

Το πρόγραμμα που εφαρμόζει σήμερα η Κυβέρνησή μας, είναι ένα πρόγραμμα που έχει σχέση με το πρόγραμμα σύγκλισης που η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ έφερε και ψήφισε στην Βουλή το 1994. Και ασφαλώς, μέσα σ' αυτό το κλειστό πλαίσιο της ενότητας της ιστορικής μας διαδρομής και της πορείας μας, αναζητούμε τις διαφορές, τα άλματα και την πορεία μας.

Το δεύτερο ερώτημα που θέλω να θέσω, είναι εάν η ανάπτυξη και η αντίληψή μας γι' αυτή και η στρατηγική μας, γίνεται για τον άνθρωπο και τη ζωή του ή απλώς για τα οικονομικά μεγέθη. Οι θέσεις απαντούν με καθαρότητα, για το ποια πρέπει να είναι σήμερα μια προοδευτική άποψη για την ανάπτυξη, που δεν μπορεί για ένα σοσιαλιστικό κόμμα παρά να έχει τον στόχο της ατομικής και συλλογικής ευημερίας και όχι απλά της ευημερίας των αριθμών.

Οι βασικές αρχές που καμία απ' αυτές δεν μπορεί να παραλειφθεί στην αναπτυξιακή μας στρατηγική, στηρίζονται στα ακόλουθα σημεία:

Πρώτον, η οικονομική σταθερότητα είναι οργανικό στοιχείο της νέας ευημερίας, διότι δίνει τη δυνατότητα στον πολίτη και το εισόδημά του να προστατεύσει και ταυτόχρονα να δημιουργήσει σε συνθήκες που είναι πολύ ευνοϊκές για τις δικές του πρωτοβουλίες.

Δεύτερον, η αύξηση της παραγωγικότητας της οικονομίας δεν ταυτίζεται με την ποσοτική αύξηση του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος, αλλά είναι ένα ευρύτερο θέμα που αφορά την ποιότητα και το πραγματικό πλεόνασμα της ανάπτυξης.

Τρίτον, τα οφέλη της ανάπτυξης πρέπει να διαμοιράζονται και να ενώνουν το σύνολο της κοινωνίας και να διασφαλίζουν την κοινωνική συνοχή.

Τέταρτον, η δικαιότερη κατανομή του πλεονάσματος της ανάπτυξης αποτελεί βασική μας στρατηγική επιλογή, που δεν μπορεί να γίνει από την ασύδοτη αγορά, αλλά από το κράτος και τις αναπτυξιακές στρατηγικές.

Πέμπτον, η δίκαιη κατανομή των βαρών αποτελεί συστατικό στοιχείο της αναπτυξιακής μας στρατηγικής.

Έκτον, η ιδιαίτερη κοινωνική πολιτική και αλληλεγγύη πρέπει να αντισταθμίζει τις φτωχότερες και ασθενέστερες κοινωνικές δυνάμεις, τις δυνάμεις του αποκλεισμού και της περιθωριοποίησης, με την κοινωνική συνοχή και άρα, με την ίδια την αναπτυξιακή διαδικασία.

Πιστεύουμε, ότι αυτή είναι μια πραγματικά προοδευτική θέση για την αναπτυξιακή στρατηγική, που οφείλει να αποτελεί και το δεσμευτικό πλαίσιο της κυβερνητικής μας πολιτικής.

Το τρίτο ερώτημα που διαχέεται γύρω μας, είναι αν όλη μας η προσπάθεια εξαντλείται στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση και την ονομαστική σύγκλιση και αν εμείς έχουμε μια άποψη για την πορεία και της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, αλλά και της Ευρώπης για την οποία παλεύουμε.

Η άποψη που διατυπώνουν οι θέσεις, έχει τα ακόλουθα σημεία: Κατ' αρχήν αυτή καθεαυτή η ΟΝΕ, διασφαλίζει συνθήκες μεγαλύτερης σταθερότητας και προστασίας του εισοδήματος και εξοικονομεί μέσα από τις αντίστοιχες διαδικασίες επίτευξης των μακροοικονομικών στόχων, πρόσθετους πόρους που μπορούν να ενισχύσουν την αναπτυξιακή προσπάθεια και την κοινωνική δικαιοσύνη και την κοινωνική πολιτική.

Η πραγματική σύγκλιση που είναι απαραίτητη να συμβαδίζει μ' αυτή την προσπάθεια, αναφέρεται σε έναν προβληματισμό που υπάρχει σήμερα σε όλη την Ευρωπαϊκή Αριστερά και που συνδέει την ανάπτυξη με την απασχόληση και την κοινωνική σύγκλιση και εμείς παλεύουμε γι' αυτή την παράλληλη πορεία, ότι εμείς θέλουμε την διεύρυνση των πόρων που η Ευρωπαϊκή Ένωση διαθέτει κάθε φορά για κοινές πολιτικές που αφορούν την ανάπτυξη, την απασχόληση, το κοινωνικό κράτος και θέλουμε να φέρουμε στο επίκεντρο το ευρωπαϊκό πρότυπο ευημερίας, που αναφέρεται στην απασχόληση, το κοινωνικό κράτος, το επίπεδο διαβίωσης και την ποιότητα ζωής.

Αναγνωρίζουμε ότι είναι δειλά τα βήματα που γίνονται σήμερα στα πλαίσια και του προβληματισμού που αναπτύσσουν οι σοσιαλιστικές κυβερνήσεις της Ευρώπης, ότι εμείς δεν θα περιμένουμε αλλά θα συμβάλλουμε αποφασιστικά στην επιτάχυνσή τους και ταυτόχρονα, θα συζητήσουμε από τώρα ουσιαστικά για την

μετά την ΟΝΕ περίοδο, βάζοντας βασικούς στόχους τόσο την μείωση του χρόνου της εργασίας, όσο το ελάχιστο εισόδημα για κάθε πολίτη, όσο και το σύγχρονο κοινωνικό κράτος που έχει αναδιανεμητικό χαρακτήρα.

Με αυτή την πορεία, πιστεύουμε ότι είναι σαφής η Ευρώπη που εμείς θέλουμε να χτίσουμε και είναι σαφέστατη η πολιτική που ασκούμε στρατηγικά και η συμβολή μας στην διαμόρφωση της προοδευτικής Ευρώπης.

Το τέταρτο ερώτημα, είναι αν υπάρχει σχεδιασμός παραγωγικής αξιοποίησης των πόρων, μέσα από το 3ο ΚΠΣ. Ο Πρόεδρος είπε σαφείς κατευθύνσεις για τους σύγχρονους ανταγωνιστικούς τομείς της οικονομίας, για την διεύρυνση της παραγωγικής βάσης, για τον αγροτικό τομέα και την ολοκληρωμένη ανάπτυξη της υπαίδρου, για την έμφαση στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, για την ανάδειξη της ποιότητας στην παραγωγή και στις υπηρεσίες για τις εθνικές υποδομές και βέβαια, πρωτίστως, για την κατάρτιση, εξειδίκευση και ενίσχυση του ανδρώπινου δυναμικού. Αυτή είναι η θέση που διατυπώνεται στο κείμενο των θέσεων που είναι για συζήτηση στην Κ.Ε.

Το επόμενο ερώτημα, είναι εάν υπάρχει διαφορά ανάμεσα στο ΠΑΣΟΚ και στη Νέα Δημοκρατία, στην αντιμετώπιση του κράτους. Και εδώ οι θέσεις είναι σαφείς. Μιλούν για την σημαντική ιδεολογική διαφορά που υπάρχει ανάμεσα σε μια αντίληψη που θέλει το κράτος να το χειρίζεται απλά ως υπηρέτη μιας αγοράς και σε μια αντίληψη που θέλει το κράτος πραγματικό και ουσιαστικό στρατηγείο ανάπτυξης και μέσα σ' αυτή την βασική διαφορά τοποθετούνται οι μεγάλες διαφορές ανάμεσα σε εμάς και στη Νέα Δημοκρατία, που αφορούν τις διαρθρωτικές παρεμβάσεις και αλλαγές που σήμερα υλοποιούμε προς αυτή την κατεύθυνση.

Το επόμενο σημείο αναφέρεται στην στρατηγική της απασχόλησης και βέβαια στην αντιμετώπιση της ανεργίας. Και εδώ στις θέσεις υπάρχει μια ολοκληρωμένη προοδευτική άποψη για ένα σύμφωνο εμπιστοσύνης για την απασχόληση, που δεν αρκείται απλά στην συνεργασία με τις προοδευτικές δυνάμεις της Ευρώπης και τα αντίστοιχα θέματα που αφορούν είτε την κοινωνική εργασία, είτε το 35ωρο, είτε την φορολογική μεταρρύθμιση και την μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού συστήματος, σε σχέση με τις νέες θέσεις απασχόλησης.

Αλλά αφορούν πολύ περισσότερο και συγκεκριμένα, ενεργητικές πολιτικές δικές μας και μια ολοκληρωμένη άποψη, που συστηματικά και καθημερινά στο εθνικό επίπεδο διαμορφώνει μια στρατηγική απασχόλησης που δεν αφήνεται μονάχα στην φυσική ενίσχυση της απασχόλησης που απορρέει από τους μεγάλους

ρυθμούς, τους γρήγορους και σημαντικούς ρυθμούς της αναπτυξιακής μας προσπάθειας. Αυτό το κεφάλαιο είναι αναλυτικά προσδιορισμένο με συγκεκριμένες πολιτικές στο κείμενο των θέσεων.

Επίσης απαντάνε οι θέσεις στο ερώτημα για το σύγχρονο κοινωνικό κράτος, για το πως θα γίνει οργανικό στοιχείο της αναπτυξιακής διαδικασίας, για το πως η μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού συστήματος πρέπει να συνδέει την αρχή της καθολικότητας για όλους τους πολίτες σ' ένα μίνιμουμ επίπεδο ενίσχυσης των πολιτών με την αρχή της επιλεκτικότητας σε ό,τι αφορά τις ιδιαίτερα αδύναμες ομάδες του πληθυσμού, για το ότι θα πρέπει να παραμείνει κάτω από το δημόσιο έλεγχο και για το ότι η αρχή της ανταποδοτικότητας είναι βασικό στοιχείο για την ανάπτυξη του κόστους που αφορά το σύγχρονο κοινωνικό κράτος.

Μιλάνε οι θέσεις για μια δικαιότερη διανομή του εισοδήματος και του πλούτου, στην κατεύθυνση κατ' αρχήν της δικαιότερης διανομής της αύξησης της παραγωγικότητας της οικονομίας, στην ενίσχυση του εισοδήματος των εργαζομένων πέρα από την προστασία με την εξοικονόμηση πρόσδετων πόρων, στην δικαιότερη κατανομή του πλούτου στις φθίνουσες περιοχές και τις φτωχότερες περιοχές που πρέπει να ληφθεί υπόψη στο 3ο Κ.Π.Σ. και βέβαια, στην φορολογική δικαιοσύνη και την κατανομή των βαρών.

Απαντούν οι θέσεις αν έχουμε πολιτική προστασίας και ασφάλειας του ανυπεράσπιστου πολίτη, με μια σειρά θέματα που αφορούν την καθημερινή του ζωή και με ιδιαίτερη έμφαση στην προστασία των ατομικών δικαιωμάτων και στην αντιμετώπιση με μια πραγματικά ολοκληρωμένη και προοδευτική άποψη, των μεταναστευτικών ρευμάτων και των προβλημάτων που δημιουργεί η παρουσία τους στην οικονομική και την κοινωνική ζωή της χώρας.

Επίσης, σ' ένα κρίσιμο ερώτημα που μπαίνει καθημερινά σε συζήτηση στο Κίνημά μας, για την αντιστοίχιση των κοινωνικών δυνάμεων με τις πολιτικές δυνάμεις και το αν άλλαξε η κοινωνική βάση του ΠΑΣΟΚ και καταργήθηκαν οι διαχωριστικές γραμμές.

Είναι σαφές ότι δεν μιλάει για ανατροπή της βασικής μας στρατηγικά αρχικής θέσης, περί μη προνομιούχων και εθνικής λαϊκής ενότητας, αλλά μιλάμε για έναν προσδιορισμό της νέας κοινωνικής συμμαχίας στις σημερινές συνθήκες όπου το μέτωπο της αντιπαράθεσης βρίσκεται στις δυνάμεις του κοσμοπολιτισμού, της παγκόσμιας κερδοσκοπίας, της αντιπαραγωγικής οικονομίας, του παρασιτισμού και της διαφθοράς, εκεί επισημαίνει την κυρίαρχη αντίθεση μέσα στα πλαίσια της παγκοσμιοποίησης, όπου η βάση αυτής της κοινωνικής συμμαχίας παραμένουν οι

δυνάμεις της εργασίας, τα στρώματα αυτά που αποτελούσαν πάντοτε τον κορμό της κοινωνικής μας αντιστοίχισης.

Ότι θέλουμε μέσα στα πλαίσια της νέας διαδικασίας της γνώσης, των νέων κοινωνικών δυνάμεων που εμφανίζονται για την ανασυγκρότηση και τον παραγωγικό εκσυγχρονισμό της οικονομίας να συμπεριλάβουμε και να διευρύνουμε αυτή τη συμμαχία στον μέγιστο δυνατό βαθμό προς αυτές τις δυνάμεις. Και βέβαια, να εντάξουμε στην κοινωνική πλειοψηφία που εκφράζει, όλες εκείνες τις δυνάμεις που παλεύουν για τα σύγχρονα αιτήματα στην οικολογία, στην ποιότητα ζωής, όλα τα νέα κινήματα και ρεύματα που έχουν σχέση με την καλύτερευση της ζωής στον πλανήτη και της ζωής στον τόπο μας.

Άρα οι δυνάμεις της εργασίας, της παραγωγής, του πολιτισμού, της οικολογίας, της επιστήμης και της κοινωνικής αλληλεγγύης που αποτελούν το σύνολο των δυνάμεων της συμμαχίας, αποτελούν τον προοδευτικό κοινωνικό συνασπισμό του οποίου τα συμφέροντα το ΠΑΣΟΚ θέλει να εκφράσει σε αυτή την ιστορική φάση.

Το επόμενο σημείο που είναι ιδιαίτερα κρίσιμο και αφορά πάλι ερωτηματικά που υπάρχουν και συζητιούνται σήμερα στη βάση μας αλλά και παντού, είναι **πως** αυτή η κοινωνική συμμαχία αρθρώνεται σε πολιτική δύναμη. Και εδώ υπάρχουν ουσιαστικές διαφορές από παλιά που πρέπει να επισημανθούν. Ασφαλώς, στο επίκεντρο είναι πάντοτε ο πολίτης, όχι οι μάζες. Είναι ο πολίτης με την έννοια της ζωής του, της καθημερινότητάς του, της ανάδειξής του σε υποκείμενο της ίδιας της ιστορίας.

Δεν μιλάμε εμείς για κατάργηση διαχωριστικών γραμμών. Αντίθετα, μιλάμε για συγκεκριμένες διαχωριστικές γραμμές που αφορούν την κοινωνική οργάνωση και την αντιπαράθεση συντηρητικών και προοδευτικών δυνάμεων, με βάση τις οποίες διαχωριστικές γραμμές επαναοριοθετούνται τα εθνικά, τα προοδευτικά και τα κοινωνικά μέτωπα. Και ασφαλώς, αυτές οι διαχωριστικές γραμμές, οι γραμμές που θα αναδειχθούν και θα περάσουν και στο μέλλον, είναι που θα διαμορφώσουν ουσιαστικά τα πεδία ενός νέου πολιτικού πολιτισμού.

Ίεκαθαρίζουμε μια αυταπόδεικτη πραγματικότητα, που λέει ότι ήταν διαφορετικές οι συνθήκες της δεκαετίας του '70 με το 2000 σε ό,τι αφορά την κυρίαρχη πλευρά της πάλης μας που δεν μπορεί να είναι πια μόνο και αποκλειστικά μέσα από το κράτος αλλά μέσα από την ανάπτυξη των ενεργών δυνάμεων της κοινωνίας, άρα με την επιστροφή της πολιτικής στο χώρο του ιδιωτικού και των πολιτών, που πρέπει να αναπτυχθούν αυτές οι δυνάμεις.

Και βέβαια, το αντίστοιχο διαρθρωμένο μαζικό κίνημα με όλους τους φορείς του, συνδικάτα, Αυτοδιοίκηση, μη κυβερνητικές οργανώσεις, συσσωματώσεις, επιμελητήρια, συνενώσεις πολιτών, οφείλει να αρθρώσει αναπτυξιακές συμφωνίες σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, όχι στη βάση μιας τυπικής συναίνεσης, ενός τυπικού διαλόγου, μιας απλής διανομής μιας πίτας αλλά στη βάση της ολοκληρωμένης αντίληψης για την ανάπτυξη που σημαίνει ταυτόχρονα και ανταγωνιστικότητα και παραγωγικότητα και απασχόληση και κοινωνικό κράτος και ποιότητα ζωής.

Με βάση αυτές τις βασικές θέσεις, διαμορφώνεται σήμερα η πολιτική του ΠΑΣΟΚ αλλά και η φυσιογνωμία του ΠΑΣΟΚ. Και εδώ, έχουμε δύο επίπεδα. Το ένα θέμα αναφέρεται στο ερώτημα εάν αλλάζει η πολιτική μας για τις συμμαχίες μας, όπου εδώ ξεκαθαρίζεται με σαφήνεια ότι το ΠΑΣΟΚ θέλει να λειτουργήσει και λειτουργεί μέσα σ' ένα πεδίο πολιτικής σταθερότητας.

Ότι ο σχεδιασμός του είναι για νίκη στις επόμενες εθνικές εκλογές και άρα με την πορεία του θέλει μέσα από το ίδιο εκλογικό σύστημα να κερδίσει και την επόμενη 4ετία για να ολοκληρώσει μέχρι το 2004 την 10ετία 1994-2004 και άρα το άλμα το ελληνικό σε σχέση με την ισότιμη συμμετοχή του στις ευρωπαϊκές εξελίξεις και την αναβάθμιση της ισχυρής και σύγχρονης Ελλάδας.

Ότι η πίστη μας είναι ότι ένα σταθερό πολιτικό σύστημα πρέπει να δίνει πάντοτε μια ισχυρή και σταθερή κυβέρνηση και ότι δεν συντρέχει κανένας ιδιαίτερος λόγος που θα μπορούσε η Ελλάδα να γίνει ένα πεδίο κυβερνητικής αστάθειας σύμφωνα, με άλλα πρότυπα.

Ότι ασφαλώς ο κοινωνικός συνασπισμός δεν ταυτίζεται και δεν έχει κανένα κόμμα καμία ιδιοκτησία κοινωνικών δυνάμεων με τα όρια ενός κομματικού υποκειμένου. Ότι η σύγκλιση των προοδευτικών δυνάμεων εξ αυτού του λόγου πρέπει να έχει ένα έντονο κοινωνικό χαρακτήρα, να είναι μια βαθιά κοινωνική διεργασία και όχι απλά μια πολιτική διαπραγμάτευση κατανομών εξουσίας.

Ότι είναι σαφές ότι προηγείται η προγραμματική σύγκλιση πάνω στα μεγάλα θέματα του τόπου, και εξ αυτού του λόγου το ΠΑΣΟΚ έχει μια πολιτική ανοικτών θυρών, ανοικτής πόρτας προς τις προοδευτικές δυνάμεις για να υπάρξει χωρίς προαπαιτούμενα μια πορεία σύγκλισης που θα μπορούσε να οδηγήσει σε ευρύτερες συμπράξεις αργότερα.

Σε ό,τι αφορά το ΠΑΣΟΚ. Επαναφέρουμε ουσιαστικά τον στόχο, το μόνιμο και πολύχρονο στόχο, μιλάμε για μια περίοδο πάνω από 10 χρόνια, της ουσιαστικής αναγέννησης του Κινήματος, της ουσιαστικής ανάγκης για αναγέννηση του

ΠΑΣΟΚ, του Κινήματος της Αλλαγής όπως λένε οι ιδεολογικές θέσεις, που είναι ένα ιστορικό αιτούμενο για πολλά χρόνια όπως είπα και που σήμερα γίνεται συνώνυμη αυτή η αναγέννηση της νέας ενότητας του χώρου μας, της αναγκαίας ιστορικής σύνδεσης των δυνάμεών μας, της ανανέωσης, της νίκης και της προοπτικής μας.

Βασική προϋπόθεση προς αυτή την κατεύθυνση είναι ότι αυτό θα πρέπει να γίνει με όρους παρόντος και μέλλοντος και όχι με όρους παρελθόντος και όχι με όρους παλιών σχέσεων, συμβιβασμών και διαδικασιών.

Αυτό συνιστά και θα μπορούσε να συστήσει ένα πραγματικά ποιοτικό άλμα. Το ΠΑΣΟΚ έχει μια καθαρή φυσιογνωμία και μια καθαρή μορφή, είναι σύγχρονο, πατριωτικό, σοσιαλιστικό, δημοκρατικό κόμμα, είναι ανοιχτό και δημοκρατικό στο λαό και στην κοινωνία, πρέπει να είναι αντιπροσωπευτικό στις κοινωνικές δυνάμεις που συγκροτούν τον προοδευτικό, κοινωνικό συνασπισμό που είπαμε.

Και βέβαια, θέλουμε να εκφράζουμε πάντοτε τον κεντρικό κορμό του πολιτικού συστήματος, ένα μεγάλο ενιαίο πολιτικό και κοινωνικό πλειοψηφικό ρεύμα αλλαγών και μεταρρυθμίσεων, με βάση τις οποίες και την πρακτική μας σε σχέση μ' αυτές κρίνεται στην καθημερινή πράξη η προοδευτική μας φυσιογνωμία, αντίληψη και πρακτική.

Είναι σαφές ότι στα πλαίσια της ευρύτερης συνένωσης των προοδευτικών δυνάμεων το ΠΑΣΟΚ σαν σύγχρονος πολιτικός σχηματισμός κινείται στο χώρο των ευρύτερων προοδευτικών δυνάμεων, των δυνάμεων του δημοκρατικού σοσιαλισμού, συμμετέχει ενεργά και δημιουργικά στη διαμόρφωση της νέας ευρωπαϊκής αριστεράς, θέλει μια προοδευτική και ενωμένη Ευρώπη με τους ταχύτερους δυνατούς ρυθμούς, γιατί αυτή διασφαλίζει και τα εθνικά μας συμφέροντα και εκφράζει στον κόσμο των ανοικτών συνόρων ένα κίνημα πραγματικής κοινωνικής αλληλεγγύης, που θέλει να διαμορφώσει ένα νέο μοντέλο ευημερίας και κοινωνικής αλληλεγγύης.

Στα πλαίσια αυτά παλεύει την υπόθεση της παγκόσμιας αλληλεγγύης μέσα στη Σοσιαλιστική Διεθνή, επιταχύνει τη συγκρότηση του ευρωπαϊκού σοσιαλιστικού κόμματος γιατί είναι στοιχείο της πολιτικής ολοκλήρωσης των θεσμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε σχέση με το αντίστοιχο έλλειμμα που υπάρχει και βέβαια, προσπαθεί να αναμορφώσει τις διεθνείς του σχέσεις για να υποστηρίξει μια πολυδύναμη και ενεργό πολιτική που υπερασπίζεται τα εθνικά μας συμφέροντα και τις επιδιώξεις μας.

Η μορφή που πρέπει να έχει ένα τέτοιο κόμμα δεν μπορεί να είναι μια επιστροφή στο κόμμα μαζών της δεκαετίας του '70, του παλιού παραδοσιακού αριστερού τύπου, ούτε μπορεί να ολοκληρώσει μια πορεία μετατροπής σε κόμμα αζωματούχων, όπως φαίνεται κυρίαρχα να οδεύει αυτή την εποχή.

Ως σχηματισμός αυτόνομων και ενεργών πολιτών πρέπει πρώτα-πρώτα να κατοχυρώσει την αυτονομία του απέναντι στη διαπλοκή των συμφερόντων και των σχέσεων που διαμορφώνονται σήμερα, πρέπει να οικοδομείται σε συνθήκες πολιτικής ενότητας και σύνθεσης διαφορετικών απόψεων, θέσεων και ρευμάτων, ιδεών που διακινούνται ελεύθερα και δημοκρατικά αρνούμενο το κόμμα ομοσπονδία, το κόμμα αντιπροσωπεύσεων και οργανωμένων τάσεων ή το κόμμα που αδροΐζει κάθετα αρθρωμένες ομάδες ή προσωπικές στρατηγικές, κρίνεται από την ικανότητά του να αναδεικνύει τη συλλογική διάσταση της πολιτικής και βέβαια να χρησιμοποιεί όλα τα σύγχρονα μέσα που αφορούν ένα πολιτικό υποκείμενο, που επικοινωνεί με τις κοινωνικές δυνάμεις και δεν βρίσκεται σε απόσταση από αυτές.

Αυτό σημαίνει μια άλλη σχέση με το κράτος και την κοινωνία, μια απαγκίστρωση από το κράτος. Αυτό σημαίνει επαναφορά της πολιτικής στη βάση της. Αυτό σημαίνει αποκέντρωση κάθε είδους και μορφής εξουσίας τόσο στον τύπο της διακυβέρνησης και της λειτουργίας του κράτους, όσο και στο εσωκομματικό πεδίο.

Και βέβαια ένα τέτοιο Κίνημα δομείται με βάση την αρχή της άμεσης δημοκρατίας και βέβαια ένα τέτοιο Κίνημα συμπεριλαμβάνει στις δομές του και ένα ακόμα σύγχρονο δεσμό με συντεταγμένα όργανα, τα οποία κάθε στιγμή εκφράζουν με τρόπο συλλογικό και αποφασιστικό και οργανώνουν την πολιτική και ένα κίνημα πολιτών ανοιχτό στην κοινωνία, με την τοπική του συγκρότηση, αυτενέργεια και δράση.

Το ΠΑΣΟΚ που περιγράφουμε σ' αυτές τις θέσεις δεν οικοδομείται μονάχα με οργανωτικούς όρους. Χρειάζεται μια συνεχής ιδεολογική, πολιτική και οργανωτική ανασυγκρότηση, μια πραγματικά νέα συγκρότηση, δομή και λειτουργία.

Η ανάγκη ενός νέου καταστατικού, που να ανταποκρίνεται σ' αυτή τη μορφή του Κόμματος είναι αυτονόητη και αφορά και μια παλιότερη απόφαση της Κεντρικής Επιτροπής.

Πιστεύουμε ότι σήμερα το ΠΑΣΟΚ, για να οδηγηθεί προς αυτή την κατεύθυνση, πρέπει να υπάρξει μια ιδεολογική αποσαφήνιση μέσα από τη συζήτηση στο Συνέδριό μας, να υπάρχει μια οριοθέτηση της προοδευτικής στρατηγικής μέσα

από τις θέσεις μας και να υπάρξει ταυτόχρονα μια αντίστοιχη οργανωτική μετεξέλιξη, που θα στηρίζεται στο πνεύμα και το γράμμα του καταστατικού μας και που θα συμπεριλαμβάνει απαραίτητες λειτουργικές ρυθμίσεις και καταστατικές ρυθμίσεις τέτοιες, που να ανοίγουν το δρόμο σ' αυτή την κοινωνική διεργασία που θα οδηγήσει στο επιθυμητό αποτέλεσμα μιας αλλαγής εκ βάθρων πραγματικής στα πλαίσια αυτής της φυσιογνωμίας του υπάρχοντος ΠΑΣΟΚ.

Υπάρχει μια πρόταση επιμέρους λειτουργικών ρυθμίσεων και καταστατικών αλλαγών που έχετε στα χέρια σας, δεν θα την αναλύσω. Θέλω να πω μονάχα 3-4 κατευθυντήρια στοιχεία γι' αυτή την πρόταση.

Το πρώτο στοιχείο είναι ότι θέλει να επικυρώσει ότι όλα τα όργανα, εκτελεστικά, αντιπροσωπευτικά, προγραμματικά, μαζικά, σε όλα τα επίπεδα του Κινήματος, διαμορφώνονται μέσα από συνθήκες σύνθεσης, δεν είναι μονοτασικά, δεν αποτελούν όργανα που αδροΐζουν κάποιες τάσεις ή ομάδες.

Αυτό που λέμε νέα συλλογικότητα πρέπει να εκφράζει ακριβώς αυτό το πράγμα και η σύνθεση να εκφράζεται μέσα από μια ηγεσία και να εκφράζει ένα ΠΑΣΟΚ. Αυτή είναι η πρώτη αρχή.

Η δεύτερη απορρέει από την ανάγκη να αναζωογονηθεί στο Κίνημα η πολιτική διαδικασία. Κάνουμε μια μεγάλη συζήτηση εδώ και πολύ καιρό για το αν η κυβέρνηση εφαρμόζει πολιτικές και το κόμμα απλά γίνεται κυματοθραύστης ή όχι αυτών των πολιτικών, ή τις υποστηρίζει, ή τις αντιπολιτεύεται, κάνουμε μια συζήτηση παραδοσιακά στο ΠΑΣΟΚ αν προηγείται η πολιτική ή τα πρόσωπα που ασκούν την πολιτική και βέβαια λέγαμε πάντα ότι η πολιτική προηγείται των προσώπων.

Και όμως στις διαδικασίες του Κινήματός μας, ενώ συζητήσαμε και πήραμε αποφάσεις αρχικά, δεν κατοχυρώσαμε δεσμικά τις δομές που παράγεται η πολιτική.

Εδώ βρίσκεται το πεδίο μιας άλλης λειτουργίας της Κεντρικής Επιτροπής, μιας άλλης λειτουργίας των περιφερειακών οργάνων, μιας άλλης λειτουργίας των οργανώσεων βάσης.

Άρα, μια σειρά από ρυθμίσεις στο πνεύμα και στο γράμμα προηγούμενων αποφάσεων των Συνεδρίων μας, θέλουν να κατοχυρώσουν και να επιβάλουν αυτές τις δομές που συλλογικά επεξεργάζονται, διαμορφώνουν και προτείνουν τις πολιτικές.

Μια κεντρική αλλαγή είναι η διαφορετική σύνθεση στην ίδια λογική των τομέων πολιτικής του Κινήματος.

Η τρίτη κατευθυντήρια γραμμή θέλει να φέρει σε σαφή αντιστοίχιση, καθαρή, απλή και διακριτή την οργάνωση του Κινήματος και την ανάπτυξή της με τις παραγωγικές, αναπτυξιακές, διοικητικές δομές μιας σύγχρονης αποκεντρωμένης και δημοκρατικής πολιτείας.

Από εκεί απορρέει η οργάνωση σε επίπεδο δήμου στο πρωτοβάθμιο επίπεδο του Κινήματος, από εκεί απορρέει ο τρόπος που αντιπροσωπευτικά λειτουργεί το Νομαρχιακό Συμβούλιο, η Νομαρχιακή Επιτροπή ή η πρόταση που γίνεται για την Περιφερειακή Επιτροπή και το Περιφερειακό Συμβούλιο, από εκεί απορρέει η ουσιαστική αντιστοίχιση της Κεντρικής Επιτροπής σ' αυτές τις ανάγκες.

Για να γίνει, όμως, πράξη αυτό κι αυτή είναι η επόμενη γραμμή, θα πρέπει να υπάρξει μια συνειδητοποίηση από εμάς μιας ανάγκης.

Μέχρι τώρα λέγαμε η Κεντρική Επιτροπή καθοδηγεί και κάνανε τομείς πολιτικής με εκατοντάδες συντρόφους που φέρναμε από κάτω προς τα πάνω, κάνανε Νομαρχιακές Επιτροπές που μαζεύαν όλο το ενεργό δυναμικό το στελεχιακό από τη βάση στο πεδίο των Νομαρχιακών Επιτροπών, σε ομάδες δουλειάς κλπ. και ουσιαστικά αφυδατώναμε - ενώ μιλούσαμε για αποκέντρωση της κομματικής εξουσίας - κάθε έννοια οργανωμένης βάσης του Κινήματος, που να έχει τη δική της επάρκεια, αυτενέργεια και συγκρότηση στελεχιακή.

Άρα, προϋποτίθεται για να γίνει πράξη μια τέτοια δομή η κίνηση των στελεχών προς τη βάση, η διάταξή τους σε χώρους εξειδικευμένης δράσης σε πρωτοβάθμιο επίπεδο και όχι η συγκέντρωσή τους σε κεντρικά και νομαρχιακά επιτελεία.

Προβλέπει, επίσης, το δίκτυο των οργανώσεων βάσης του ΠΑΣΟΚ να μην γίνεται κατά το δοκούν, όπως ο καθένας θέλει, αλλά να είναι απολύτως προσδιορισμένο το περιεχόμενο των οργανώσεων βάσης, άρα να μπορούμε σε ένα ορθολογισμό πια που θα ανατρέψει τη λογική της συγκρότησης των οργανώσεων στη βάση αλλότριων στόχων, πέρα από αυτό της λειτουργίας τους και βέβαια πρέπει να επανακαθοριστεί η ιδιότητα του μέλους στις σύγχρονες συνθήκες, η οποία πρόταση θέλει με πολύ συγκεκριμένο τρόπο να αποφασίζεται σε τακτά χρονικά διαστήματα από την ίδια την οργάνωση βάσης και να μην είναι υπόθεση που αφορά κανένα όργανο έξω από αυτήν.

Δηλαδή, η αυτοπρόσωπη παρουσία κατοχυρώνεται, το μητρώο μελών κατοχυρώνεται κάθε 6 μήνες, γίνονται όλα εκείνα τα στοιχεία που απαιτούνται προκειμένου να υπάρξει η δυνατότητα να φύγουμε από τη λογική που ζήσαμε τους τελευταίους μήνες και τα τελευταία χρόνια.

Πιστεύω ότι μια τέτοια βάση για συζήτηση μπορεί να δώσει στο Συνεδριό μας ένα ουσιαστικό χαρακτήρα, πιστεύω ότι εκείνο που πρέπει να ξεκαθαρίσουμε και σήμερα από εδώ και το φέρνω πια απόφαση και της Κεντρικής Επιτροπής, είναι να δώσουμε τη δυνατότητα όλα τα θέματα που αφορούν βασικά στοιχεία της νομιμότητας του Συνεδρίου, των διαδικασιών κλπ. να τα αντιμετωπίσει η Κεντρική Επιτροπή Δεοντολογίας και Τήρησης Καταστατικού από τη Δευτέρα, να φύγουμε και να λύσουμε σήμερα οποιοδήποτε αίτημα ή πρόβλημα ή οποιαδήποτε ανησυχία ή καχυποψία υπάρχει γύρω από τις διαδικασίες του Συνεδρίου κι εδώ είμαστε και σήμερα και αύριο να το συζητήσουμε αυτό, προκειμένου από τη Δευτέρα το πρωί η οργάνωση απερίσπαστη να μπει στον προσυνεδριακό της διάλογο, να φέρει τις απόψεις της και εμείς προτείνουμε στον απολογισμό της Κεντρικής Επιτροπής, που θα γίνει μία εβδομάδα πριν από το Συνέδριο - στην αντίστοιχη συνεδρίαση της Κεντρικής Επιτροπής - να έχουμε και μια δική μας πρόταση προς εσάς, να ενσωματώσουμε όλη αυτή τη συζήτηση σε βελτιωτικές προτάσεις μέσα στις ίδιες τις εισηγήσεις, προκειμένου το Συνεδριό μας να έχει με πολλή σαφήνεια καθορισμένη από την αρχή και τη συζήτηση και τους στόχους και τις δυνατότητες για τις επιλογές των αποφάσεών μας. Ευχαριστώ πολύ.

Μ. ΑΡΣΕΝΗ

Συντρόφισσες και σύντροφοι,

Στις 8 Νοεμβρίου με επιστολή που είχα στείλει προς τον Πρόεδρο και τα μέλη του Ε.Γ. και στη συνέχεια την παρουσίασα στη Σύνοδο της Κ.Ε. είχα επισημάνει πως οι εκλογές στην Αυτοδιοίκηση απέδειξαν, ότι τα γνωστά περιστατικά των αδρών εγγραφών νέων μελών που ελάχιστη ή καμία σχέση είχαν με το Κίνημά μας διέρρηξαν κάθε προϋπάρχουσα ενότητα και συνοχή, ώστε η πραγματική βάση να αποτελείται πλέον από μία άμορφη πολιτικά μάζα.

Μ' αυτό το τρόπο η συνεκτική και μόνιμη οργάνωση των παλαιότερων ετών που ήξερε να δίνει και να κερδίζει μάχες πλέον δεν υπάρχει. Γεγονός που βάρυνε ιδιαίτερα στα αποτελέσματα των πρόσφατων εκλογών στην Αυτοδιοίκηση.

Στη παρούσα περίοδο το συνάθροισμα αυτό των ανώνυμων, των αγνώστων, των απρόσωπων δεν είναι δυνατόν να επιλέγει συνέδρους που θα παρέχουν τα εχέγγυα μιας ελάχιστης πολιτικής συνείδησης, απαραίτητης προϋπόθεσης για τη συμμετοχή στη κορυφαία κομματική διαδικασία που είναι το Συνέδριό μας.

Επесήμανα ακόμη, ότι στη διαμόρφωση της συγκεκριμένης κατάστασης συνέβαλαν κάποια στελέχη τα οποία χρησιμοποιώντας την θέση τους επεδίωξαν συστηματικά και πέτυχαν να μετατρέψουν την οργανωμένη βάση σε άμορφη μάζα, πιστεύοντας ότι μ' αυτό τον τρόπο θα ήταν εύκολα ελεγχόμενη και κατευθυνόμενη.

Συμπερασματικά τόνιζα, ότι τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά της οργανωμένης βάσης οδηγούν σε ένα Συνέδριο που θα ήταν αδύνατον να σφυρηλατηθεί η συνοχή και η ενότητα του Κινήματος, που αποτελούσε για όλους μας κοινό στόχο.

Και ότι το Συνέδριο θα κατέληγε σε μια τυφλή απεικόνιση αριθμητικών επιρροών που θα επέτειναν το φαινόμενο της πόλωσης και θα επέβαλαν με αμετακίνητο τρόπο τις διαχωριστικές γραμμές μέσα στο Κίνημά μας.

Για όλους αυτούς τους λόγους τόνιζα, ότι επιβάλλεται εκ των πραγμάτων η προσωρινή αναβολή του Συνεδρίου και η επανίδρυση της οργανωμένης βάσης υπό νέους όρους για να μπορέσει να αποκατασταθεί ένα πλαίσιο κοινής αναφοράς, απαραίτητη προϋπόθεση για την αποκατάσταση της ενότητας, της συνοχής στη βάση του Κινήματός μας.

Η πρότασή μου παρέμεινε μετέωρη. Και φτάσαμε στην παρούσα Κ.Ε. που κατά την γνώμη μου αποτελεί μια από τις κρίσιμότερες στην ιστορία του Κινήματός μας. Βγαίνοντας απ' αυτή την αίθουσα, συντρόφισσες και σύντροφοι, θα γνωρίζουμε αν βαδίζουμε προς ένα Συνέδριο ενότητας και συνοχής, που θα καταρρίψει κάθε διαχωριστική γραμμή και θα σηματοδοτήσει την νικηφόρα πορεία προς τις ευρωεκλογές και τις εθνικές εκλογές ή θα εμπλακούμε σε μια μίζερη διαδικασία αντιπαλοτήτων, αντιπαραθέσεων, ρήξεων.

Σε λίγες ώρες θα κληθούμε να λάβουμε τις αποφάσεις μας. Τελειώνουν οι λόγοι και οι διακηρύξεις περί ενότητας και έρχεται η ώρα των συγκεκριμένων πράξεων που θα επικυρωθούν με τις αποφάσεις μας. Εδώ σ' αυτή την αίθουσα πρέπει να απαντηθούν τα κρίσιμα προβλήματα που σκιάζουν την πορεία της ενότητάς μας προς το Συνέδριο. Το πρώτο θέμα που καλούμαστε να απαντήσουμε είναι η εγκυρότητα των 30.000 περίπου πρόσφατα εγγραφέντων νέων μελών.

Η πρόταση για την παραπομπή της υπόθεσης στην Επιτροπή Δεοντολογίας δεν λύνει το πρόβλημα κατά την άποψή μου. Η απάντηση πρέπει να είναι πολιτική και επομένως η αρμοδιότητα ανήκει σ' εμάς, είναι ευθύνη της Κεντρικής Επιτροπής.

Μέσα σ' αυτή την αίθουσα όλοι μας είμαστε ζυμωμένοι με την πολιτική, διαθέτουμε πείρα, διαθέτουμε πολιτική κρίση, όλοι μας χωρίς καμιά εξαίρεση γνωρίζουμε ποια είναι η πραγματικότητα. Γνωρίζουμε και έχουμε πολλές φορές διατυπώσει, ότι στη σημερινή κοινωνία σπάνια υπάρχουν πολίτες που συνωθούνται για να γραφούν μέλη σε κάποιο κόμμα.

Γνωρίζουμε ακόμη την προϊστορία των εγγραφών των λεγομένων μελών μιας χρήσης του τηλεφωνικού καταλόγου που οδήγησαν την οργανωμένη βάση του Κινήματος σε ένα απρόσωπο και άμορφο σχήμα. Και γνωρίζουμε πολύ καλά, συντρόφισσες και σύντροφοι, ότι αυτές οι εγγραφές απ' όπου και αν έγιναν υπηρετούν ένα και μόνο σκοπό, την αύξηση κάποιων απολίτικων επιρροών.

Η παράταση αυτής της εκκρεμότητας σκιάζει τις σχέσεις μας και βαρύνει την πορεία μας προς το Συνέδριο. Επομένως μια θα πρέπει να είναι η απόφαση, τα μέλη αυτά θα πρέπει να αποκλειστούν από τις διαδικασίες επιλογής των συνέδρων.

Το δεύτερο εξίσου σημαντικό θέμα είναι το ποσοστό ανανέωσης των μελών των οργάνων που προσδιορίζεται σε ένα ποσοστό 25%. Το θέμα αποτέλεσε αντικείμενο άκομψων θα έλεγα ευφυολογημάτων από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. Είναι γνωστά, ότι πολλές εφημερίδες γράφανε, ότι οι σύνεδροι θα πρέπει να έχουν και κάποιο κομπιουτεράκι για να μπορούν να υπολογίζουν ποιοί τελικά θα εκλεγούν μέλη στην Κεντρική Επιτροπή.

Είναι όμως ιδιαίτερα σημαντικό το γεγονός, ότι αν θελήσουμε να εφαρμόσουμε το ποσοστό του 25% για τον αποκλεισμό των παλιών μελών σε συνδυασμό με την απαραίτητη κατά την άποψή μου ποσόστωση 20% των γυναικών, τότε είναι αριθμητικά βέβαιον ότι περίπου φτάνουμε σε ένα ποσοστό 40%, ότι το 40% όσων θα εκλεγούν δεν θα συμμετέχουν στη νέα Κ.Ε.

Αυτό σημαίνει ότι περίπου 60 μέλη από τα 150 που θα εκλεγούν στο όργανο, τελικά δεν θα συμμετέχουν σ' αυτό. Μ' αυτό τον τρόπο οδηγούμαστε σε φαλκίδευση της βούλησης των εκλεκτόρων οι οποίοι άλλους ψηφίζουν και άλλοι τελικά θα συμμετέχουν στην Κεντρική Επιτροπή.

Κατά την γνώμη μου η πρόταση για την ανανέωση των μελών πρέπει να απορριφθεί ή να περιοριστεί σε ένα ποσοστό γύρω στο 10%. Εκτός αν υπάρχουν ίσως κάποιοι, δεν θα ήθελα να πιστεύω ότι υπάρχουν, που έχουν κάνει τους υπολογισμούς τους και που σκέφτονται ότι με το μέτρο αυτό λύνεται ίσως το πρόβλημα, αφού οδηγείται σε περιθωριοποίηση η πιο αδύναμη πλευρά. Όμως τυχόν τέτοιες σκέψεις μόνο ανιστόρητες μπορούν να χαρακτηριστούν, αλλά και ιδιαίτερα επικίνδυνες για το Κίνημά μας.

Συντρόφισσες και σύντροφοι,

Αν υπάρχουμε όλοι εμείς σήμερα μέσα σ' αυτή την αίθουσα με την διαφορετικότητά μας, αυτό δεν είναι ένα τυχαίο γεγονός. Όλοι μας αντανακλούμε σε κάποιες ψηφίδες του πολυποίκιλου ψηφιδωτού που αποτελεί την πολυσυλλεκτικότητα της εκλογικής βάσης του ΠΑΣΟΚ.

Γι' αυτό και το Κίνημά μας διατηρεί αυτή την πολυσυλλεκτικότητα. Αν ο Πρόεδρός μας επί μήνες τώρα έχει ξεκινήσει σταυροφορία και διακηρύσσει σε όλους τους τόνους την ανάγκη για ενότητα, για συνοχή προς το Συνέδριο που θα σφυρηλατήσει αυτά τα στοιχεία, είναι διότι η μακρόχρονη πολιτική του εμπειρία, η πολιτική του διορατικότητα και το πολιτικό του αισθητήριο τον έχουν πείσει, ότι μόνο όλοι μαζί μπορούμε να συνεχίσουμε τη νικηφόρα μας πορεία για το καλό του τόπου μας και του λαού μας.

Γι' αυτό πιστεύω, κλείνοντας, συντρόφισσες και σύντροφοι, ότι με τη σημερινή μας απόφαση πρέπει να άρουμε τις αιτίες εκείνες που σκιάζουν την πορεία μας προς το Συνέδριο, προκειμένου να αποτελέσει το Συνεδριό μας ένα σάλπισμα για ενότητα και ομοψυχία. Σχετικά με τα προσυνεδριακά κείμενα έχω ήδη καταθέσει έγγραφα τις απόψεις μου. Ευχαριστώ.

Π. ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ

Προέκυψε η ανάγκη ύστερα από κάποια θέματα που διάβασα και άκουσα εδώ για να μιλήσω. Το πρώτο αφορά την εισήγηση του Π.Οικονόμου. Αναφέρει ότι θα πρέπει να επιδιώξουμε την αντικατάσταση του Συμφώνου για την Ανάπτυξη.

Αυτό το θέμα το έβαλε η ελληνική πλευρά και κυρίως ο Ζοσπέν στη Σύνοδο του Άμστερνταμ. Η ελληνική πλευρά το έβαλε στη Διακυβερνητική και θα έρδει σε λίγο στη Βουλή να κυρώσετε την τελευταία Συνθήκη του Άμστερνταμ. Εκεί υπάρχει το καινούργιο Σύμφωνο Σταθερότητας για την απασχόληση, διορθώνει δηλαδή τη μονομέρεια του Μάαστριχτ που αναφερόταν μονάχα στην ανάπτυξη.

Είναι αυτό που δέχτηκαν τα σοσιαλιστικά κόμματα της Ευρώπης όλα, είναι ένα θέμα που το πέτυχαν οι σοσιαλιστές ηγέτες στην τελευταία Σύνοδο. Έτσι, χαρακτηρίστηκε ότι η ΟΝΕ δεν είναι μονοπόδαρη αλλά βαδίζει με δυο πόδια. Αν αυτό εννοεί ο σύντροφος θα έρδει μεθαύριο στη Βουλή να κυρωθεί η Συνθήκη και φαντάζομαι ότι το γνωρίζετε. Δεν κατάλαβα γιατί λοιπόν αναφέρει αυτά ο Π.Οικονόμου.

Από την άλλη μεριά συνιστά να εκστρατεύσουμε εναντίον της ΟΝΕ μαζί με άλλα σοσιαλιστικά κόμματα. Μα αυτό που ξέρω και θέλω να πω είναι ότι αυτοί που καταγγέλλουν σήμερα την ΟΝΕ είναι οι ναζιστές της Αυστρίας, οι ναζιστές της Βαυαρίας και της πρώην Ανατολικής Γερμανίας, είναι οι φασίστες της Ιταλίας, είναι το μέτωπο του Λεπέν στη Γαλλία, είναι οι Φλαμανδοί, είναι άλλα ακροδεξιά κόμματα ή ομάδες, είναι οι εθνικιστές της Γαλλίας, είναι οι εθνικιστές της Δανίας, είναι ένα κομμάτι των κομμουνιστικών κομμάτων της Ευρώπης και βέβαια ούτε οι Γάλλοι, ούτε οι Ισπανοί, δεν ξέρω οι Ιταλοί γιατί τώρα έχει διασπαστεί η κομμουνιστική επανίδρυση και το ελληνικό και βέβαια οι ρατσιστές και οι ξενόφοβοι καθώς και ένα πολύ μικρό περιθώριο πολιτικό και από τη μια και από την άλλη πλευρά, που αρνείται την ΟΝΕ.

Επειδή συμμετέχω στη σοσιαλιστική ομάδα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου δεν ξέρω κανένα σοσιαλιστικό, σοσιαλδημοκρατικό ή εργατικό κόμμα στην Ευρώπη που να αναφέρεται σε κατάργηση της ΟΝΕ.

Έτσι, αυτό που είπε χθες ο Π.Οικονόμου ότι θα πρέπει εμείς με άλλα σοσιαλιστικά κόμματα στην Ευρώπη να εκστρατεύσουμε εναντίον της ΟΝΕ δεν καταλαβαίνω τι εννοεί. Αν ξέρει κάποιο κόμμα σοσιαλιστικό ή σοσιαλδημοκρατικό ή εργατικό στην Ευρώπη θα πρέπει να μας το πει. Αν εννοεί τον Λαφοντέν, ο Λαφοντέν στην αρχή βγήκε, είπε κάποιες κουβέντες, τις μάζεψε ύστερα και απεδείχθη ότι η σοσιαλιστική του επαναστατικότητα εξαντλήθηκε μέχρις εκεί, γιατί παραπέρα έγινε ο καλός σοσιαλιστής για τη Γερμανία, δεν είναι καθόλου καλός όμως για τους Ευρωπαίους εργαζόμενους, γιατί είναι αυτός ο οποίος εισηγείται όσα γράφει ο Π.Οικονόμου εδώ, για την επαπειλούμενη εγκατάλειψη και περικοπή των πάντων και μάλιστα ζητάει ο Λαφοντέν μια περικοπή που από το 1,27 του ακαθαρίστου ευρωπαϊκού εισοδήματος όχι εκεί που είναι σήμερα, στο 1,18 αλλά μιλάει για το 0,85.

Δεύτερο θέμα. Θέλω να πω ότι θα πρέπει να φύγει η πρόταση του τελευταίου αστερίσκου στο κεφάλαιο 2 των θέσεων, στη "νέα προοπτική της Ευρώπης και συμμετοχή της Ελλάδας". Εδώ αναφέρεται στη Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση. Εμείς έχουμε πει ότι θα πρέπει να υπάρξει μια κοινή εξωτερική πολιτική και κοινή πολιτική ασφάλειας και άμυνας.

Όμως, αν θα πρέπει να αποτελεί το στρατιωτικό βραχίονα της Ευρωπαϊκής Ένωσης η ΔΕΕ που είναι κομμάτι του ΝΑΤΟ, γιατί γράφει εδώ μέσα "στο διεθνές σύστημα μέσα από το νέο ρόλο του ΝΑΤΟ στην περιοχή", αυτό σημαίνει ότι επανακυρώνουμε το άρθρο 5 και μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση ότι βάζουμε μια καρέκλα για τους Τούρκους στο τραπέζι της κοινής εξωτερικής πολιτικής στην Ευρώπη, στην κοινή εξωτερική πολιτική που είναι η ουσιαστικότερη πολιτική της πολιτικής ένωσης της Ευρώπης.

Θα έλεγα ότι πιθανόν να ακολουθηθεί αυτό, να γίνει αυτό. Όμως, ας μην το γράψουμε στη Διακήρυξή μας γιατί θα είναι δύσκολο μεθαύριο να το ξαναπάρουμε πίσω. Γι' αυτό το λόγο έχω πει και στον Υπουργό Άμυνας, τον Α.Τσοχατζόπουλο και στον Θ.Πάγκαλο ως γραμματέας της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων, να συζητήσουμε το θέμα.

Δεν νομίζω ότι σ' αυτή τη Διακήρυξη τώρα πρέπει εμείς να δεσμευτούμε με αναφορά στη ΔΕΕ όπως είναι σήμερα. Ας το αφήσουμε καλύτερα για το άλλο Συνέδριο, ή ας το μελετήσει η επόμενη Κεντρική Επιτροπή.

Τρίτο θέμα είναι στη σελίδα 27, στο κεφάλαιο "αναβάθμιση της δημόσιας υγείας και την ολοκλήρωση του ΕΣΥ". Στην πρόταση του πρώτου αστερίσκου που γράφει για την έμφαση στην τριτοβάθμια περίθαλψη και τον οικογενειακό γιατρό.

Είναι λάθος, είναι λάθος γραμμένο, είναι λάθος η αναφορά στην τριτοβάθμια περίθαλψη.

Η θέση η δική μας και η οποία είναι σύμφωνη με την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας, είναι ότι εμείς θεωρούμε ότι η λογική για την υγεία δεν είναι η περίθαλψη της ασθένειας αλλά η προστασία της υγείας κι αυτό σημαίνει την πρωτοβάθμια φροντίδα.

Η έννοια της προστασίας της υγείας δεν είναι καθαρά ιατρική, είναι ιατροκοινωνική. Που σημαίνει, να γραφεί η έμφαση στην πρωτοβάθμια φροντίδα και κυρίως τον οικογενειακό γιατρό και τα αστικά κέντρα υγείας. Αυτά είναι τα δύο στοιχεία που αποτελούν την προϋπόθεση για την ανάπτυξη της πρωτοβάθμιας φροντίδας. Είναι ουσιαστικό αυτό και μη γίνει κανένα λάθος και βγει έτσι έξω.

Και το τελευταίο και τελειώνω, είναι ότι θα πρέπει πριν από το κεφάλαιο 6 να υπάρξει κι ένα κεφάλαιο για τη γυναίκα. Πριν από το κεφάλαιο 6 που αναφερόμαστε στη νεολαία κλπ. νομίζω ότι η αναφορά στη γυναίκα δεν εξαντλείται μονάχα με γενικές αναφορές περί ισότητας των ευκαιριών.

Θα πρέπει στη Διακήρυξή μας να υπάρξει μια ειδικότερη αναφορά, περισσότερη αναφορά, ένα κεφάλαιο ειδικά για τη γυναίκα. Αυτά ήθελα να διορθώσω και να πω ότι με βρίσκουν απολύτως σύμφωνοι οι θέσεις που αναφέρονται στο κείμενο θέσεων.

Μ. ΛΑΣΚΑΛΑΚΗΣ

Συντρόφισσες και σύντροφοι,

Το Σεπτέμβρη που συζητούσαμε την απόφαση για το Συνέδριο είχε νόημα να βάζουμε θέμα αναβολής με το σκεπτικό που είχε μπει. Φοβάμαι πως σήμερα στην κρισιμότητα που όλοι είτε είναι στην ηγετική ομάδα, είτε όχι αναγνωρίζουν αμέσως ή εμμέσως με τα γεγονότα που έγιναν και με τις τοποθετήσεις τους, αναβολή του Συνεδρίου σημαίνει μόνο υπεκφυγή θέσης σε μία πολύ κρίσιμη περίοδο.

Και επειδή εκτιμώ ότι αν δεν ανοιχτεί σ' αυτή τη κρίσιμη φάση ρεαλιστική και ελπιδοφόρα προοπτική για το ΠΑΣΟΚ και την παράταξη στο Συνέδριο που έρχεται, αν δεν ανοιχτεί τώρα αυτή η προοπτική, τότε μετά τις ευρωεκλογές πολύ περισσότερο αν τα αποτελέσματα δεν είναι όπως τα περιμένουν πολλοί, δεν θα υπάρχει η προοπτική ούτε του μεγάλου, ούτε του νικηφόρου ΠΑΣΟΚ που θεωρητικά όλοι μας κατ' αρχήν θέλουμε. Γι' αυτό συντρόφισσες και σύντροφοι, το διάστημα από τώρα μέχρι το Συνέδριο είναι αρκετό για να ξεκαθαρίσουμε όλοι τις θέσεις μας και να πάρουμε και όλοι τις ευθύνες μας.

Οι εισηγήσεις της πλειοψηφίας του Ε.Γ. είναι σαφείς. Ισχυρίζονται ότι υπάρχει μια κυβερνητική πρακτική η οποία είναι σε συνέπεια με τις ιδεολογικές και πολιτικές μας αρχές και πολύ περισσότερο και η ηγετική ομάδα, αλλά και πολλά στελέχη της Κ.Ε. βάζουν το απλό θέμα, ότι κοιτάτε κάτι, αυτά τα έχουμε αποφασίσει από το '93, αυτά συνεχίζουμε, γιατί μας κριτικάρετε.

Παραβλέπουν, συντρόφισσες και σύντροφοι, μια βασική, ουσιαστική και καθοριστική για το μέλλον της παράταξης και του Κινήματος διαφορά. Άλλαξε τίποτα από το '96 και μετά; Ναι συντρόφισσες και σύντροφοι, αυτό που άλλαξε και είναι δύσκολο να διορθωθεί είναι η εικόνα που ο λαός μας και ο κόσμος που μας ακολουδούσε έχει για το ΠΑΣΟΚ.

Και αυτή η εικόνα που καταγράφεται και στις δημοσκοπήσεις και στα ερωτηματολόγια λέει ο κόσμος αυτός, ότι το ΠΑΣΟΚ έχει μετατοπιστεί και ιδεολογικά και πολιτικά σε σχέση με το παρελθόν. Και αυτό δεν έγινε τυχαία. Κατ' αρχήν αυτό καλλιεργήθηκε από τους εκσυγχρονιστές και όσους συμπορεύτηκαν μαζί τους και όλους που ανέλαβαν περίπου εργολαβικά την διαφήμιση του

εκσυγχρονιστικού ρεύματος από τα κανάλια και τα Μέσα Ενημέρωσης κυρίως την περίοδο του '96 και '97, επιχειρήθηκε, διαφημίστηκε, επιδιώχθηκε.

Ο οποιοσδήποτε αναφερόταν στο παρελθόν ήταν γραφικός, η καλύτερη έκφραση απ' όσα ακούγονταν. Οποιοσδήποτε προειδοποιούσε γι' αυτή τη στροφή και την αλλαγή της εικόνας, ήταν παλαιολιθικός που δεν μπορούσε να προσαρμοστεί στις σύγχρονες συνθήκες που ευαγγελιζόταν.

Υπήρξε και η αλαζονική αντίληψη, ότι η δεξιά στροφή φέρνει ψηφοφόρους στο ΠΑΣΟΚ και συρρικνώνει την συντηρητική παράταξη. Και προειδοποιούσαμε επανειλημμένως τότε, ότι αυτό όσο ωραίο και αν φαίνεται στην αρχή έχει ένα όριο και ο κίνδυνος είναι ότι το ΠΑΣΟΚ θα γίνει σάντουιτς ανάμεσα στην Αριστερά και στη Συντηρητική παράταξη όταν αντιστραφεί αυτή η εικόνα και αυτό το ρεύμα.

Και σήμερα βρισκόμαστε σ' αυτό το αποτέλεσμα. Βρισκόμαστε στο αποτέλεσμα της συρρίκνωσης του Κινήματος και της απώλειας και προς τα Δεξιά και προς τ' Αριστερά. Άλλαξε επίσης -ένα δεύτερο σημαντικό- συντρόφισσες και σύντροφοι η έννοια της οργάνωσης του ΠΑΣΟΚ. Δεν υπάρχει σήμερα κόμμα με την έννοια του κόμματος που γνωρίζαμε, δεν υπάρχει. Δεν υπάρχει λειτουργία οργανώσεων. Δεν υπάρχει Γενική Συνέλευση της οργάνωσης. Δεν υπάρχει τίποτα απολύτως.

Το μόνο που υπάρχει είναι μία ψηφοφορία παραμονές εκλογής Νομαρχιακών Επιτροπών και μία ψηφοφορία παραμονές εκλογής Συνεδρίου. Αυτό είναι η οργάνωση σήμερα. Έχει εκφυλιστεί η οργάνωση, έχει εκφυλιστεί η έννοια του μέλους.

Άρα δεν υπάρχει και τρόπος με εσωκομματικό διάλογο να ανατραπεί μια κατάσταση. Γι' αυτό συντρόφισσες και σύντροφοι, δεν πρέπει να απορούν αυτοί που λένε, ότι ξέρεις αυτά που κάποτε συζητούσαμε στο Κόμμα, τώρα τα συζητάμε ανοιχτά και με όλες τις αντιθέσεις στην κοινωνία. Δεν υπάρχει άλλος τρόπος.

Αν εσείς βρίσκετε άλλο τρόπο που αυτά μπορεί να ειπωθούν να τον υποδείξετε. Με διαλυμένες οργανώσεις, με ανύπαρκτα μέλη, με μέλη μιας χρήσης δεν μπορεί να γίνει εσωκομματικός διάλογος. Δεν είναι προφανές ότι τότε ο διάλογος θα πάει στα κανάλια, στα Μέσα Ενημέρωσης και στη γενική ενημέρωση των υποτιθέμενων μελών του Κόμματος μέσα απ' αυτά;

Άλλαξε και ένα τρίτο συντρόφισσες και σύντροφοι. Άλλαξε η εικόνα μας ως προς τη συνοχή και τη σύνθεση και την ενότητά μας. Και σ' εμάς, σε όλους μας και στην κοινωνία δεν υπάρχει ένα ΠΑΣΟΚ που έχει μία συγκρότηση σε μια ενιαία προσπάθεια να πάμε όλοι μαζί που λέμε στα λόγια.

Και αυτό επίσης καλλιεργήθηκε και επιβλήθηκε από το '96 και μετά. Με διαχωρισμό νόμιζαν ότι σε μία φάση θα μπορεί το νέο το ρεύμα το

εκσυγχρονιστικό να κυριαρχήσει, να ενσωματώσει τους πάντες και αφού θα είναι νικηφόρο, οι υπόλοιποι ή θα συρδούν ή θα συμμαχήσουν ή θα εξαφανιστούν. Δεν βγήκε αυτή η ιστορία εις πέρας όμως.

Όταν σήμερα κάνουμε κριτική για την έλλειψη ενότητας, σύνδεσης και ψυχικής επαφής αυτή δεν έγινε τυχαία. Όπως επίσης η αλλαγή της εικόνας του κόσμου απέναντι στο ΠΑΣΟΚ δεν έγινε τυχαία.

Αν ρωτήσετε σήμερα τους Έλληνες πολίτες ποιά είναι η εικόνα που έχουν σε σχέση με την εξωτερική πολιτική και την παρέμβασή μας στα διεθνή θέματα επί Παπανδρέου και σήμερα, η συντριπτική πλειοψηφία θα σας απαντήσει, δεν είναι ίδια. Δεν είναι ίδιος, ούτε ο χειρισμός των εθνικών μας θεμάτων, ούτε και η παρέμβασή μας στα κρίσιμα διεθνή θέματα. Και παραδείγματα είναι πάρα πολλά και έχουν επανειλημμένως αναφερθεί.

Δεν είναι επίσης ίδια η εικόνα που έχει ο κόσμος για το ποιούς εκφράζει και ποιούς υπηρετεί η οικονομική πολιτική του ΠΑΣΟΚ. Ο κόσμος από τα ερωτηματολόγια και από το πού τοποθετεί το ΠΑΣΟΚ με τη δική μας αρχική παρέμβαση έχει την εντύπωση ότι περίπου κοντά είμαστε με τη Ν.Δ.

Τώρα, το τελευταίο μόνο διάστημα καταλάβαμε ότι η εμμονή στις διαχωριστικές γραμμές και η ανάδειξη των διαχωριστικών πολιτικών είναι θετική. Αυτό όμως έπρεπε να το κάνουμε από το ξεκίνημα όχι αφού δημιουργήσαμε μια δολή εικόνα που εμείς οδηγήσαμε το κόσμο να λέει: Τι ΠΑΣΟΚ, τι Δεξιά;

Όταν το μονόδρομο του στόχου προς την ΟΝΕ τον κάναμε μονόδρομο μεθοδολογίας, εμείς καλλιεργούμε το όποιος και αν ήταν τον ίδιο δρόμο θα ακολουθούσε. Αφού θα ακολουθούσε τον ίδιο δρόμο, τότε γιατί να έχουμε το ΠΑΣΟΚ και να μην έχουμε τη Ν.Δ.

Δεν αναδείξαμε τις διαφορές αυτές. Τα ξεχάσαμε αυτά. Εμείς έχουμε την ευθύνη γι' αυτή την εικόνα. Και αφού είναι έτσι τα πράγματα και αφού η εικόνα αν δεν αλλάξει, δεν υπάρχει προοπτική για το ΠΑΣΟΚ, ελπίζω να συμφωνούμε σ' αυτό, δεν μπορούμε επειδή εμείς διαλαλούμε άλλα μεταξύ μας ξαφνικά η κοινωνία να μας χειροκροτήσει.

Υπάρχει ένα θέμα και ένα κρίσιμο ερώτημα όπου πρέπει να απαντηθεί σ' αυτό το Συνέδριο, μετά θα είναι αργά, κανείς δεν θέλει να πάρει κομματάκια, να είναι αρχηγός από κομματάκια του ΠΑΣΟΚ, ούτε από ένα συρρικνωμένο ΠΑΣΟΚ. Και πολύ φοβούμαι ότι εάν τα αφήσουμε τα πράγματα, εκεί θα οδηγηθούμε. Υπάρχει ένα ερώτημα. Υπάρχει τρόπος να αλλάξει αυτή η εικόνα; Κατά την άποψη τη δική μου δεν μπορεί να αλλάξει αυτή η εικόνα όσο ο κόσμος βλέπει τα ίδια πρόσωπα

στην ηγετική ομάδα και τα ίδια πρόσωπα να ασκούν την εξουσία για λογαριασμό του ΠΑΣΟΚ, δεν γίνεται.

Αν γίνεται, να μου το πείτε. Τι θα πούμε, θα κάνουμε παραμονές εκλογών παροχές; Οι παροχές δεν έχουν ιστορικό προηγούμενο δικαίωσης τουλάχιστον στη σύγχρονη πολιτική ιστορία.

Για να αλλάξει η εικόνα του κόσμου για το ΠΑΣΟΚ χρειάζονται σημαντικές, σοβαρές και ουσιαστικές αποφάσεις και αλλαγές. Γι' αυτό κατά τη δική μου άποψη οποιοσδήποτε συμβιβασμός με την εκσυγχρονιστική λογική και οποιαδήποτε ευκαιριακή ή όχι συμπόρευση σ' αυτό το Συνέδριο, θα έχει ως αποτέλεσμα τη συνέχιση αυτής της εικόνας και την συμμετοχή μας και συνευθύνη μας στα μελλούμενα.

Και για να σας πω ποιά είναι τα μελλούμενα σας λέω, ότι δεν έχουμε δει τα χειρότερα ακόμα. Τα χειρότερα στις δημοσκοπήσεις δεν τα έχουμε δει. Και επειδή εδώ θα ξανακουβεντιάζουμε στην επόμενη Κ.Ε. έχω να σας πω, ότι κατά την εκτίμησή μου εάν συνεχίσουμε έτσι στην επόμενη δημοσκόπηση θα μιλάμε για παραπάνω μονάδες διαφορά απ' αυτές που μιλούσαμε στη προηγούμενη.

Και επειδή φάνηκε στις δημοτικές εκλογές να μην έχουμε συνειδητοποιήσει όλοι το πού βρισκόμαστε, υπάρχει και ένα θέμα πότε και με ποιά δεδομένα θα το συνειδητοποιήσουμε. Το ζητούμενο είναι να μην το συνειδητοποιήσουμε μετά από την ήττα, να μην το συνειδητοποιήσουμε μετά από την έλλειψη ελπίδας.

Το διάστημα της συνειδητοποίησης είναι από τώρα μέχρι το Συνέδριο. Και οι ευθύνες όλων μας σε σχέση μ' αυτό είναι ουσιαστικές ως στελέχη του Κινήματος και ως πια, οι μοναδικοί που μπορούμε να διαμορφώσουμε αποφάσεις μέσα στο ΠΑΣΟΚ, μια που η βάση είναι αδρανοποιημένη και πολιτικά παραμελημένη.

Ένα δεύτερο θέμα που θέλω ναβάλω δευτερεύον, είναι ότι πρέπει -δεν θα το κάνουμε σήμερα εδώ πέρα- να συζητήσουμε πολύ σοβαρά θέματα που σχετίζονται με τη νομιμότητα και τη σωστή διεξαγωγή του Συνεδρίου. Αλλά δεν είναι η ώρα τώρα να ταβάλουμε εδώ πέρα. Θα τα δέσουμε στα όργανα και θα τα βρούμε.

Συντρόφισσες και σύντροφοι,

Δεν υπάρχουν περιθώρια για αναβολές τοποθέτησης για μετά τις ευρωεκλογές. Δεν υπάρχει κανείς με προσωπική προοπτική για μετά τις ευρωεκλογές. Η ελπιδοφόρα και ρεαλιστική διέξοδος πρέπει να διαφανεί πριν το επόμενο Συνέδριο. Σας ευχαριστώ πολύ.

II. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Συντρόφισσες και σύντροφοι,

Είμαι στο βήμα για να παρουσιάσω τις εισηγήσεις τις οποίες καταθέσαμε χδες στο Κίνημα, στην πορεία και στο πλαίσιο των διαδικασιών για τον συνεδριακό διάλογο. Και μιλάω σε πρώτο πληθυντικό και λέω καταθέσαμε, διότι οι εισηγήσεις αυτές δεν είναι προσωπικές.

Ασφαλώς είχα συμβολή και συμμετοχή στη διαμόρφωσή τους, αλλά οι εισηγήσεις προέρχονται από τον δυσφημιστικό κατ' εξακολούθηση αποκαλούμενο χώρο "εσωκομματική αντιπολίτευση". Εδώ θέλω να σταθώ λίγο, γιατί αν κάτι πρόκειται να κάνουμε σύντροφοι, πρέπει να μιλήσουμε καθαρά.

Ο δυσφημιστικός αποκαλούμενος εσωκομματική αντιπολίτευση χώρος, το ρεύμα αυτό του Κινήματος που αποκαλείται έτσι, δεν είναι τίποτα άλλο, παρά η πολιτική έκφραση μιας ανησυχίας, διάχυτης ανησυχίας, για παρεκκλίσεις από πάγιες θέσεις του Κινήματος και για την διαφαινόμενη περίπτωση αλλοίωσης της φυσιογνωμίας του.

Το θέμα είναι ότι η ανησυχία αυτή ήδη παίρνει τις διαστάσεις αγωνίας στους κόλπους της παράταξης, με την διαπίστωση ότι οι αδόκιμοι νεωτερισμοί που έχουν γίνει την τελευταία περίοδο, οδηγούν ενδεχομένως σε εκλογική ήττα. Και το ερώτημα είναι, καλά, να χάσεις επειδή ασκείς την πολιτική σου είναι υγιές και ευγενές.

Αλλά να χάσεις τις εκλογές επειδή έχασες την πολιτική σου, είναι μια ερώτηση η οποία δεν επιδέχεται εύκολα απάντηση. Η αλήθεια είναι ότι οι σύντροφοί μου και εγώ, που χαρακτηριστήκαμε έτσι, "εσωκομματική αντιπολίτευση", αντιμετωπιστήκαμε για μακρύ χρονικό διάστημα με αποσιώπηση.

Ποιός δεν θυμάται σ' αυτή την αίθουσα, ότι παρά τις μαχητικές μας παρουσίες, τις αντιρρήσεις μας, τις τοποθετήσεις μας, το σύνθηδες κλείσιμο ήταν "συμφωνούμε όλοι σε όλα". Τώρα, τελευταία, αντιμετωπιζόμαστε με μια κινδυνολογία που προβλέπω ότι θα ενταθεί εν όψει του Συνεδρίου. Το ΠΑΣΟΚ κινδυνεύει με διάσπαση.

Προσωπική μου εκτίμηση είναι ότι τέτοιος κίνδυνος δεν υπάρχει. Αλλά η εκτίμησή μου δεν είναι υποχρεωτικό να είναι κοινή εκτίμηση. Μπορεί κάποιοι σύντροφοι να το φοβούνται. Σ' αυτούς που το φοβούνται, τους καλώ να ψάξουν αλλού και όχι στον δυσφημιστικά αποκαλούμενο χώρο "εσωκομματική αντιπολίτευση".

Και βέβαια, θα πρέπει να ξεκαθαρίσουμε κάτι. Δεν αποδεχόμαστε τον όρο "εσωκομματική αντιπολίτευση". Δεν είμαστε τίποτα περισσότερο και τίποτα λιγότερο, από ρεύμα ΠΑΣΟΚ. Η άποψή μας, είναι ότι έπρεπε να καταθέσουμε εισηγήσεις για έναν πολύ απλό λόγο. Διαπιστώνουμε ότι το ΠΑΣΟΚ συρρικνώνεται και ενδεχομένως θα οδηγηθεί σε ήττα και αυτή η πορεία πρέπει να αντιστραφεί εδώ και τώρα.

Οι εισηγήσεις τις οποίες είδαμε από την πλευρά του Ε.Γ., δεν συμβάλλουν στον επιβεβλημένο αναπροσανατολισμό της πολιτικής μας. Εξωραϊζουν τα όσα έγιναν με κίνδυνο να συντηρηθεί η σημερινή κατάσταση.

Εμείς το βλέπουμε διαφορετικά. Για να ανοίξει μια καινούργια σελίδα για το ΠΑΣΟΚ, είναι αναγκαίο να πούμε καθαρά τι φταίει για την συρρίκνωση. Και κατά την άποψή μας, φταίει μια στενή, σκληρή και αδέξια οικονομική πολιτική, που αποδείχθηκε μονόδρομος, όταν οι σοσιαλιστές οφείλουν παντού και πάντα να είναι ο άλλος δρόμος.

Κατά την άποψή μας, φταίει μια στενή, σκληρή και αδέξια κοινωνική πολιτική, η πολιτική του περιορισμού των εργασιακών δικαιωμάτων, όταν η καινούργια κατάσταση στον κόσμο, ανοίγει τεράστιες δυνατότητες για τους εργαζόμενους, είτε στην πόλη, είτε στην ύπαιθρο.

Και ηττήθηκε κατά την άποψή μας ήδη μια στενή, ανεδαφική και αδέξια στρατηγική συμμαχιών, η ψευδώνυμη κεντροαριστερά, η γραμμή της επιλεκτικής ενσωμάτωσης στελεχών του Συνασπισμού και παραγόντων της Δεξιάς.

Εμείς πρέπει να πρωτοστατήσουμε στους κόλπους της Αριστεράς και των δημοκρατικών δυνάμεων σε έναν ανοιχτό διάλογο και όχι σε τέτοιου είδους διεργασίες. Και γι' αυτό, πιστεύουμε, ότι οδήγησε στη συρρίκνωση πρέπει να αλλάξει. Δεν πρέπει να είμαστε ούτε συμμετοχοί, κανείς από εμάς, ούτε οι σιωπηλοί θεατές μιας πορείας που ενδεχομένως οδηγεί σε ήττα.

Πρέπει να σκεφτούμε, να συζητήσουμε και να αποφασίσουμε τι πρέπει να κάνουμε. Και οι εισηγήσεις είναι συμβολή ακριβώς σ' αυτό τον προβληματισμό. Στην πρώτη εισήγηση, παρατηρούμε και εμείς, όπως και όλοι άλλωστε, ότι ο κόσμος πράγματι αλλάζει.

Με μόνη τη διαφορά ότι οι σοσιαλιστές έχουμε χρέος να βρούμε μέσα από τις αλλαγές, ποιά είναι τα θετικά στοιχεία για τον κόσμο της εργασίας στην πόλη και στην ύπαιθρο, στο κέντρο ή στην περιφέρεια.

Δεν είμαστε ούτε αμήχανοι θεατές, ούτε τεθλιμμένοι συγγενείς των ιδεών μας που πέθαναν, γιατί κάτι τέτοιο δεν έχει γίνει. Και βέβαια δεν είμαστε και διασώτες της απίστευτης μετάλλαξης που συντελείται αυτή τη στιγμή σε παγκόσμια κλίμακα, με πρόσχημα το αορίστως νέο. Όχι γιατί είμαστε ρομαντικοί. Αντιθέτως, επειδή είμαστε πραγματιστές.

Δεν υπάρχει ούτε ένας σοβαρός αναλυτής, που να μην αναγνωρίζει ότι ο καπιταλισμός πράγματι αυξάνει τις παραγωγικές δυνάμεις, αλλά πάντοτε με αύξηση της κοινωνικής αδικίας, της ψαλίδας. Και βέβαια, η συσσώρευση του κεφαλαίου, υπαγορεύει την εκμετάλλευση των λαών, αλλά και των φυσικών πόρων του πλανήτη σε ρυθμούς που δικαιολογούν τον χαρακτηρισμό του ως δημιουργικής καταστροφής.

Σ' αυτό το πλαίσιο, εμείς πιστεύουμε ότι ο πατριωτισμός έχει αυξημένη αξία και σημασία για την αντιμετώπιση του οικονομικού επεκτατισμού, τον οποίο προωθούν ισχυρά έθνη-κράτη. Στηρίζει ουσιαστικά τους λαούς. Αντιπαράτίθεται στα έωλα ιδεολογήματα του εθνικισμικού και του κοσμοπολιτισμού.

Και αν πράγματι οι λαοί μιας περιοχής αναπτύξουν πατριωτικά συναισθήματα, μπορεί αυτό να αποτελέσει την βάση για μια πολιτική φιλίας, που δεν είναι τίποτα άλλο παρά μια σύγχρονη μορφή διεθνισμού.

Θέλουμε να σχολιάσουμε όμως και ένα άλλο σημείο. Τον περίφημο εκσυγχρονισμό. Πράγματι, οι αλλαγές που έγιναν την δεκαετία του '80, δημιούργησαν την ανάγκη ενός άλλου κράτους, μιας άλλης μορφής υλοποίησης μιας προοδευτικής πολιτικής, η οποία μέσα από τις αδυναμίες του κράτους δεν έφτανε στον πολίτη.

Εκεί, πράγματι υπάρχει πεδίο δόξης λαμπρόν να γίνουν αλλαγές. Και ορδώς το ΠΑΣΟΚ επεσήμανε αυτή την ανάγκη, την υιοθέτησε και την έκανε πολιτική του. Αλλά μέχρι εκεί. Μιλάμε για εκσυγχρονισμό, δηλαδή των δομών του κράτους. Μιλάμε για καλύτερες υπηρεσίες στον πολίτη που αν υπήρχαν, αυτό που λέγεται συνήθως προβλήματα της καθημερινότητας, ενδεχομένως δεν θα υπήρχε.

Αλλά δεν μιλάμε για εκσυγχρονισμό της κοινωνίας. Εκσυγχρονισμός της κοινωνίας συντρόφισσες και σύντροφοι, σημαίνει προσαρμογή της κοινωνίας σε συγκεκριμένα πρότυπα. Και για να μην κοροϊδευόμαστε, μιλάμε για πρότυπα του

δυτικού πολιτισμού. Τέτοιου είδους απόψεις, οδηγούν σε αποσταθεροποίηση του λαού, γιατί τον αποκόπτουν από τις βάσεις που στηρίζουν τον καθημερινό του βίο.

Ναι στον εκσυγχρονισμό του κράτους, όχι στον εκσυγχρονισμό της κοινωνίας. Και βέβαια δεν μπορεί να είναι εκσυγχρονισμός όπως επιχειρήθηκε από πολύ λίγους είναι η αλήθεια, η αμφισβήτηση της παράδοσης του ΠΑΣΟΚ. Και πολύ λιγότερο δεν πρέπει αυτή η σύγχυση να οδηγεί σ' αυτό τον καταιγισμό των αδόκιμων νεωτερισμών, ο οποίος έχει δημιουργήσει σύγχυση και στον ελληνικό λαό, αλλά και στους κόλπους της παράταξης.

Νομίζω ότι οφείλουμε, εφ' όσον μιλάμε για τις ιδέες μας, μία αναφορά στον ιδρυτή μας. Ο ιδρυτής μας ήταν μια προσωπικότητα που άλλαξε την πατρίδα μας. Αυτά που σήμερα θεωρούνται δεδομένα, η δημοκρατία, τα κοινωνικά δικαιώματα και το ότι η εξωτερική πολιτική της χώρας υπαγορεύεται από τα εθνικά συμφέροντα και όχι από τις συμμαχίες της χώρας, κάποτε δεν ήταν καθόλου έτσι και αυτά δεν πρέπει να τα ξεχνάμε.

Το κλείσιμο του κύκλου του ιδρυτή μας, έδωσε ουσιαστικά την ευκαιρία για μια ολομέτρη αντεπίθεση του κατεστημένου και βγήκαν ξανά στην επιφάνεια ιδέες τις οποίες το ΠΑΣΟΚ είχε θέσει στο περιθώριο. Εκεί, εμείς πρέπει να απαντήσουμε και αυτό ακριβώς είναι και το εφελτήριο που ζητάει να πατήσσει η νεολαία, αυτή η παράδοση του ΠΑΣΟΚ, για να προχωρήσει προς το μέλλον. Και αυτό δεν πρέπει να το ξεχνάμε.

Στην εισήγησή μας για τις πολιτικές θέσεις, εκ πρώτης όψεως θα επισημάνει κάποιος ότι πολλές θέσεις μας ταυτίζονται με τις θέσεις τις οποίες έχει η εισήγηση του Ε.Γ. Βεβαίως ναι, πρέπει να έχουμε το θάρρος να συμφωνούμε και να διαφωνούμε σύμφωνα με την συνείδησή μας και όχι σύμφωνα με μικροκομματικές σκοπιμότητες της στιγμής.

Αλλά υπάρχει ένα θέμα. Δεν είναι κάθε θέση μία προς μία αν συμφωνεί ή διαφωνεί. Το θέμα είναι το συνολικό πλαίσιο που διαμορφώνει μία πολιτική. Αρκούν έστω και λίγες διαφορές, για να διαμορφώσουν μία συνολικά διαφορετική πολιτική και ίσως πολύ διαφορετική και αυτό παρακαλώ να εκτιμηθεί.

Δεν θα κάνω μεγάλη αναφορά, αλλά όμως οφείλω να πω ορισμένα συγκεκριμένα σημεία. Η άποψή μας είναι ότι πρέπει να σταματήσει η απόπειρα μετακίνησης από τις θέσεις του Ανδρέα Παπανδρέου για την πολιτική ασφάλειας της χώρας. Διότι αυτό επιχειρήθηκε και εγκαταλείφθηκε, ακριβώς επειδή είχε αρνητικά αποτελέσματα και αυτά πρέπει να τα πούμε καθαρά.

Το δεύτερο θέμα είναι ο ρόλος της Ελλάδας και η συμβολή της στη διαδικασία της ευρωπαϊκής ενοποίησης. Πρέπει να ξέρουμε πάρα πολύ καλά, ότι η διαδικασία αυτή είναι μία διαδικασία σκληρής διακρατικής διαπραγμάτευσης. Πρέπει και τα εθνικά μας συμφέροντα να προασπίσουμε, αλλά βεβαίως και με τις άλλες ευρωπαϊκές σοσιαλιστικές δυνάμεις, να προωθήσουμε μια άλλη πορεία ευρωπαϊκής ενοποίησης, γιατί η σημερινή είναι αυτή που υπαγορεύεται από το Μάαστριχτ και δεν μας εκφράζει.

Και πρέπει να είμαστε καθαροί. Από το Μάαστριχτ μέχρι σήμερα, η συνθήκη την οποία υπέγραψε η χώρα, η συμβατική της υποχρέωση έχει αλλάξει δραματικά και έχει γίνει χειρότερη. Χάθηκε η Κοινή Αγροτική Πολιτική και είναι αυτή τη στιγμή σε αμφισβήτηση και οι πόροι για την ανάπτυξη των περιφερειών. Οι πόροι δηλαδή για την πραγματική σύγκλιση των επιπέδων ανάπτυξης.

Αυτά είναι τα μείον. Ουσιαστικά η Οικονομική και Νομισματική Ένωση καταργήθηκε και έχει μείνει μόνο το ενιαίο νόμισμα, το ΕΥΡΩ. Αγοράζουμε δηλαδή κάτι πολύ χειρότερο απ' αυτό που θέλαμε να αγοράσουμε τότε.

Αλλά έγινε και κάτι άλλο. Προσετέθη το Σύμφωνο Σταθερότητας, το οποίο ουσιαστικά εξασφαλίζει την διαιώνιση της λανθασμένης αυτής πολιτικής στο μέλλον και βέβαια η εκχώρηση του σοβαρού δικαιώματος άσκησης δημοσιονομικής πολιτικής απ' τις εθνικές κυβερνήσεις στις κεντρικές τράπεζες.

Αυτά, συνιστούν σοβαρό περιορισμό των δικαιωμάτων της χώρας. Βρισκόμαστε μπροστά σε μια δυσμενή εξέλιξη και η πολιτική μας πρέπει να είναι η ανατροπή αυτών των αρνητικών δεδομένων. Βεβαίως πάντοτε σε συνεργασία -διότι μόνοι μας δεν μπορούμε-, με τις άλλες ευρωπαϊκές σοσιαλιστικές δυνάμεις, που ήδη έχουμε δείγματα ότι έχουν τους ίδιους προβληματισμούς και κινούνται προς τα εκεί.

Θα έρθω τώρα στο τρίτο θέμα, στο θέμα του Καταστατικού. Εδώ η προσέγγισή μας είναι ριζικά διαφορετική. Για να συζητήσουμε για το Καταστατικό ενός Κινήματος, ενός Κόμματος, ενός πολιτικού οργανισμού, πρέπει να δούμε ορισμένα θέματα. Σε ποίο Κίνημα αναφερόμαστε;

Εδώ υπάρχει μια εύλογη απορία στην αίθουσα. Ποιός είναι μέλος του ΠΑΣΟΚ και σε τι πιστεύει; Γιατί. Διότι παραβιάστηκε κατ' εξακολούθηση, κατά συρροή και μαζικά και με ανοχή αν όχι υπόθαλψη της ηγεσίας η μαζική εγγραφή μελών. Το άρθρο 14 του Καταστατικού είναι ρητό.

Τι κάναμε γι' αυτό το θέμα; Και ποιός εγγυάται αυτά τα οποία το Καταστατικό λέει; Ότι το μέλος του ΠΑΣΟΚ πιστεύει σ' αυτά και σ' αυτά και σ' αυτά και μ'

αυτές τις διαδικασίες γίνεται μέλος. Και επίσης αντιμετωπίσαμε και το φαινόμενο διαγραφών από μη εξουσιοδοτημένα όργανα.

Η Επιτροπή Δημοτικών και Νομαρχιακών Εκλογών ανακοίνωσε την διαγραφή από το Κίνημα ορισμένων από όσους ακολούθησαν μια δική τους πορεία στις εκλογές. Όταν δεν ξέρουμε ποιός είναι μέλος του Κινήματος, πώς γράφεται και πώς διαγράφεται, νομίζω ότι έχουμε βασικό ερώτημα για το ποιο είναι το Κίνημα σήμερα.

Αλλά δεν είναι μόνο αυτό, είναι και το θέμα της κοινωνικής βάσης του Κινήματος. Ακούσαμε κατ' εξακολούθηση τα τελευταία χρόνια τη θεωρία περί των ανερχόμενων μεσοστρωμάτων. Αυτή η θεωρία κατά την άποψή μου είναι ανεδαφική για έναν πολύ απλό λόγο. Ασφαλώς το ΠΑΣΟΚ εκφράζει τους εργαζόμενους είτε στην ύπαιθρο, είτε στην πόλη και εκφράζει και τα μικρά και μεσαία στρώματα.

Αλλά τα ανερχόμενα μεσαία στρώματα είναι η κατ' εξοχήν ομάδα του πληθυσμού η οποία γοητεύεται από την ιδέα του να αποτελέσει μία νησίδα ευημερίας μέσα σε ένα πέλαγο δυστυχίας, μέσα σε μια κοινωνία των 2/3. Αυτοί πώς μπορεί να είναι μαζί μας και τι προσδοκούμε απ' αυτούς;

Βεβαίως δεν εισηγούμαι να κάνουμε ένα λάθος, που κατά την γνώμη μου είχαμε κάνει την δεκαετία του '80, να κολακεύσουμε όλα τα αιτήματα και όλες τις αδυναμίες της κοινωνικής μας βάσης. Αντίθετα πρέπει να την εξυψώσουμε στο ύψος των δικών μας ιδεών. Αυτός είναι ο ρόλος του Κόμματος.

Αλλά διεύρυνση πολιτική δεν γίνεται με το να απευθύνεσαι και σε άλλες ομάδες. Αυτό δεν σημαίνει τίποτα. Η διεύρυνση γίνεται όταν έχεις καθαρές θέσεις για τις ομάδες τις οποίες ετάχθης ο ίδιος με την ίδρυσή σου να εκπροσωπήσεις. Κι αυτό είναι ένα βασικό θέμα.

Επίσης υπάρχει ένα άλλο σημείο το οποίο είναι σημαντικό. Λαμβάνονται ορισμένες αποφάσεις στο Κίνημα με μια διαδικασία η οποία δεν είναι παραδεκτή. Αποφάσεις χωρίς θέσεις και αντιπαραθέσεις δεν μπορεί να υπάρχουν.

Και μάλιστα εδώ έχει υιοθετηθεί η εξής λογική, επειδή προήλθε από το Συνέδριο η αντιπαραθεση κάποιων ομάδων οι οποίες εκπροσωπούνται σε όργανα, εφ' όσον ο συσχετισμός είναι δεδομένος, άρα είναι δεδομένη και η απόφαση που θα ληφθεί και λαμβάνονται και υλοποιούνται αποφάσεις οι οποίες δεν έχουν περάσει από την βάση του δημοκρατικού διαλόγου και έχουμε πολλά τέτοια παραδείγματα.

Αυτή δεν είναι νομιμοποιητική βάση καμιάς απόφασης. Και γι' αυτό υπάρχουν και προβλήματα στο Κίνημα. Διότι βεβαίως μπορεί κάποιος να επικαλείται μία καταγεγραμμένη σε άλλες διαδικασίες πλειοψηφία, αλλά η κάθε φορά θέση του Κινήματος για πολιτικά θέματα πρέπει να περνάει μέσα από την διαδικασία του διαλόγου και της απόφασης.

Και βέβαια υπάρχει και ένα θέμα, πώς προωθούνται τα στελέχη σε θέσεις αυξημένης ευθύνης στο ΠΑΣΟΚ; Νομίζω ότι όλοι έχετε ακούσει την λέξη εξαπτέρυγα, τις προσωποπαγείς ομάδες και όλα αυτά. Το Συνέδριο είναι ευκαιρία να βάλουμε ένα τέρμα σ' αυτή τη διαδικασία συντροφισσες και σύντροφοι και υπάρχει τρόπος.

Το κριτήριο προώδησης στελεχών σε θέσεις αυξημένης ευθύνης είναι ένα και μόνο. Είναι η συμμετοχή τους, η επιμέλειά τους στη συμμετοχή, η συνεισφορά τους με θέσεις και βέβαια η αξιολόγηση αυτών που λένε και κάνουν με βάση την απήχηση την οποία βρίσκουν τελικά στη λαϊκή μας βάση.

Εάν αποδεχτούμε αυτό σαν αρχή λειτουργίας νομίζω ότι θα λύσουμε και μια σειρά από προβλήματα. Αλλά το ερώτημα είναι το εξής, όλα αυτά είναι πάρα πολύ ωραία, οδηγούν σε μία αλλαγή του καταστατικού σαν κι αυτή που προτείνει η εισήγηση του Εκτελεστικού Γραφείου;

Ποιά απ' αυτά τα προβλήματα λύνονται με τις προτάσεις τις οποίες κάνει το Εκτελεστικό Γραφείο; Νομίζω κανένα. Και αν δεν λύσουμε αυτά τα προβλήματα, τα οποία είναι συγκεκριμένα, σε ποιο ΠΑΣΟΚ ανταποκρίνεται το καταστατικό και πώς διασφαλίζεται η τήρηση του όποιου καταστατικού;

Είναι προτιμότερο να έχεις ένα ατελές σύστημα κανόνων, αλλά να τηρείται ευλαβικά, παρά ένα άψογο σύστημα το οποίο να παραβιάζεται. Αυτό είναι το πρώτο ζητούμενο και η πρότασή μας είναι σαφής και συγκεκριμένη και είναι η εξής: Είτε να αυξηθεί η διάρκεια του Συνεδρίου κατά μία ημέρα και να συζητηθούν τα σοβαρά πολιτικά και οργανωτικά θέματα τα οποία τίθενται και να μην προχωρήσουμε σε αλλαγή του καταστατικού τώρα, γιατί αν δεν συζητήσουμε αυτά, δεν υπάρχει αλλαγή του καταστατικού.

Θα έχουμε ένα ψιμυδιωμένο καταστατικό το οποίο πάλι δεν θα τηρείται ή να απαλειφθεί τελείως το θέμα αυτό, να μείνουμε στις μέρες αυτές του Συνεδρίου και να συζητήσουμε σε εύθετο χρόνο σοβαρά την εσωτερική κατάσταση του Κινήματος.

Κλείνοντας θέλω να κάνω την εξής παρατήρηση: Το 5ο Συνέδριο είναι μια κορυφαία στιγμή της πορείας μας για την ιδεολογική ανασυγκρότηση του ΠΑΣΟΚ,

την πολιτική του ανανέωση και την οργανωτική του ανασύνταξη. Και είναι τα βήματα που πρέπει να κάνουμε τώρα.

Είχαμε προτείνει άλλη διαδικασία για το Συνέδριο. Να γίνει το Δεκέμβριο, να έχει τελειώσει τώρα. Νομίζω θυμόσαστε όλοι σ' αυτή την αίθουσα την πρόταση αυτή, η οποία δεν έγινε δεκτή. Αντ' αυτού προτιμήθηκε κάποια άλλη διαδικασία. Ας είναι καλά.

Όμως θέλω να πω κάτι, όπως ήρθαν τα πράγματα θα ήταν αδιανόητη μία αναβολή του Συνεδρίου. Το Συνέδριο πια πρέπει να γίνει όπως σχεδιάστηκε για να έχουμε καθαρούς λογαριασμούς. Και νομίζω ότι το 5ο Συνέδριο θα αναδείξει μια πολύ μεγάλη πλειοψηφία, την πλειοψηφία της βάσης του ΠΑΣΟΚ, που είναι η βάση για μια νέα εποχή του ΠΑΣΟΚ, για τις προοδευτικές και πατριωτικές δυνάμεις της κοινωνίας μας σε μια Ευρώπη δημοκρατίας και κοινωνικής αλληλεγγύης. Σας ευχαριστώ.

Θ. ΠΑΓΚΑΛΟΣ

Δεν θα μιλήσω σύντροφοι και συντρόφισσες, είμαι στην πλειοψηφία του Εκτελεστικού Γραφείου συντάσσομαι απόλυτα με τα δυο κείμενα· το ιδεολογικό κείμενο και τις θέσεις. Έχω ορισμένες επιφυλάξεις για τις προτάσεις και το καταστατικό, αλλά νομίζω ότι αυτή η συζήτηση θα συνεχιστεί και επομένως επιφυλάσσομαι για αργότερα.

Θέλω να κάνω απλώς μία παρέμβαση ενός λεπτού, για να δείξω σε ποιο επίπεδο σοβαρότητας διεξάγεται η κριτική σ' αυτή την Κεντρική Επιτροπή. Είπε ο κ.Καψής ότι αναφέρουμε στο κείμενο των θέσεων το Διεθνές Δίκαιο και τις Διεθνείς Συνθήκες, αλλά δεν αναφέρουμε κι έχουμε ξεχάσει -κι άφησε να εννοηθούν και διάφορα πράγματα- την έννοια του status quo.

Σας διαβάζω λοιπόν από την σελίδα 7 του κειμένου των θέσεων, όπου υπάρχει αναφορά στο Διεθνές Δίκαιο και στην αμέσως επόμενη παράγραφο, ακριβώς κάτω από την παράγραφο που ανέφερε ο κ.Καψής, λέει το εξής:

“Οι Τουρκικές διεκδικήσεις στο Αιγαίο, που έχουν στόχο την ανατροπή του υφισταμένου status quo, ουδέποτε θα γίνουν αποδεκτές”.

Δεν μπορώ να συμπεράνω ότι ο κ. Καψής διαστρέφει τα κείμενα, για να δημιουργήσει εντυπώσεις, συμπεραίνω ότι εδώ ομιλούν άνθρωποι οι οποίοι δεν διαβάζουν στοιχειωδώς τα κείμενα. Αλλά διαβάζουν μονάχα ό,τι φαντάζονται ότι μπορεί να προσφερθεί για κριτική.

Και δεν θα έκανα αυτή την παρέμβαση, γιατί δεν έχει και μεγάλη σημασία τι λέει ο καθένας από μας εδώ μέσα, αλλά επειδή αυτές οι εργασίες παρακολουθούνται από τον διεθνή τύπο όπως ξέρετε, από ξένες πρεσβείες κ.λ.π., μην δω αύριο μια ανακοίνωση του τουρκικού Υπουργείου Εξωτερικών που θα λέει ότι εγκαταλείψαμε το status quo όπως προκύπτει από την ομιλία του συντρόφου Καψή.

Μ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

Συντρόφισσες και σύντροφοι,

Θέλω να ξεκινήσω με ένα μικρό σχόλιο για την κριτική που έγινε σε σχέση με τα κείμενα. Πιστεύω ότι έχουν την πληρότητα ή τις αδυναμίες όλων των κειμένων στη διαδρομή του ΠΑΣΟΚ, σε σχέση με τα Συνεδριά μας.

Δεν ξεχνώ ότι είναι προσυνεδριακά κείμενα. Στο βαθμό που κατατίθενται και δυστυχώς κατατέθηκαν λίγες συμπληρωματικές προτάσεις, για εμπλουτισμό τους, στη διαδικασία την προσυνεδριακή και την τελική τους μορφή στο Συνέδριο είναι ένα από τα ζητούμενα.

Όμως, δεν ακούστηκε αυτό. Ακούστηκε ως διαδικαστική πρόταση, πρόταση αναβολής του Συνεδρίου, που είναι αυτονόητο ότι η πρόταση δεν είναι διαδικαστική. Είναι βαδύτατα πολιτική και είναι σίγουρο ότι μία τέτοια απόφαση, ιδιαίτερα αυτή τη στιγμή, οδηγεί όχι σε νίκη, όχι δεν δίνει προοπτικές, αλλά οδηγεί σε ήττα.

Μία συνολική ήττα του ΠΑΣΟΚ και θέλω ειλικρινά και κάνω μία έκκληση: Οι σύντροφοι που έχουν θέσει αυτό το ζήτημα και το γνωρίζουν ότι είναι βαδύτατα πολιτικό, να το δουν απ' αυτή την οπτική γωνιά. Το Συνέδριο ποτέ δεν πέτυχε ή απέτυχε σε σχέση με τα κείμενα.

Αλλά ποιά είναι σημεία αιχμής; Ποιό είναι το περιεχόμενό τους και οι στόχοι τους; Και νομίζω ότι έχουμε ξεφύγει από τον στόχο μας, αν δεν συνδέσουμε το Συνεδριό μας με την σύγχρονη κοινωνική και πολιτική πραγματικότητα, αν δεν συνδέσουμε το Συνεδριό μας με τις εκλογικές αναμετρήσεις που έχουμε μπροστά μας, είτε είναι οι ευρωεκλογές το 1999, είτε οι εθνικές εκλογές το 2000.

Συντρόφισσες και σύντροφοι,

Εγώ θέλω να μείνω στο κύριο περιεχόμενο του Συνεδρίου μας. Και το κύριο περιεχόμενο το καταγράφει η εισήγηση, το κατέθεσε με εύγλωττο τρόπο και ο Πρόεδρό μας στην εισήγησή του. Είναι το πώς σήμερα, σε ένα νοσηρό κλίμα, μπορούμε να υπερασπιστούμε την πολιτική.

Και νομίζω ότι αυτό είναι ένα γενικότερο χρέος όλων μας, όσων ασκούμε πολιτική. Αλλά σε εμάς πέφτει ένα ιδιαίτερο βάρος και μπορούμε στην συγκυρία να το υπερασπιστούμε, αν επιλέξουμε σημεία, σημεία προβληματισμού, προβληματικής στην σύγχρονη πραγματικότητα.

Εγώ θα επιλέξω μερικά σημεία. Το πρώτο είναι η προβληματική γύρω από την σύγχρονη Αριστερά και ειλικρινά πιστεύω ότι ο χειρότερος εχθρός είναι η αμηχανία και η σύγχυση. Δίνονται θετικές απαντήσεις μέσα στο κείμενο γι' αυτό το ζήτημα.

Αλλά δεν είναι μόνο το κείμενο. Είναι ότι σ' αυτή την προβληματική συμμετέχουμε, πρωταγωνιστούμε και έχουμε και δράση, δρούμε προς αυτή την κατεύθυνση. Υπάρχει μια κοινή διαπίστωση, ότι το Μάαστριχτ δεν είναι επιλογή των σοσιαλιστών, δεν είναι δική μας επιλογή.

Όμως αυτή τη στιγμή αγνοούμε ότι υπάρχει και το Άμστερνταμ που έχει στοιχεία της δικής μας πολιτικής. Μπορεί να μην έχει το σύνολο της δικής μας πολιτικής και όταν λέω της δικής μας εννοώ της αριστερής πολιτικής. Η απασχόληση στην νέα συνθήκη, είναι ένα ξεχωριστό κεφάλαιο, ένα κεντρικό ζήτημα, που αν δεν υπήρχε η δική μας επιμονή και η νίκη των σοσιαλιστών, δεν θα ήταν μέσα σ' αυτή την συνθήκη.

Πέντε Συμβούλια Κορυφής σας θυμίζω, έχουν ως κεντρικό ζήτημα την απασχόληση και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Αυτή δεν είναι μία στροφή; Δεν είναι μία αλλαγή; Υπάρχει το Σύμφωνο Σταθερότητας.

Πιστεύω ότι γνωρίζετε ότι αυτή τη στιγμή στις προτεραιότητες της γερμανικής προεδρίας -και αυτό είναι γιατί η γερμανική προεδρία σήμερα ασκείται από σοσιαλιστές- είναι το Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για την Απασχόληση.

Και εδώ υπάρχουν οι δικές μας και του Πρωθυπουργού οι δημιουργικές προτάσεις. Αυτή δεν είναι μια άλλη πολιτική; Δεν είναι μία στροφή από τις νεοφιλελεύθερες συνταγές; Μπορούμε να δούμε και άλλα ζητήματα, όπως τα έχουμε δει. Πρέπει να δούμε τι θα γίνει με την ελεύθερη κίνηση του χρηματιστηριακού κεφαλαίου και σε παγκόσμιο επίπεδο.

Είναι μια άλλη θέση. Πρέπει να δούμε συντροφισσες και σύντροφοι τον ρόλο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και έχουμε ταχθεί με τις δυνάμεις εκείνες που μιλάνε και για συμμετοχή της πολιτικής και όχι μόνο των τραπεζιτών. Και γνωρίζετε πόσο σημαντικό είναι αυτό για μια πραγματική σύγκλιση, για μια κοινωνική Ευρώπη.

Πρέπει να δούμε τον ρόλο των κομμάτων, το είπα και στην προηγούμενη συνεδρίασή μας. Και οφείλουμε να εμπλουτίσουμε το κείμενο και να δούμε ποιος θα είναι ο ρόλος κυρίως του Ευρωπαϊκού Σοσιαλιστικού Κόμματος, γιατί αν θέλουμε να μιλάμε για μία Ευρώπη των λαών, δεν πρέπει να αφήσουμε τον χειρισμό των υποθέσεων μόνο στα δεσμικά όργανα της Κοινότητας, είτε Ευρωκοινοβούλιο, είτε επιτροπές, είτε οτιδήποτε.

Πρέπει να δούμε ένα διαφορετικό ρόλο στο Ευρωπαϊκό Σοσιαλιστικό Κόμμα. Και τόσα άλλα. Άρα, να ένα σημείο πάνω στο οποίο μπορούμε να συζητήσουμε. Ένα δεύτερο μεγάλο σημείο είναι το έργο μας συντροφισσες και σύντροφοι. Και εδώ υπάρχει ένα κρίσιμο ζήτημα, μια κρίσιμη πραγματικότητα.

Υπάρχει αποσύνδεση -το τονίζω, αποσύνδεση- των στελεχών του Κινήματος από το κυβερνητικό έργο. Είτε γιατί δεν το γνωρίζουν, είτε γιατί κάποιοι δεν θέλουν να το υπερασπιστούν. Όχι γιατί δεν υπάρχει πεδίο κριτικής, αναμφίβολα υπάρχει. Αλλά όλοι ακολουθούμε μία ισοπεδωτική κριτική, χωρίς να μπαίνουμε στα ζητήματα.

Και να γίνω πιο σαφής: Να πάω στη διαδικασία την ενταξιακή. Η χώρα μας την ίδια συνταγή ακολούθησε με τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες; Να θυμίσω τι έκαναν οι άλλες χώρες. Περικοπές μισθών και ημερομισθίων. Συνειδητά την ανεργία στο 20% και τόσα άλλα ζητήματα.

Ακολουθήσαμε από το 1994 ένα ήπιας μορφής πρόγραμμα σύγκλισης, που όχι μόνο προστάτευσε, αλλά και αύξησε το πραγματικό εισόδημα των εργαζομένων. Και αν αυτά που λέω δεν είναι σωστά, κάποτε αυτά να συζητήσουμε στην Κ.Ε. Για να δούμε, ξεκινάμε από την ίδια αφετηρία; Ή δεν είναι έτσι τα πράγματα;

Και ακολουθήσαμε ένα πρόγραμμα σύγκλισης κάνοντας κορυφαίο ζήτημα τον κοινωνικό διάλογο. Η Νέα Δημοκρατία την ίδια συνταγή ακολούθησε; Πήγε σε περικοπές των πραγματικών μισθών και ημερομισθίων και αντί σύγκλιση είχε απόκλιση. Αυτή δεν είναι μία διαφορετική πολιτική;

Η αύξηση των κοινωνικών δαπανών και η κοινωνική σύγκλιση σε πραγματικούς όρους, δαπάνες δηλαδή για την υγεία, για την παιδεία, για την κοινωνική ασφάλιση. Οι νέες εργασιακές σχέσεις, ο νέος νόμος, τον μελετήσατε σύντροφοι όσοι κάνετε κριτική; Τον είδατε;

Πρωθείται η μερική απασχόληση, αλλά με ασφάλεια για τον εργαζόμενο. Ρυθμίζει τις άτυπες μορφές απασχόλησης, δηλαδή την εκμετάλλευση που υφίσταται ο εργαζόμενος στο φασόν. Οι ίδιες συνταγές είναι; Και στηρίζει την όλη

9η ΣΥΝΟΔΟΣ Κ.Ε.

ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΣ
ΣΕ ΕΝΑ ΑΝΟΙΚΤΟ - ΕΝΩΤΙΚΟ - ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΝΙΚΗ

πορεία, τις διαρθρωτικές αλλαγές στο συλλογικό δίκαιο, στη συλλογική διαπραγμάτευση.

Οι παρεμβάσεις μας στην υγεία, στην παιδεία, στην κοινωνική ασφάλιση. Θεραπεύσαμε αδικίες, άρα έχουμε ένα έργο που στηρίζεται στην αρχή της αλληλεγγύης, να μην πάω εδώ στο ΕΚΑΣ, στα βιβλιάρια για τους άνεργους και τόσα άλλα, στην αναδιανομή, στη συμμετοχή.

Είναι ή δεν είναι οι αξίες της σύγχρονης Αριστεράς αυτές; Και αν δεν είναι, ποιές είναι; Είναι η ώρα να απαντήσουμε επί του πραγματικού. Άκουσα πολλούς συντρόφους να μπαίνουν στο θέμα της κοινωνικής διαστρωμάτωσης και στις ρίζες της. Είναι φανερό ότι οι νέες τεχνολογίες, τα νέα δεδομένα διαμορφώνουν άλλες καταστάσεις.

Ανάμεσα και στον ίδιο τον χώρο της εργασίας. Υπάρχουν οι άνθρωποι που εργάζονται σε εξειδικευμένες εργασίες, που είναι υψηλά, με υψηλές αμοιβές, υπάρχει η χειρονακτική εργασία που είναι με άλλες ταχύτητες, υπάρχει το κέντρο, υπάρχει η περιφέρεια.

Το σίγουρο όμως είναι ότι δημιουργούνται νέα μεσαία στρώματα. Αυτά δεν θα τα εκφράσει το ΠΑΣΟΚ; Και σε όσους κάνουν κριτική, παρακαλώ να διαβάσουν τα κείμενα του προηγούμενου Συνεδρίου σε σχέση μ' αυτό. Τα ίδια είπαμε και στο προηγούμενο Συνέδριο συντρόφισσες και σύντροφοι. Τα ίδια είπαμε.

Και τότε οι συντάκτες ήταν άλλη ηγετική ομάδα, δεν μου πάει καθόλου ο ρόλος, ούτε ο όρος και σήμερα είναι άλλη, για να πάω σε κάποιους συντρόφους. Ας διαβάσουν τα προηγούμενα κείμενα. Και να διορθώσουμε και να πάμε στα κείμενα του προηγούμενου Συνεδρίου.

Γιατί εδώ έγινε πολύ κουβέντα. Από εκεί και πέρα, δεν λέγαμε πάντοτε στο ΠΑΣΟΚ, ιδιαίτερα μετά το 1985, ότι πρέπει να ενώσουμε τις παραγωγικές δυνάμεις της χώρας; Και αυτό ανέφερε η εισήγηση. Δεν πρέπει να τις ενώσουμε για να αυξηθεί το Εγχώριο Ακαθάριστο Προϊόν, η πίτα και ύστερα αν δεν συμφωνήσουμε να πάμε και σε σύγκρουση σε σχέση με την αναδιανομή;

Αυτά λέμε. Και αν δεν τα λέμε, να τα διορθώσουμε. Και νομίζω ότι μπορούμε να πάμε σε σημεία αιχμής. Αυτό είχαμε συμφωνήσει στην αρχή. Να μην πάμε σε όλα, γιατί κάποια κείμενα πρέπει να τα πιάσουν όλα. Να βάλουμε το θέμα της απασχόλησης.

Άνοιξε ο Πρόεδρος και όλοι μας το θέμα του 35ωρου. Και όχι μόνο εδώ, έχει ανοίξει σε όλη την Ευρώπη. Να το βάλουμε κάτω. Να συμφωνήσουμε. Με βάση και

τις πραγματικές ανάγκες της οικονομίας και της χώρας. Να βάλουμε το θέμα της ποιότητας σε συνδυασμό με τους οικονομικούς μετανάστες, με την ασφάλεια.

Να βάλουμε το θέμα της παιδείας. Να διαλέξουμε τρία θέματα. Εγώ αυτά προτείνω. Και να κουβεντιάσουμε πάνω εκεί. Και αν κάποιοι λένε κάποια άλλα, να δούμε αν υπάρχουν ή δεν υπάρχουν πολιτικές συμφωνίες, γιατί εκεί πρέπει να συμφωνήσουμε πρωτίστως, για να πάμε και τον τόπο και το Κίνημά μας μπροστά.

Δuo λόγια για το περίφημο θέμα των συμμαχιών. Δεν έχουμε ξεφύγει εμείς συντρόφισσες και σύντροφοι από τις θέσεις μας. Άλλοι έχουν ξεφύγει. Να αναφέρω τις συνεργασίες στο Συνδικαλιστικό Κίνημα και στην Τοπική Αυτοδιοίκηση. Για να μην πάω στα άλλα κόμματα.

Ήταν και είναι έντιμη η στάση του Συνασπισμού απέναντί μας; Τι έγινε στις Δημοτικές Εκλογές; Τι γίνεται στην ΓΣΕΕ; Τι γίνεται παντού; Πρέπει να μπαίνουν όροι και προϋποθέσεις όσον αφορά το εκλογικό σύστημα; Το εκλογικό σύστημα δεν είναι αυτοσκοπός, είναι μέσο. Και νομίζω ότι εμείς πρέπει να έχουμε μία έντιμη θέση και στάση και σχέση με την πολιτική. Κατά συνέπεια η εισήγηση ξεκαθαρίζει, με το ίδιο εκλογικό σύστημα. Άλλωστε, αυτό βάλαμε και στην συνταγματική αναθεώρηση.

Εάν θέλουμε να πάμε παραπέρα και εκτιμούμε τα πράγματα, να μιλήσουμε αλλά για τις μεδεπόμενες εκλογές, όχι για τις επόμενες. Και δε μπορεί αυτό το θέμα να παίζεται συνέχεια και να περνάει μέσα απ' αυτή τη λογική, μια λογική ηττοπάθειας που είναι ό,τι το χειρότερο για την πορεία μας, την συνολική μας πορεία.

Δuo λόγια για το Καταστατικό. Συντρόφισσες και σύντροφοι έχω υποστηρίξει από τότε που κάναμε την Οργανωτική Συνδιάσκεψη στο Περιστερί, ότι θέλουμε ένα άλλο κόμμα, μια βαθιά τομή. Και ήμουν από εκείνους που στήριξαν την πρόταση ότι πρέπει να πάμε σε μέλη και σε φίλους με μια χαλαρή σχέση, αφού προσδιορίσουμε τα καθήκοντα του μέλους αυστηρά.

Είναι αυτονόητο ότι αυτή την κουβέντα δεν φιλοδοξούσαμε να την ανοίξουμε σ' αυτό το Συνέδριο και εγώ πιστεύω ότι πρέπει να είναι το κύριο αντικείμενο του επόμενου Συνεδρίου. Να δούμε την αποκέντρωση, ένα αποκεντρωμένο κόμμα, το ρόλο των περιφερειών, το ρόλο της Κοινοβουλευτικής Ομάδας. Αυτό όμως, δεν σημαίνει ότι δεν μπορούμε να δούμε και μερικές διευθετήσεις θα έλεγα εγώ ή μερικά ζητήματα που σήμερα προτείνει το Ε.Γ. Εκεί επάνω, νομίζω ότι μπορούμε να πάμε σε πάρα πέρα βελτιώσεις.

Και επειδή έχουν γραφεί πολλά και σε σχέση με το Ε.Γ., θέλω να το ξεκαθαρίσω. Μία ένσταση είχα, ότι ξεκινώντας τη συζήτηση από εκεί, σηματοδοτούμε

εσωστρέφεια. Όχι ότι το κάναμε εμείς γιατί άλλα συζήτησε η Πολιτική Γραμματεία, άλλα βγήκαν κυρίαρχα προς τα έξω. Και νομίζω ότι το Συνέδριο μας δεν πρέπει να σηματοδοτεί εσωστρέφεια.

Είναι αυτονόητο ότι εκείνο που ζητάμε είναι να υπάρχει και ένα Ε.Γ. αποτελεσματικό, μαζί με άλλα αποτελεσματικά όργανα. Αυτό είναι το κρίσιμο ζήτημα και εδώ μπορούμε να συζητήσουμε.

Πιστεύω ότι πρέπει να ξεφύγουμε από την εσωστρέφεια. Και λυπάμαι, η διαπίστωσή μου είναι -γιατί παρακολούθησα όλες τις τοποθετήσεις- ότι εδώ κυριάρχησε το θέμα της εσωστρέφειας. Είναι ώρες ευθύνης. Άρα πρέπει να συμφωνήσουμε πολιτικά για τα μεγάλα. Και είναι όλα αυτά τα οποία περιλαμβάνονται στις εισηγήσεις ή κάποια που κατά την άποψή μου είναι και μπορούμε να αναδείξουμε.

Και είναι αυτονόητο, ότι και εγώ δεν ανησυχώ για την ενότητα τώρα. Δεν είναι η ενότητα αύριο, στις ευρωεκλογές ή στις εθνικές εκλογές. Η ενότητα πρέπει να είναι το ένα το κρατούμενο, προκειμένου να έχουμε αποτελεσματική διακυβέρνηση στον τόπο. Προκειμένου να μην περνάμε λογικές ότι το ΠΑΣΟΚ ασχολείται με ζητήματα που αφορούν το ίδιο (ανακατανομή αξιωμάτων κλπ.) αλλά ότι ασχολείται με τα προβλήματα του τόπου και της χώρας. Γιατί είμαστε ένα μεγάλο Κόμμα και έτσι δικαιολογούμε την παρουσία μας και την ύπαρξη στα πολιτικά πράγματα της χώρας. Και αυτό είναι το κρίσιμο ζήτημα.

Άρα λοιπόν από αυτή την Κ.Ε. συντρόφισσες και σύντροφοι, εγώ πιστεύω ότι πρέπει να βγει ένα κλίμα προοπτικής, για τον τόπο, για την χώρα. Αυτό προϋποθέτει ένα κλίμα συσπείρωσης. Είναι αυτονόητο ότι διαφορετικές εισηγήσεις, και ευτυχώς υπάρχει μεγάλη προβληματική, κατατέθηκαν πολλά κείμενα, μπορούν να αποτελέσουν όλα αυτά μια προβληματική σε σχέση με την πορεία μας, με άξονα πάντοτε τις εισηγήσεις του Ε.Γ., για να πάμε σ' ένα πολιτικό Συνέδριο. Αυτό είναι το ζητούμενο.

Και τα τελικά κείμενα θα τα δούμε. Θα είναι πολιτικό όμως, αν σηματοδοτήσουμε ότι αυτό συνδέεται με μία γενικότερη πορεία του ΠΑΣΟΚ, με την πραγματικότητα που είναι οι εκλογικές αναμετρήσεις, με το μετά τις εκλογές και το μετά και το μετά. Γιατί αυτή είναι η μεγάλη μας παρακαταθήκη και η μεγάλη μας ευθύνη.

Η ενότητα δεν έχει να κάνει με ευδύνες σε ηγετικές ή μη ηγετικές ομάδες. Είναι όλων μας και κυρίως του καθένα μας χωριστά. Έτσι το αντιλαμβάνομαι σύντροφοι και έτσι νομίζω ότι πρέπει να πορευτούμε. Ευχαριστώ.

ΧΡ. ΠΡΩΤΟΠΑΠΙΑΣ

Συντρόφισσες και σύντροφοι,

πήραμε μια απόφαση να πάμε στο Συνέδριο τον Σεπτέμβρη του 1998 και είχαμε ξεκαθαρίσει τελικά τι Συνέδριο θέλουμε. Είχαμε πει ότι θέλουμε ένα Συνέδριο που να καλύψει τις νέες απαιτήσεις και να μην αναφερθεί μόνο στην κυβερνητική διαχείριση.

Ένα Συνέδριο που θα επιχειρήσει την σύνθεση των πολιτικών απόψεων που υπάρχουν σήμερα μέσα στο Κόμμα μας και εκφράστηκαν και εδώ σήμερα το πρωί και ένα Συνέδριο που θα διατρανώσει την ενότητά μας, ώστε να δημιουργήσουμε τους καλύτερους δυνατούς όρους, τις προοπτικές νίκης εν όψει των Ευρωεκλογών και των Εθνικών Εκλογών στη συνέχεια του 2000.

Θεωρώ ότι η πορεία που έχει γίνει μέχρι τώρα -γι' αυτό και απορώ με την πρόταση της αναβολής-, ήταν σ' αυτή την κατεύθυνση, κρατήθηκαν χαμηλοί τόνοι, κρατήθηκαν ενωτικοί τόνοι, κρατήθηκαν τόνοι προβληματισμού και αναζήτησης των σημερινών πολιτικών θέσεων που πρέπει να έχει ένα κόμμα που θέλει να επαγγέλλεται το δημοκρατικό σοσιαλισμό.

Και πραγματικά πίστευα ότι είμασταν διατεθειμένοι όλοι να συμβάλλουμε σ' αυτό. Θα έλεγα ότι ακόμη και η πλατφόρμα η οποία κατατέθηκε το πρωί από τον σύντροφο Οικονόμου ή πιθανά και άλλους συντρόφους, συμβάλλει αναμφίβολα σ' αυτή την κατεύθυνση, συμβάλλει στο διάλογο που πρέπει να γίνει μέσα στις τάξεις μας, συμβάλλει με την έκφραση μίας διαφορετικής άποψης και στη δυνατότητα ενός ειλικρινούς διαλόγου, να βάλουμε όλες τις διαφορές μας πάνω στο τραπέζι και να επιδιώξουμε την σύνθεση που όσο ποτέ έχουμε ανάγκη.

Το χειρότερο που θα είχαμε να κάνουμε είναι να τα κουκουλώσουμε. Το χειρότερο που θα είχαμε να κάνουμε, αν διαπιστώνουμε ότι έχουμε πολιτικές διαφορές, είναι να αναβάλουμε την συζήτησή τους, να πούμε ότι δεν υπάρχουν. Και στο όνομα δεν ξέρω τότε ποιας ενότητας θα αναβάλαμε το Συνέδριο για αργότερα, δηλαδή λέγοντας ότι απλώς και μόνο φυλάμε το υπαρκτό μαχαίρι στηνθήκη, προκειμένου να το βγάλουμε όταν ο χρόνος θα είναι ευθετότερος.

Αυτό νομίζω ότι δεν είναι σωστό. Και πραγματικά δεν ξέρω πόσο ο κόσμος του ΠΑΣΟΚ μπορεί να σηκώσει σήμερα μια νέα αναμέτρηση. Έχει κουραστεί ο κόσμος απ' αυτές τις αναμετρήσεις. Και θα έλεγα απαντώντας σε κάτι που ακούστηκε πριν, ότι αναμφίβολα όλοι μας θέλουμε το μεγάλο και ενιαίο ΠΑΣΟΚ.

Έχουμε βιώσει το ΠΑΣΟΚ πάρα πολλά χρόνια, 25 άλλος, 20 άλλος, 24 άλλος, 21 άλλος, λιγότερα ίσως, αλλά νομίζω ότι όλοι έχουμε βιώσει τον χώρο αυτό. Και είναι φυσικό να θέλουμε πάντα να πορευόμαστε μέσα σ' αυτό τον χώρο, σε ένα ΠΑΣΟΚ που θα είναι μεγάλο, που θα περιλαμβάνει διαφορετικές απόψεις, που θα έχει τα χαρακτηριστικά της ενότητας.

Επιχειρήσαμε με τις πολιτικές θέσεις που παρουσίασε σήμερα δια του Προέδρου και του Γραμματέα, κυρίως του Γραμματέα το Ε.Γ., να κάνουμε αυτές τις νέες προσεγγίσεις. Να αναζητήσουμε τον σύγχρονο λόγο της Αριστεράς στην οικονομία, την κοινωνία και το κράτος. Ακόμη να αναφερθούμε και στις κοινωνικές συμμαχίες μας.

Και θα έλεγα ότι ακούστηκαν ανάμεσα σ' αυτές τις πολιτικές θέσεις σημαντικά πράγματα, που κανείς δεν διεκδικεί ότι είναι τέλεια, αλλά πρέπει όλοι να αναγνωρίσουμε ότι είναι καινούργια πράγματα, ότι είναι μια φιλότιμη και σημαντική προσπάθεια προσέγγισης των νέων προβλημάτων που έχουμε σήμερα και αύριο όμως να αντιμετωπίσουμε, ότι υπάρχει ένας ριζοσπαστικός λόγος και ότι πραγματικά αποτελεί την βάση για έναν διάλογο, όπου μπορούν να εκφραστούν προσθέσεις, συμπληρώσεις, διαφωνίες, κριτικές.

Γιατί όχι; Αυτό είναι το ζητούμενο του πολιτικού διαλόγου που πρέπει να γίνει σε ένα Συνέδριο. Προσθέτω και διαφορετικές πλατφόρμες αν χρειαστεί, ώστε να καταλήξουμε κάπου όταν θα χρειαστεί να ξαναμαζέψουμε τα αποτελέσματα αυτού του διαλόγου που θα είναι ακόμη πιο προωδημένο, ακόμη πιο σωστό και ακόμη μεγαλύτερο σε ικανότητα να περιλάβει τους περισσότερους από εμάς.

Άκουσα για παράδειγμα νέες θέσεις για την Ευρώπη και την πορεία της. Άκουσαμε νέα ζητήματα σε σχέση με την πορεία μετά την Οικονομική και Νομισματική Ενοποίηση. Κατά τη γνώμη μου το μετά και το πριν είναι σχηματικό τελείως, δεν υπάρχει πριν την ΟΝΕ και μετά την ΟΝΕ.

Δεν μπορείς να αλλάξεις ξαφνικά πολιτική. Από τώρα πρέπει να βάλεις τις νέες βάσεις για το τι θα κάνεις στη συνέχεια. Ακούστηκαν οι απόψεις σε σχέση με την αναδιανομή του εισοδήματος, ως βασικό στοιχείο που συνδέεται με τις καλύτερες συνθήκες στην οικονομία ή με την μεγαλύτερη δυνατότητα για ανταγωνιστικότητα

και ανάπτυξη, ώστε να φαίνεται και ο χαρακτήρας της πολιτικής μας που μας διαχωρίζει από την άλλη πλευρά του λόφου.

Ακούστηκαν νέες προτάσεις για την απασχόληση και σημειώνω ιδιαίτερα το 35ωρο που σαφώς υπάρχει στην εισήγηση, αλλά και την πρόταση για την φορολογική μεταρρύθμιση υπέρ της ενίσχυσης της απασχόλησης, είτε με την μείωση του μη μισθολογικού κόστους εργασίας, είτε με δημιουργία θέσεων κοινωνικής εργασίας. Μια συζήτηση που σήμερα υπάρχει σε όλη την Ευρώπη.

Προτάσεις για την Νέα Γενιά. Ακόμη θα έλεγα και για τη σχέση του Κινήματός μας με την κοινωνία και τις δυνάμεις της, σχέσεις που αντικειμενικά έχουν δοκιμαστεί πολλές φορές, έχουμε μπει σε άγονες συγκρούσεις και πρέπει να αποκαταστήσουμε αυτές τις σχέσεις διαλόγου.

Μπορεί κανείς να μην πει ότι αυτά είναι τα κεντρικά ζητήματα που σήμερα όλοι οι σύντροφοι συζητούν; Που σήμερα στα μυαλά όλων μας υπάρχουν; Που σήμερα όλους μας απασχολούν; Πρώτο ερώτημα. Γιατί να μην τα συζητήσουμε; Και αν πάω στην δεύτερη πρόταση του συντρόφου Κοτσακά, ας μου επιτρέψει να του απαντήσω, ότι να τα συζητήσουμε, αλλά να μην εκλέξουμε όργανα.

Με συγχωρείτε, δραματοποιούμε την έννοια ενός Συνεδρίου. Δείχνουμε δηλαδή ότι ένα Συνέδριο είναι κάτι το οποίο θα αλλάξει κάτι ή θα δραματοποιήσει κάποιες καταστάσεις και δεν είναι μόνο ένας σταθμός που πρέπει να γίνεται ανά τρία χρόνια, ένας σταθμός μέσα στην ζωή του Κόμματός μας εν σχέσει με την εκλογή των οργάνων εννοώ, όταν το πιο σημαντικό ζήτημα, το πιο σημαντικό ζητούμενο αυτού του Συνεδρίου, είναι η πολιτική συζήτηση, η πολιτική σύνθεση, η κουβέντα και ο νέος προσανατολισμός απέναντι σ' αυτά τα υπαρκτά ζητήματα που ουδείς αμφισβητεί.

Όσον αφορά το Καταστατικό, πράγματι, δεν επιχειρείται μια συνολική αλλαγή του Καταστατικού αυτή τη στιγμή. Και νομίζω ότι ομολογείται καθαρά στην τρίτη εισήγηση η οποία έχει κατατεθεί από το Ε.Γ.

Αλλά για πείτε μου, προτάσεις που υπάρχουν, δεν λύνουν προβλήματα που αναφέρθηκαν σήμερα στη διάρκεια της διαδικασίας; Το πρόβλημα για παράδειγμα του ποιός είναι μέλος, που αναμφίβολα απασχολεί όλους μας, δεν λύνεται με τις προτάσεις οι οποίες έχουν κατατεθεί και οι οποίες είναι αρκετά toλμηρές σε σχέση με τα σημερινά ισχύοντα.

Το πρόβλημα του Γραμματέα της Νομαρχιακής Επιτροπής που δεν θα μπορεί να είναι έρμαιο πια συσχετισμών ή πελατειακών συμφερόντων ή τοπικών οριζόντιων συμφερόντων που είδαμε που οδήγησαν στις Δημοτικές Εκλογές και στις

Νομαρχιακές, δεν λύνεται με την πρόταση για την απευθείας εκλογή, που δίνει δυνατότητα τελικά για στελέχη που θα έχουν και άμεση σχέση με την κοινωνία και τις ευρύτερες δυνάμεις του ΠΑΣΟΚ στην κάθε περιοχή;

Ακόμη και το θέμα της ανανέωσης, δεν προσεγγίζεται ή δεν γίνεται προσπάθεια να προσεγγιστεί με τις προτάσεις αυτές; Γιατί δεν πρέπει να τα αλλάξουμε αυτά; Στο όνομα ποιάς συζήτησης θα πρέπει να μην προχωρήσουμε σε κινήσεις έστω επιμέρους, οι οποίες θα λύσουν σημαντικά προβλήματα που μας φέρνουν σε συγκρούσεις, προβλήματα που δημιουργούν αντιδικίες, προβλήματα που βλέπουν το φως της δημοσιότητας και μερικές φορές εκδέχουν το Κόμμα μας.

Θα έλεγα, ως ένα σημείο μπορώ να συμφωνήσω απόλυτα στο θέμα της διαφάνειας. Σ' αυτό δεν υπάρχει καμία αντίρρηση και δεν μπορεί να υπάρχει αντίρρηση. Την προηγούμενη φορά ο σύντροφος Αθανασάκης ως επικεφαλής της Επιτροπής Δεοντολογίας, με μια σειρά από τα μέλη της Επιτροπής Δεοντολογίας και με ανοιχτό μυαλό αν θυμάμαι καλά, είχε καταφέρει και είχε λύσει περίπου συναινετικά, σχεδόν συναινετικά, τα περισσότερα απ' αυτά τα προβλήματα.

Αυτό, μπορεί και πρέπει να γίνει και τώρα. Κανείς δεν θέλει ένα Συνέδριο που αμφισβητείται και στο όνομα κανενός συσχετισμού περιστασιακού δεν πάει κανείς να δημιουργήσει προβλήματα που να άρουν το κύριο ζήτημα της διαφάνειας ενός Συνεδρίου. Και νομίζω ότι και σ' αυτό μπορούμε κάλλιστα να συμφωνήσουμε.

Θέλω να κλείσω την παρέμβαση κάνοντας μερικές άλλες επισημάνσεις. Πολύ ακούστηκε το πρωί και πάλι το όνομα του ιδρυτή και Προέδρου μας του αείμνηστου Ανδρέα Παπανδρέου. Θέλω όμως να θυμίσω ότι ο Ανδρέας Παπανδρέου δεν ανήκει σε κανέναν και ότι ο ίδιος στο Περιστέρι είχε αναφερθεί επανειλημμένα στο τρίπτυχο Ενότητα-Συνέχεια-Μετεξέλιξη.

Θέλουμε την ενότητα και είναι σαφές. Θέλουμε την συνέχεια, γιατί δεν προερχόμαστε από παρθενογένεση, δεν υπάρχει κανένα ΠΑΣΟΚ που να μην τιμά τις παραδόσεις, τις ρίζες του και την πορεία του μέχρι τώρα. Και αν κανείς νομίζει ότι μπορεί να γίνει αυτό κάνει λάθος.

Αλλά δεν μπορεί να έχουμε και ένα ΠΑΣΟΚ στατικό, κολλημένο σε μια άλλη δεκαετία, που δεν βλέπει και δεν συζητά τις σημερινές εξελίξεις, που δεν αποτελεί έναν ζωντανό οργανισμό μέσα στον οποίο παράγονται οι νέες ιδέες και αυτές τις ιδέες διαλεκτικά δεν τις προχωρεί μαζί με την ελληνική κοινωνία. Αυτό δεν γίνεται.

Και για να γίνει αυτό χρειάζεται η διαδικασία του πολιτικού διαλόγου εν όψει του Συνεδρίου. Στο Συνέδριο του 1999 που δεν είναι το Συνέδριο του 1996, δεν πάμε να εκλέξουμε, να κάνουμε μια αναμέτρηση που θα έδινε την α ή την β

πορεία. Δεν υπάρχει αυτή τη στιγμή στα μάτια του απλού ψηφοφόρου, στα μάτια ακόμη και της οργανωμένης βάσης μας, του απλού συντρόφου, ουσιαστική αμφισβήτηση.

Θα είναι δραματικό πράγματι να μην βλέπει κανείς ουσιαστική αμφισβήτηση και εμείς να επιχειρούμε να δημιουργήσουμε ουσιαστική αμφισβήτηση. Και αυτό δεν είναι σωστό. Κανείς δεν αγνοεί ότι τα συνέδρια δεν κρίνονται μόνο με όρους συσχετισμών ή όπως λέμε στην κομματική γλώσσα «κουκιών».

Το Συνέδριο του 1996 δεν κρίθηκε έτσι, κρίθηκε με βάση μια υπαρκτή ανάγκη της κοινωνίας. Και όλοι καταλαβαίνουν ότι αν οι ανάγκες της κοινωνίας αλλάξουν ή η γνώμη της κοινωνίας αλλάξει ή οι υπαρκτοί προβληματισμοί, που μέσα στην ευρύτερη βάση του ΠΑΣΟΚ είναι διαφορετικοί κανένα Συνέδριο και καμία ηγεσία που έχει εκ των προτέρων εκλεγεί, για να μην υπάρχουν τέτοιοι φόβοι, δεν θα μπορεί να σταθεί όταν δεν ανταποκρίνεται, δεν ακολουθεί, δεν συνάδει, δεν συνυπάρχει και δεν καθοδηγεί τις ανάγκες με πειστικές απαντήσεις, τις ανάγκες αυτής της κοινωνίας.

Ουδείς πάει να δημιουργήσει τετελεσμένα, αλλά θα πρέπει να καταλάβουμε ότι δεν μπορούμε να δραματοποιούμε τα συνέδριά μας. Ότι να μην τα θεωρούμε σε σχέση με το στατικό αποτέλεσμα που θα εκφράσουν στην εκλογή οργάνων, αλλά να τα βλέπουμε στη δυναμική που αναπτύσσουν σε σχέση με την ενότητα και την πολιτική σύνθεση των απόψεων που σήμερα είναι το ζητούμενο.

Έχουμε ανάγκη να προχωρήσουμε μπροστά την πολιτική μας. Χρειάζονται βελτιωτικές κινήσεις. Αναμφίβολα χρειάζονται και διορθώσεις. Αναμφίβολα χρειάζονται και νέα ζητήματα όπου πρέπει ναβάλουμε. Πώς θα τα κάνουμε αυτά, αν αυτή η κορυφαία διαδικασία δεν προχωρήσει; Και οι εισηγήσεις πιστεύω ότι δίνουν αυτή τη δυνατότητα.

Θα έλεγα βέβαια, ότι το 1996 δεν αποτέλεσε καμία στιγμιαία παρεκτροπή. Ήταν μια υπαρκτή ανάγκη που η ίδια η ελληνική κοινωνία ζήτησε, γι' αυτό και επεκύρωσε το ίδιο αποτέλεσμα με την νίκη που μας έδωσε στις εκλογές του 1996. Η Ελλάδα δεν μπορεί να γυρίσει πίσω. Αλλά υπάρχει πάντα δυνατότητα να τραβήξει πιο μπροστά. Στο χέρι μας είναι όλοι μαζί να το κάνουμε.

Γιατί μόνο όλοι μαζί μπορεί να το κάνουμε. Και πρέπει να προχωρήσουμε σ' αυτή την κατεύθυνση. Θα είναι δραματικό σήμερα να γυρίσουμε και να πούμε ξέρετε, δεν γίνεται τίποτα. Δεν μπορούμε ούτε καν να συζητήσουμε. Αναβάλουμε τα πάντα. Άρα, καταδικάστε μας στις Ευρωεκλογές Άρα, τι λόγος υπάρχει να μας δώσετε μια στήριξη αν εμείς δεν μπορούμε να προχωρήσουμε;

Εμείς όμως μπορούμε. Γιατί είναι απαίτηση του ψηφοφόρου μας. Είναι απαίτηση της ελληνικής κοινωνίας και πάνω απ' όλα είναι απαίτηση της οργανωμένης μας βάσης που θέλει το Συνέδριο, αλλά θέλει ένα Συνέδριο πολιτικό, θέλει ένα Συνέδριο ενότητας, χωρίς αναμετρήσεις στείρες.

Θέλει ένα Συνέδριο πολιτικής σύνδεσης. Και πιστεύω ότι με τις θέσεις που κατέβασε το Ε.Γ., που προτείνει το Ε.Γ. για το διάλογο μπορούμε να το πετύχουμε. Διορθώσεις και βελτιώσεις θα υπάρξουν. Στο χέρι μας είναι. Αλλαγές θα υπάρξουν. Στο χέρι μας είναι. Αλλά μόνο αν προχωρήσουμε ανοιχτά και μ' αυτή την προοπτική μαζί στο Συνέδριο.

Γ. ΣΟΥΛΑΔΑΚΗΣ

Συντρόφισσες και σύντροφοι,

Το καλοκαίρι του '97 πριν καν μπει σε συζήτηση το πότε και πως θα πρέπει να κάνουμε Συνέδριο, είχα κάνει μια πρόταση σε χρόνο πολιτικά ουδέτερο άρα και ανυποψίαστο, να προγραμματίσουμε επειδή το επέτρεπε το Καταστατικό, να μεταφέρουμε κατά ένα έτος το Συνέδριο ώστε να ξεπεράσουμε το χρόνο εκλογής Προέδρου Δημοκρατίας την άνοιξη του 2000, που πρότεινα μάλιστα να ψηφίσουμε τον Κωνσταντίνο Στεφανόπουλο, έτσι ώστε με την πιθανότητα να γίνουν τότε ή όχι οι εκλογές, να κάνουμε Συνέδριο μετά τις εθνικές εκλογές και να αποφορτίσουμε ένα μεγάλο χρονικό διάστημα από εσωκομματικές σκοπιμότητες, έτσι ώστε να βρούμε τον νου και τη συναντίληψη για να συγκροτήσουμε το ΠΑΣΟΚ σε ενιαία βάση.

Η πρότασή μου τότε δεν έγινε δεκτή ή αγνοήθηκε από παντού. Όπως όμως έχουν έρδει τα πράγματα, 2,5 μήνες πριν από την εξαγγελμένη ημερομηνία του Συνεδρίου - και επαναλαμβάνω ποιά ήταν η θέση η δική μου -, είμαστε υποχρεωμένοι αν δέλουμε να μιλάμε με όρους πολιτικούς, να κάνουμε το Συνέδριο μέσα σε διαδικασίες τέτοιες που πρέπει να μεγιστοποιήσουμε τη συνεισφορά μας ώστε τα όποια προβλήματα μπορούν να δημιουργηθούν ή έχουν δημιουργηθεί απ' αυτή την επιτάχυνση, να μην υπάρξουν αλλά να δώσουμε θετική προοπτική.

Συντρόφισσες και σύντροφοι,

Πίσω από το Συνέδριο του Μάρτη, ακριβώς πίσω στην οδόνη, σε δύο ή τρεις μήνες μας περιμένουν οι ευρωεκλογές και αμέσως μετά, όποτε γίνουν αυτές, οι εθνικές εκλογές. Η στρατηγική λοιπόν έστω και αν είναι λίγος χρόνος, που πρέπει να ακολουθήσουμε μέσα εκεί, σε αυτό το χρονικό διάστημα, είναι στρατηγική νίκης στις ευρωεκλογές, στρατηγική νίκης στις εθνικές εκλογές.

Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι το ΠΑΣΟΚ ηγεμόνευσε ιδεολογικά, και εξ αυτού και πολιτικά, 25 χρόνια ουσιαστικά μέσα στην ελληνική πολιτική ζωή. Και αυτή η ιδεολογική και πολιτική ηγεμονία, καθόριζε και τους όρους νίκης.

Έχω ένα ερώτημα να κάνω. Εμείς όλοι που συνυπάρξαμε κάτω από την ηγεσία του Ανδρέα Παπανδρέου, συνυπήρξαμε μόνο επειδή ο Ανδρέας Παπανδρέου μας

εκάλυπτε όλους; Δεν υπήρχε το ιδεολογικό και πολιτικό υπόβαθρο το οποίο μας ενοποιούσε; Σήμερα είμαστε ανίκανοι αυτή την αναγκαία σύνδεση να την κάνουμε μόνοι μας;

Θα γίνουμε δηλαδή όπως λέμε στην πατρίδα μου, σαν τα παιδιά του λαγού που σκόρπισαν παντού; Με την διαφορά ότι ο λαγός σκορπάει τα παιδιά του για να διασώσει μερικά, αν κάποια τα πάρουν χαμπάρι, ενώ εμείς οδηγούμαστε να μετατρεπόμαστε από μόνοι μας σε παιδιά του λαγού; Δεν πιστεύω συντρόφισσες και σύντροφοι ότι ο νους και η ικανότητα και η σκέψη λείπει από εμάς. Η βούληση πρέπει να υπάρξει.

Συντρόφισσες και σύντροφοι,

Τις τελευταίες μέρες ορισμένοι μιλάνε ότι -λέει- να μην βυζαντινολογούμε στο ΠΑΣΟΚ. Συντρόφισσες και σύντροφοι, ο αναγκαίος βασανιστικός διάλογος για να βρούμε μια νέα σύνδεση, δεν είναι βυζαντινισμός. Δεν είναι το filioque. Βυζαντινισμός είναι οι ελέω Θεού αντιλήψεις, βυζαντινισμός είναι το παρασκήνιο.

Και κάτι άλλο. Όσοι σε άλλες εποχές είπαν σ' εμάς σε Συνέδρια ότι κουβαλάνε στην πλάτη τους το Σισύφειο άγος, θα έλεγα να το ξαναθυμηθούν τώρα. Και να μην θυμόμαστε κάθε φορά ιστορικές εκφράσεις από την αρχαιότητα, είτε το κυλώνει άγος είναι, είτε το άγος των Ατρειδών, είτε το Σισύφειο άγος.

Το άγος είναι εδώ και εδώ θα πρέπει να δώσουμε τη μάχη, να συνδέσουμε αντιλήψεις και να μην επιτρέψουμε το ΠΑΣΟΚ να συνθλιβεί ανάμεσα στις αντιθέσεις που άλλοτε έχουν ιδεολογικό ή πολιτικό περιεχόμενο, που πρέπει να βρούμε κοινή ρότα, και άλλοτε είναι μάχη οπισθοφυλακών για μια εξουσία, για έναν τύπο εξουσίας που απέρχεται προς τα πίσω και πάμε αλλού.

Συντρόφισσες και σύντροφοι,

Πριν μερικές μέρες βρέθηκα μπροστά σε μια μεγάλη έκπληξη από ένα από τα παιδιά μου, το οποίο ξαφνικά άρχισε να μου λέει ορισμένα πράγματα για την Ελλάδα και τον ελληνικό πολιτισμό. Και της λέω της κόρης μου της μεγάλης: "Αυτά πού τα βρήκες"; Μου λέει: "Από το INTERNET".

Αν δείτε συντρόφισσες και σύντροφοι αυτή τη μεγάλη, την σπουδαία, την ιστορική Ελλάδα που όλοι λέμε και λέμε, πως παραμορφώνεται διεθνώς σήμερα στον σύγχρονο τρόπο επικοινωνίας, θα δείτε πόσο τραγικά βρισκόμαστε πίσω από την πραγματική πραγματικότητα.

Έρχεται μια νέα γενιά, η γενιά της πληροφορικής, η γενιά του INTERNET που δεν μετράει πλέον τη γνώση από τους τόμους της βιβλιοθήκης της ελληνικής αλλά μετράει τη γνώση μέσα από τα διαδίκτυα. Και εμείς, κοιτάμε πίσω. Και αν δείτε τα

διαδίκτυα, τους Έλληνες τους σύγχρονους λίγο-πολύ τους παρουσιάζουν ως τουρκόσπορους.

Ή, την Έφεσο ή την Αλικαρνασσό που ήταν ένα από τα επτά θαύματα της γης εκείνης της εποχής, του ελληνισμού, τα εμφανίζουν ως ιστορικό στοιχείο του τουρκικού πολιτισμού, σήμερα. Και αυτή είναι η Ελλάδα που πληροφορείται ο κόσμος. Και πρέπει να δούμε εμείς που βλέπουμε στην μικρότητά μας που πάμε και που δεν πάμε, ότι σήμερα δεν υπάρχει στο διαδίκτυο μέσα μια σελίδα που να λέει τι είναι και τι κάνει το ΠΑΣΟΚ. Μπορεί να βρεις μέσα πολλές σαχλαμάρες που έχουμε δώσει στις συνεντεύξεις μας εμείς ατομικά αλλά πού είναι η χώρα, τί κάνει, πού βρίσκεται, τί προτεραιότητες έχει, απουσιάζουμε από παντού.

Το λέω, γιατί, σαν παράδειγμα αυτό; Είναι η νέα εποχή την οποία αφήνουμε να φεύγει και εμείς κοιτάμε κάπου αλλού. Τη νέα εποχή πρέπει να κατακτήσουμε. Και αν ο Ανδρέας Παπανδρέου καινοτόμησε, και αν ήταν παρών θα έπρεπε να μας πει τα ίδια πράγματα, το '74 είδε το μέλλον. Και εμείς, το '99, πρέπει να δούμε το μέλλον. Και το μέλλον σαφέστατα δεν ξεκόβεται από το παρελθόν αλλά δεν είναι μόνο παρελθόν. Η ιστορική, ιδεολογική και πολιτική συνέχεια του ΠΑΣΟΚ απαιτεί αυτή την διορατικότητα, εμείς να ενεργοποιήσουμε και να δώσουμε προοπτική.

Συντρόφισσες και σύντροφοι,

Πρέπει να ξέρουμε ορισμένα πράγματα. Εάν οδηγηθούμε σε μια λογική υπερπροστασίας του ΠΑΣΟΚ από ορισμένους από εμάς, θα το συνθλίψουμε. Εάν οδηγηθούμε σ' ένα ΠΑΣΟΚ που μπάζει αέρα και όλα τα άλλα, θα το διαλύσουμε.

Πρέπει να καταλάβουμε ότι το ενιαίο, το μεγάλο, το πολυσυλλεκτικό ΠΑΣΟΚ με τη συγκεκριμένη διαστρωμάτωση στο εσωτερικό του, απαιτεί από εμάς συγκεκριμένες επιλογές και στάσεις ζωής. Η ιδεολογία η πολιτική δεν είναι μόνο θεωρία, είναι και στάση ζωής. Και πολλές φορές αυτά μετρώνται από εμάς.

Συντρόφισσες και σύντροφοι,

Για να μην σπαταλήσω χρήσιμο χρόνο της συνεδρίασης της Κ.Ε., έχω ετοιμάσει ένα κείμενο το οποίο θα το καταθέσω στο Προεδρείο και ελπίζω ότι μαζί με τα κείμενα τα προσυνεδριακά θα πάει και αυτό στις οργανώσεις.

Υπό την έννοια αυτή, θα έβλεπα από πλευράς Ε.Γ. για να υπάρξει όντως μια γόνιμη αντίληψη, να μην οδηγηθεί η Κ.Ε. σε αντιπαραθέσεις ψηφοφοριών επιμέρους θεμάτων, επειδή ούτως ή άλλως το Συνέδριο θα αποφασίσει. Αλλά να θεωρήσουμε ότι τα κείμενα αυτά που έχουν κατατεθεί, είναι κείμενα εργασίας πάνω στα οποία θα γίνει διάλογος. Και συγχρόνως τα κείμενα τα κατατεθειμένα σήμερα, να πάνε και αυτά μαζί ως βοηθητικά του διαλόγου. Διότι είναι λάθος

σήμερα που οι συνθήκες σύνδεσης δεν είναι οι καλύτερες δυνατές, να οδηγηθούμε σε αντιπαραθέσεις.

Από την άποψη αυτή, ορισμένοι που θέλησαν να εμφανίσουν και τα τρία κείμενα ως προτάσεις του Προέδρου του ΠΑΣΟΚ, δεν προσέφεραν καλή υπηρεσία ούτε στον Πρόεδρο, ούτε στο ΠΑΣΟΚ. Διότι κάθε φορά κάποια διαφοροποίηση σε επόμενη φάση, δεν θα αντιμετωπίζεται ως προϊόν δημοκρατικού διαλόγου αλλά ως προϊόν εκβιασμού ή πολιτικής ήττας του Προέδρου του ΠΑΣΟΚ. Και είναι λάθος, για οιοσδήποτε λόγους.

Θα σας πω ορισμένα πράγματα όμως, λίγο πιο πέρα από αυτό, αφού αναφέρω ότι το κείμενο που καταθέτω πιάνει ορισμένα ζητήματα πέραν των άλλων, για τα οποία θα έπρεπε να ασχοληθούν και άλλοι. Το θέμα της παγκοσμιοποίησης δεν το έχει ακουμπήσει κανένας, ενώ το συζητάμε συνεχώς ως ένα υπαρκτό θέμα. Το θέμα της κεντροαριστεράς ούτε αυτό έχει ακουμπηθεί, ούτε από εκείνους οι οποίοι σε κάποια φάση το είχαν εκπέμψει ως ιδεολογικό στοιχείο.

Το θέμα του εκσυγχρονισμού ούτε αυτό. Αυτό δεν το λέω αντιπαραθετικά, το λέω θετικά, διότι για όλους τους πολιτικούς όρους υπάρχουν θέσεις και αντιλήψεις, όχι μυθοποίηση της απομυθοποίησης, αλλά ουσίας.

Από την άποψη αυτή πιστεύω, ότι κάτι θα προσφέρει αυτό στο διάλογο. Όμως θα αναφέρω ορισμένα άλλα πράγματα επειδή έγιναν τον τελευταίο καιρό αντικείμενα δημόσιας αντιπαράθεσης, κατά την άποψή μου χωρίς λόγο.

Συντρόφισσες και σύντροφοι,

Η φυσιογνωμία ενός κόμματος καθορίζεται από τη δομή της οργάνωσής του. Όμως πρέπει να ξέρετε, ότι η τελική εικόνα καθορίζεται από την μορφή που τα ηγετικά του όργανα έχουν, δηλαδή τι αντίληψη εκφράζουν.

Από την άποψη αυτή είχα καταθέσει στο Ε.Γ., το καταθέτω και τώρα, θα το καταθέσω και γραπτά στον Γραμματέα της Κ.Ε. και ελπίζω να μπει ως εναλλακτική πρόταση προς το Συνέδριο, το κρίσιμο ερώτημα δεν είναι ο αριθμός ο μεγάλος ή ο μικρός των μελών του Ε.Γ. Το κρίσιμο ερώτημα είναι εάν θα αναπαράγουμε βαρονίες και κονκλάβια ή αν θα έχουμε ασυμβίβαστα κατά ένα μέρος, ώστε να λειτουργεί δεσμικά και Κόμμα και κυβέρνηση.

Κατά την άποψή μου πρέπει να υπάρχουν ασυμβίβαστα και να περιλαμβάνουν τον Γραμματέα της Κ.Ε. και τα μισά μέλη του Ε.Γ. Από εκεί και μετά ο αριθμός μ' αφήνει αδιάφορο.

Αν δούμε όλα τα ευρωπαϊκά κόμματα πως οικοδομούνται, θα δούμε ότι ταύτιση ηγεσίας κυβερνητικής και κομματικής δεν υπάρχει σχεδόν πουθενά. Ακριβώς γι'

αυτό το λόγο όχι μιμούμενοι, αλλά από ανάγκες που έχουμε ζήσει πάρα πολλά χρόνια πρέπει να δούμε αυτή τη σχέση.

Σε τελική ανάλυση ας πάμε στην παραδοχή, ότι για οιοσδήποτε λόγους κάποια κυβερνητικά στελέχη, αν δεχτούμε την πρόταση των 8 ή 9 κυβερνητικών στελεχών σε κάποια φάση παύουν να είναι υπουργοί, αυτόματα θα κάνουμε συνεδρίαση της Κ.Ε. για να βρούμε τους επόμενους υπουργούς που θα τους συμπληρώσουν;

Εάν για οιοσδήποτε λόγους σε μια επόμενη φάση δεν είμαστε κυβέρνηση, θα ψάχνουμε να βρούμε κυβέρνηση και κάπου αλλού υπουργούς να συμπληρώσουμε καταστατικό; Το καταστατικό είναι δεσμική εικόνα.

Εν πάση περιπτώσει επειδή δεν θέλω να μακρηγορήσω σ' αυτό το ζήτημα, την πρότασή μου θα την καταθέσω και ελπίζω να μπει ως εναλλακτική πρόταση για το καταστατικό. Όμως θα μπω σε ένα τρίτο θέμα που αφορά την καταστατική δομή του Κόμματός μας.

Το Συνέδριο του '96 το αναλώσαμε για το αν θα εκλέξουμε και είχαμε αποφασίσει να εκλέξουμε Αντιπρόεδρο. Αυτό είχαμε πει, όλη η συζήτηση εκεί γινόταν. Δεν μπορεί συντρόφισσες και σύντροφοι δια μαγείας ένα μείζον ζήτημα καταστατικού κενού που το είδαμε το '96 να εξαφανίζεται τώρα, επειδή για οιοσδήποτε λόγους σήμερα δεν υπάρχουν διαθέσιμοι ή δεν έχουν βρεθεί ακόμη οι ισορροπίες για το ποιός θα γίνει Αντιπρόεδρος.

Δεν είναι αυτή πολιτική λειτουργία. Υπάρχει ένα καταστατικό κενό, το διαπιστώσαμε τότε. Η Κοινοβουλευτική Ομάδα το Γενάρη του '96 ορθώς με άσφογες κοινοβουλευτικές διαδικασίες εξέλεξε πρωθυπουργό. Αλλά από άποψη δεσμικού κόμματος ήταν στο κατώτερο δυνατό επίπεδο δεσμικής λειτουργίας κόμματος για να είμαστε ρεαλιστές.

Προτείνω, λοιπόν, να εκλέξουμε Αντιπρόεδρο από το Συνέδριο, ο οποίος να έχει ένα μοναδικό ρόλο να αντικαταδιστά τον Πρόεδρο όταν εκείνος δεν θα έχει τις συνταγματικές δυνατότητες να ασκήσει τα καθήκοντά του. Για να μην ψαχνόμαστε πάλι όπως ψαχνόμαστε το '96 και κόντεψε το ΠΑΣΟΚ να διαλυθεί.

Αυτό είναι τελειωμένο και θα το καταθέσω εδώ ως πρόταση και ελπίζω μέχρι τότε να βρεθούν οι ώριμες συνθήκες και για Αντιπρόεδρο, αλλά να χρησιμοποιηθεί και η ιδιότητα του Αντιπροέδρου για λόγους εσωτερικής σύνδεσης του ΠΑΣΟΚ. Κι αυτό ας το καταλάβουν πολλοί από εμάς παρόντες και απόντες.

Πρέπει να δούμε και δύο - τρία άλλα θέματα και θα τελειώσω αγαπητέ μου Παναγιώτη. Το ΠΑΣΟΚ βρίσκεται σε μια νέα εποχή. Κοιτάζει μόνο στο εσωτερικό

της χώρας; Δεν πρέπει να κοιτάζει κάπου αλλού, δεν πρέπει να δει πώς ζει στο νέο διεθνές περιβάλλον;

Τα κείμενα που έχουν κατατεθεί κατά το μάλλον ή ήττον είναι σοβαρά κείμενα παρά την κριτική που ασκήθηκε για προσυνεδριακό διάλογο. Αλλά είναι όλα οριζόντια. Να φέρω σαν παράδειγμα, στο νέο διεθνές ανταγωνιστικό περιβάλλον δεν υπάρχει το ΠΑΣΟΚ, δεν υπάρχει η πρότασή του πώς θα επιβιώσει η χώρα.

Στην αναπτυξιακή μας πολιτική που προτείνεται μέσα, δεν πρέπει να λεχθούν πέντε πράγματα πώς θα στηρίξουμε μια στρατηγική για την οικονομική επέκταση εκτός Ελλάδας, για την Βαλκανική;

Να αναφέρω ένα συγκεκριμένο παράδειγμα που το έχω θέσει από το παρελθόν και δεν έγινε δεκτό. Βλέπουμε π.χ. την γεωργική μας παραγωγή να γίνεται αντικείμενο διαπραγμάτευσης στο Χρηματιστήριο του Αμστερνταμ, του Μονάχου και αλλού, πάνε οι νταλίκες ή τα πουλάνε ή τα γυρνάνε πίσω.

Ένα δίκτυο στο χώρο που έχουμε αυτή τη στιγμή εμπορικό πλεονέκτημα, η Κεντρική - Ανατολική Ευρώπη δεν μπορούμε να φτιάξουμε, δεν μπορούμε να φτιάξουμε ένα Χρηματιστήριο αγροτικών προϊόντων στη Βουδαπέστη που είναι ένα άλλο κέντρο; Είναι δυνατόν να δουλεύουμε με όρους παρελθόντος σε μια κοινωνία που εξελίσσεται και πάει διαφορετικά; Αυτό το αναφέρω ως παράδειγμα σε σχέση με ορισμένα ζητήματα τα οποία πρέπει να δούμε.

Θα θέσω τρία - τέσσερα θέματα μόνο για να δώσω και ένα ιδεολογικό και πολιτικό στίγμα που πρέπει να προχωρήσουμε. Πρώτον, το περίφημο θέμα των δύο στρατηγικών. Το θέμα των δύο στρατηγικών απαιτεί πολιτική και ιδεολογική ανάλυση, αλλά και πειδώ προς τα κάτω.

Δεν το ανακαλύπτουμε ξαφνικά στη 2η Κυριακή των δημοτικών και νομαρχιακών εκλογών όταν δύο ή τρεις χρονιές νωρίτερα το έχουμε ξεσκίσει με απολίτικες αντιλήψεις σε σχέση με το ότι μπορεί να είναι όμοια μεταξύ τους.

Δεν θέλω επί του παρόντος να μπω σε κριτική σ' αυτό το ζήτημα, αλλά η έννοια της ιδεολογικής και πολιτικής διαφοροποίησης μιας προοδευτικής παράταξης έχει και εθνικά χαρακτηριστικά, αλλά και διεθνή χαρακτηριστικά. Δεν ταυτίζονται αυτά τα δύο μεταξύ τους. Μπορεί να είναι ανταγωνιστικά, μπορεί και συναγωνιστικά, όχι όμως ταυτόσημα.

Ένα δεύτερο θέμα έχει σχέση με τις προτεραιότητες που πρέπει να βάλουμε ως χώρα. Όλοι μιλάμε για την παθογένεια του πολιτικού συστήματος, μιλάμε για την περίφημη διαπλοκή οικονομικοπολιτικών και άλλων συμφερόντων, μιλάμε για την διαφάνεια.

Δεν θα πρέπει να υπάρξει ένα κεφάλαιο πώς επιτέλους εμείς που αυτομαστιγωνόμαστε, διότι είμαστε τμήμα του συστήματος, πώς το ξεπερνάμε ή το πετάμε απλώς σαν ένα άλλοθι; Άρα κεφάλαιο που αφορά τα ζητήματα διαπλοκής πολιτικοοικονομικού και εκδοτικού συστήματος πρέπει να μουν μέσα.

Δεύτερο θέμα, το θέμα του κράτους. Το κράτος δεν είναι ένας θεσμός που λειτουργεί αποϊδεολογικοποιημένα στο εσωτερικό. Η μεταρρύθμιση στο κράτος ή ο εκσυγχρονισμός όπως λένε μερικοί δεν πρέπει να έχει μόνο το στοιχείο της περιφερειοποίησης. Πρέπει να έχει το στοιχείο και της μοναδικής αρμοδιότητας για κάθε θέμα, αλλά και συγχρόνως ενός στρατηγικού προσδιορισμού σε σχέση με τα ευρύτερα συμφέροντα της χώρας.

Ένα τρίτο θέμα είναι για τα Βαλκάνια απαιτείται μια ιδιαίτερη προσοχή. Και ένα τέταρτο θέμα είναι, ότι η Αναθεώρηση του Συντάγματος που είναι επί θύραις είναι μια πολύ δειλή Αναθεώρηση.

Το αν αυτή τη στιγμή ανακαλύπτουν οι φίλοι μας και σύντροφοί μας βουλευτές και εγώ τώρα που είμαι πρόσφατος, το ότι δεν έχουν τι να κάνουν δεν είναι άσχετο από το γεγονός, ότι υπήρξε μια πολύ δειλή αναθεώρηση και καλόν είναι και αυτό το κεφάλαιο να το ξαναδούμε, ώστε στη νέα φάση της Αναθεώρησης να πάμε σε ρηξικέλευδες προτάσεις, ώστε και ο κοινοβουλευτισμός να παίξει νέο ρόλο με τις νέες συνθήκες του Συντάγματος και η κοινωνία σε σχέση με την δομή της.

Δεν μπορείς να περπατάς με συνταγές του παρελθόντος στο μέλλον. Και σε τελική ανάλυση η αρμοδιότητα για τα Συντάγματα είναι αρμοδιότητα της κοινωνίας και γενικότερα της πολιτικής και όχι των Συνταγματολόγων. Οι Συνταγματολόγοι πάνε και δικάζουν, η κοινωνία όμως έχει ανάγκες. Το λέω αυτό καθαρά και μόνο, ότι κι αυτό το κεφάλαιο πρέπει να μπει.

Συντρόφισσες και σύντροφοι, θα προσπαθήσω σε επόμενη φάση να γράψω και ορισμένα θέματα που αφορούν καθαρά τις πολιτικές θέσεις και ορισμένα ζητήματα που έχω διξει.

Με συγχωρείς Παναγιώτη μια μόνο υπενθύμιση για να είμαστε καθαροί μεταξύ μας, επειδή έχει σχέση με συζητήσεις που έχουν γίνει στο ΠΑΣΟΚ. Με τις προτεινόμενες καταστατικές ρυθμίσεις τροποποιούνται ουσιαστικά δύο άρθρα του καταστατικού.

Επαναλαμβάνω ποιά είναι η δική μου πρόταση. Το 55 και 57 άρθρα. Αυτά προέβλεπαν την ύπαρξη και Πρωθυπουργού και Προέδρου μέσω είτε του Εκτελεστικού Γραφείου, είτε της Πολιτικής Γραμματείας. Συγχρόνως προέβλεπαν τη

συμμετοχή του Προέδρου της Βουλής εάν ήταν στο ΠΑΣΟΚ ως Εκτελεστικό Γραφείο μέσω της Πολιτικής Γραμματείας.

Με τις τροποποιήσεις που τίθεται το ζήτημα τώρα, τίθεται εκτός η δεσμική ιδιότητα του Προέδρου της Βουλής και πρέπει να το ξεκαθαρίσουμε, όπως τίθεται και εκτός η δυνατότητα να είναι άλλος Πρόεδρος και άλλος πρωθυπουργός. Να είμαστε ξεκαθαρισμένοι.

Εγώ προσωπικά έχω ξεκαθαρίσει την θέση μου, ότι εάν είμαστε κυβέρνηση πρέπει να ταυτίζεται ο Πρόεδρος και ο πρωθυπουργός. Όμως αυτό το άρθρο είχε μπει και σε εποχή, ήταν το '90 τότε που μπήκε αυτό το άρθρο και διατηρήθηκε στη συνέχεια, που ήταν πιθανό λόγω μη πλειοψηφίας να είναι πρωθυπουργός από το ΠΑΣΟΚ χωρίς να είναι ο Πρόεδρός του.

Υπό την έννοια αυτή πιστεύω αυτά τα άρθρα πρέπει να τα ξαναδούμε και σε σχέση με την δεσμική ιδιότητα του Προέδρου της Βουλής αν θα πρέπει να απουσιάζει από το Ε.Γ. ή να μπει στη βάση της εκλογής, είναι άλλο θέμα. Εάν θα πρέπει να διατηρηθεί η δυνατότητα να υπάρχει και πρωθυπουργός ή όχι. Και με βάση τη λογική αυτής της ανάγκης εάν την κρίνουμε, τότε να αποφασίσουμε και τον αριθμό, αλλά να παραμείνουν τα ασυμβίβαστα και να παραμείνουν και οι δεσμικές παρουσίες μέσα.

Αυτό το λέω διότι ορισμένα από τα προτεινόμενα αν μπουκ στην βάση της μετατροπής του μαθηματικού μοντέλου σε πολιτικό αποτέλεσμα, θα διαπιστωθεί από πολλούς από τους προτείνοντες, ότι οδηγούν σε αδιέξοδο.

Και το λέω για τους συντρόφους και φίλους δημοσιογράφους της τελευταίας σειράς, ότι το πρόβλημα δεν ήταν ο μεγάλος ή ο μικρός αριθμός ή ποιούς χωράει ή ποιούς δεν χωράει. Το πρόβλημα είναι η δεσμική λειτουργία.

Και κάτι άλλο που θα το προτείνω για τις επόμενες συνεδριάσεις. Οι φίλοι μας δημοσιογράφοι και σύντροφοι που είναι πολύ πιο τακτικοί στις συνεδριάσεις της Κ.Ε. απ' ότι εμείς, καλό είναι κάθε φορά πριν δευτερολογήσει ο Γραμματέας δυο - τρεις να έρχονται εδώ να μας δίνουν την δική τους δημοσιογραφική εικόνα της διαδικασίας μας, έτσι να έχουμε κι εμείς την δυνατότητα να κρίνουμε τι ετοιμάζουν την επόμενη ημέρα να διαβάσουμε στις εφημερίδες.

Να τους κάνουμε μια κριτική. Έτσι, συμμετοχή του λαού και των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης με παρουσία εδώ. Σας ευχαριστώ.

Α. ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

Συντρόφισσες και σύντροφοι,

Νομίζω θα συμφωνήσετε μαζί μου, όταν ακούμε τους εκπροσώπους των κοινωνικών χώρων να τοποθετούνται στην Κ.Ε. του ΠΑΣΟΚ, υπάρχει πάντοτε κάτι διαφορετικό. Υπάρχει μία φρεσκάδα και προπαντός έρχεται κάτι άμεσο από την κοινωνία.

Τόσο ο Γραμματέας της Νεολαίας, όσο ο Γιάννης ο Κουτσούκος εκ μέρους της ΑΔΕΔΥ, έθεσαν θέματα τα οποία πράγματι με πιο ουσιαστικό τρόπο πρέπει να τα αντιμετωπίσουμε. Ιδιαίτερα, όταν προχωρούμε σε μία πορεία Συνεδρίου. Και βέβαια, εγώ είμαι έτοιμος να δεχθώ, - όπως επισήμανα -, ότι υπάρχουν ελλείψεις στα κείμενα που θέσαμε εκ μέρους του Ε.Γ. για συζήτηση. Είτε σχετικά με το συνδικαλιστικό χώρο, όπως είπε ο Γιάννης ο Κουτσούκος, είτε σε σχέση με την νεολαία, όπως είπε ο Νίκος ο Μανδελής. Δεν πρέπει όμως να ξεχάσουμε, τι είναι αυτά τα κείμενα για τα οποία συζητάμε. Είναι ένα πλαίσιο συζήτησης, στο οποίο καλούμε τα μέλη και τα στελέχη του ΠΑΣΟΚ να έρθουν να συζητήσουν μαζί μας.

Και συγχρόνως καλούμε και την κοινωνία, να ανοίξουμε έναν ουσιαστικό δημοκρατικό διάλογο για την πορεία της χώρας. Διότι, δεν νομίζω ότι κανένας από εμάς πιστεύει, ότι εμείς είμαστε, - όπως ειπώθηκε προηγουμένως από ορισμένους -, ένα κλειστό κομματικό ιερατείο, που ήρθε εδώ για να συζητήσει το δικό του μέλλον και τη δική του προοπτική.

Η συζήτηση όμως, πάνω σ' αυτά τα θέματα έχει ανάγκη εμπλουτισμού. Και αυτά τα κείμενα εμπλουτίζονται με μια σειρά από απόψεις που κατατέθηκαν χθες και σήμερα εδώ, με συμπληρωματικά κείμενα ή συμπληρωματικές θέσεις. Και θα αποτελέσουν την βάση της συζήτησης, για να ξανάρθουν στην Κ.Ε., να βρουν την τελική έκφραση απόφασης της Κ.Ε., ως εισήγηση προς το Συνέδριο.

Άρα, έχει σημασία να κατανοήσουμε ότι, τώρα είναι η ώρα που πρέπει να ειπωθούν ορισμένα πράγματα, για να μπορέσουν να προωθηθούν κάτω για συζήτηση. Γιατί έχουμε όλοι μας ευθύνη και για το πού είμαστε και για το πώς φτάσαμε, αλλά προπαντός για το πώς θα προχωρήσουμε.

Το 5ο Συνέδριο είναι μια πραγματικότητα. Δεν το αποφασίζουμε σήμερα. Έχει αποφασιστεί. Βέβαια, υπήρξαν και είχαμε και διαφορετικές απόψεις και ενδοιασμούς, κατά πόσο κάτω απ' αυτούς τους όρους αυτή η μορφή Συνεδρίου είναι η ενδεδειγμένη. Όμως, είμαστε σε μια πορεία αποφασισμένης υλοποίησης αυτού του Συνεδρίου.

Και σε μια τέτοια πορεία και προοπτική, δεν νομίζω ότι έχει πολύ σημασία, ούτε είναι θετικό, ούτε προσφέρει πολλά πράγματα, να εκφράζουμε εντυπωσιακούς υπερθετικούς τόνους για τον χαρακτήρα και την σημασία του Συνεδρίου.

Φοβούμαι ότι η εντύπωση που δημιουργούμε είναι, ότι όσο λιγοστεύει ο χρόνος και οι ρεαλιστικές προϋποθέσεις ουσιαστικής πραγμάτωσης των εργασιών του Συνεδρίου, τόσο ανεβαίνουν οι υπερθετικοί τόνοι σχετικά μ' αυτό. Αυτή την εντύπωση τουλάχιστον κινδυνεύουμε να δημιουργήσουμε.

Όταν ακούω, ότι θα υπάρξει ένα Συνέδριο θέσεων, ένα μεγάλο συμβόλαιο καινοτομίας και ρήξης με την μιζέρια του Κόμματος, ένα Συνέδριο - τομή για την πορεία μας στον 21ο αιώνα, ένα Συνέδριο - δεμέλιο για τον ριζικά ανανεωμένο φορέα του 21ου αιώνα, επιτρέψτε μου να πω ότι, προτιμώ να μείνω στο έδαφος. Προτιμώ να είμαι πολύ λιτός και απλός.

Και να σας πω, ότι φοβάμαι πως αυτά τα υπερθετικά δεν θα πραγματοποιηθούν. Πιστεύω όμως, ότι αυτό το Συνέδριο έχει να προσφέρει και πρέπει να προσφέρει. Γι' αυτό πρέπει να συμφωνήσουμε σε κάποιους σαφείς, συγκεκριμένους στόχους σ' αυτό το Συνέδριο. Δεν μπορούμε να τα περιμένουμε όλα, αλλά πρέπει να συμφωνήσουμε τι θέλουμε.

Η ενίσχυση του ΠΑΣΟΚ τόσο απέναντι στην κοινωνία, όσο όμως και σχετικά με την εσωτερική του συνοχή, είναι το πρώτο ζητούμενο απ' αυτό το Συνέδριο, αγαπητοί συντρόφισσες και σύντροφοι. Και είναι ευθύνη δικιά μας, να συμβάλουμε για να υπάρξουν αυτοί οι στόχοι.

Δεύτερο, η χάραξη της πορείας του ΠΑΣΟΚ προς τις Ευρωεκλογές και τις εθνικές εκλογές του 2000. Τρίτο, ο εντοπισμός των νέων πολιτικών που χρειαζόμαστε εν όψει του 2000. Και θα πω εν συνεχεία γιατί χρειαζόμαστε, - και νομίζω πρέπει να είναι κοινή διαπίστωση αυτό -, και νέες πολιτικές για να πάμε με επιτυχία στο 2000.

Και τέταρτο, χρειαζόμαστε να αντιμετωπίσουμε την Νέα Δημοκρατία, σ' αυτή την σύγχρονη νέα μορφή με την οποία παρουσιάζεται και εξελίσσεται. Αλλά συγχρόνως, πρέπει να ξεκαθαρίσουμε και την σχέση του ΠΑΣΟΚ με την υπόλοιπη Αριστερά. Να, λοιπόν, τέσσερις συγκεκριμένοι στόχοι, που προτείνω να

αποτελέσουν, πολύ απλά, αντικείμενο της προσπάθειάς μας σ' αυτό το Συνέδριο. Με όλους τους ενδοιασμούς, με όλες τις επιφυλάξεις μας και οποιαδήποτε διαφορετική άποψη εκφράσαμε μέχρι σήμερα.

Όμως, ειλικρινά, συντρόφισσες και σύντροφοι και προσωπικά, - αλλά πιστεύω ότι και πολλοί από εσάς -, θα αισθάνεστε την ανάγκη, σ' αυτό το 5ο Συνέδριο του ΠΑΣΟΚ, να έχουμε έναν απολογισμό πορείας.

Κλείνουμε σχεδόν τρία χρόνια μετά τον θάνατο του Ανδρέα Παπανδρέου. Νομίζω, ότι το Κόμμα του πρέπει να αξιολογήσει το έργο, την πορεία και την προσφορά του. Μου είναι αδιανόητο να φανταστώ, ότι στο αμέσως επόμενο Συνέδριο, μετά από εκείνο που δεν μπόρεσε την τελευταία στιγμή να παρευρεθεί, δεν θα ασχοληθούμε μ' αυτό το θέμα.

Βέβαια, είναι ανάγκη να αξιολογηθεί η 25ετής συνολική πορεία του Κόμματος. Όπως επίσης να γίνει ο απολογισμός της σχεδόν 3ετούς πορείας μας, μετά τις εκλογές του '96. Σύντροφοι, γνωρίζουμε πολύ καλά, ότι ο χαρακτήρας του Συνεδρίου μας είναι δεδομένος. Εκφράσαμε τις επιφυλάξεις μας. Φοβούμαι, ότι συνολικά το Συνέδριο αυτό δεν θα μπορέσει να δώσει λύσεις στη συνολική πορεία του ΠΑΣΟΚ και στις αναγκαίες ιδεολογικές επιλογές και οργανωτικές ρυθμίσεις, για μια σειρά από λόγους. Όμως, πρέπει να προσπαθήσουμε, ώστε να γίνει ένα Συνέδριο πολιτικής ενότητας, ιδεολογικής ανανέωσης και ένα Συνέδριο ανασυγκρότησης του ΠΑΣΟΚ, στη βάση μιας ενότητας και μιας συμφωνίας.

Έστω και αν οι προϋποθέσεις δεν ευνοούν. Και δεν ευνοούν οι προϋποθέσεις. Ακούσαμε χθες μέλη της Κ.Ε. να υποστηρίζουν ότι χθες μόλις πήραν τα κείμενα. Είναι βέβαιο, ότι αυτά τα κείμενα και όποια τελικά αποφασίσουμε να στείλουμε, μέχρι να πάνε στην βάση και να αρχίσουν να συζητούνται, θα περάσουν αρκετές μέρες. Τώρα, από εκεί και πέρα, να μπορέσουμε να κάνουμε μέσα στις επόμενες 4-5 εβδομάδες, που θα ξεκινήσουν οι εκλογικές διαδικασίες, υπόθεση όλου του λαού το Συνέδριο αυτό, πολύ φοβούμαι ότι το μόνο που θα καταφέρουμε να το κάνουμε είναι υπόθεση της Ελληνικής ραδιοφωνίας και τηλεόρασης. Κάτι που βεβαίως πάντοτε γίνεται, αλλά δεν νομίζω ότι είναι το ζητούμενο. Δεν είναι αυτό που επιθυμούμε.

Όμως, πρέπει να προχωρήσουμε. Δεν έχουμε άλλη επιλογή. Διότι η ευθύνη, - όπως είπα και στην προηγούμενη Κ.Ε. όταν αποφασίσαμε -, είναι κοινή όλων, ανεξάρτητα ποιός ήταν υπέρ ή κατά. Και διότι ο κόσμος, ο λαός, που περιμένει από εμάς, δεν ξεχωρίζει ποιος έχει μεγαλύτερη ή μικρότερη ευθύνη.

Και σήμερα, πρέπει να το αισθανόσαστε, - οι τοποθετήσεις σας αυτό λένε, όχι μόνο οι εκπρόσωποι των κοινωνικών κινημάτων, αλλά όλα τα μέλη και τα στελέχη του ΠΑΣΟΚ -, ο λαός από εμάς περιμένει και απαιτεί σαφείς και καθαρές λύσεις, προτάσεις και απαντήσεις.

Είπα, - προηγουμένως -, ότι θέλουμε καθαρούς στόχους. Με αυτούς τους στόχους θέλουμε να εξασφαλίσουμε, πρώτον, την ενίσχυση του ΠΑΣΟΚ. Όμως, η ενίσχυση αυτή δεν ταυτίζεται με διακηρύξεις μόνο για την δυνατότητα αυτονομίας του. Ούτε μόνο με την ανάγκη και το κάλεσμα κινητοποίησης όλων των δυνάμεών του. Αυτά γίνονταν σε ηρωικές εποχές. Σήμερα, είναι αλλιώς τα πράγματα. Η ενίσχυση του ΠΑΣΟΚ απέναντι στην κοινωνία, αγαπητοί συντρόφισσες και σύντροφοι, αφορά την βελτίωση και αλλαγή των πολιτικών του.

Δεύτερον, αφορά την αποδοχή αυτών των πολιτικών από τις κοινωνικές δυνάμεις, που αποτελούν την βάση στήριξής του. Τρίτον, τη διατύπωση, όπως είπα προηγουμένως, νέων πολιτικών για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που θα αντιμετωπίσει η Ελλάδα μετά την πλήρη ένταξή της στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση. Για την οποία είμαστε βέβαιοι και ευχόμαστε με την επιτυχή ολοκλήρωση της προσπάθειας που πέντε χρόνια τώρα κάνει ο ελληνικός λαός και τις δυσίες που έχει καταβάλλει, ότι θα την κατακτήσουμε. Και το 2001, όπως έχουμε προβλέψει από το '95, θα είμαστε μέλος της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης.

Άρα, το ΠΑΣΟΚ πρέπει να αποφύγει τον αυτοκεντρισμό. Αλλά ταυτόχρονα, πρέπει να έχει πλήρη συνείδηση ότι αυτό, - το ΠΑΣΟΚ -, έχει την κεντρική ευθύνη για την νέα ποιοτική ανασύνθεση του χώρου του Κέντρου και της Αριστεράς. Αυτό το αναφέρουμε και μέσα στην εισήγηση του Ε.Γ., στην οποία εγώ τουλάχιστον είχα τη δυνατότητα να καταθέσω αρκετές απόψεις, που ελήφθησαν υπόψη, όπως και τα άλλα μέλη του Ε.Γ.

Αυτό το λέω, ανεξάρτητα βέβαια του ότι αποδέχομαι και την κριτική τοποθέτηση από ορισμένους συντρόφους για ελλείψεις και την ανάγκη συμπληρώσεων. Όπως είπα, όλα αυτά είναι κείμενα προς συζήτηση. Αυτό σημαίνει, ότι έχει ιδιαίτερη σημασία να βρούμε πεδία απαραίτητων συγκλίσεων και να πείσουμε την βάση του προοδευτικού κοινωνικού χώρου για την αναγκαιότητα αυτής της σύγκλισης, ώστε να είμαστε κοινωνική και πολιτική πλειοψηφία στο 21ο αιώνα. Διότι, αλλιώς, δεν μπορούμε να εξασφαλίσουμε αυτές τις πολιτικές.

Όμως, πέραν της κοινωνίας, έχουμε ανάγκη, - όπως είπα προηγουμένως -, να ενισχύσουμε το ΠΑΣΟΚ και προς το εσωτερικό του μέτωπο. Έχουμε μια εσωτερική

συνιστώσα της ανανέωσης και της ενδυνάμωσης του ΠΑΣΟΚ που πρέπει να προωθήσουμε. Και αυτή αφορά την εξομάλυνση των λειτουργιών και των σχέσεων μέσα στο ΠΑΣΟΚ.

Ειπώθηκαν αρκετά, δεν πρόκειται να τα επαναλάβω. Όμως, - επιτρέψτε μου αγαπητοί συντρόφισσες και σύντροφοι να πω -, ότι κάποια σημερινά προβλήματα υπάρχουν, γιατί δεν διατυπώνονται γενικά συμφωνημένες και αποδεκτές πολιτικές. Γιατί ο τρόπος υλοποίησης ορισμένων από τις συμφωνημένες πολιτικές αλλοιώνει το περιεχόμενό τους. Σε όσες τουλάχιστον, καταφέραμε να συζητήσουμε και να συμφωνήσουμε. Και παραπέμπω σε αποφάσεις μας στο προηγούμενο Συνέδριο.

Πηγαίνοντας στο επόμενο Συνέδριο, θα μας δοθεί η δυνατότητα να κάνουμε απολογισμό. Θα εξετάσουμε, αυτά που είπαμε εκεί και που δεσμευτήκαμε, με ποιόν τρόπο τα υλοποιήσαμε. Εκεί θα το διαπιστώσουμε.

Υπάρχει, τέλος, ένα μέρος του ΠΑΣΟΚ, που, - νομίζω, όπως εκφράστηκε, ή μάλλον όπως εκφράζεται σε πολλές εκδηλώσεις -, αισθάνεται, όπως και ένα τμήμα της πολιτικής μας βάσης ότι δεν εκφράζεται. Ότι δεν συμμετέχει σ' αυτά που γίνονται από το ΠΑΣΟΚ. Και αυτό έχει κόστος.

Να λοιπόν, γιατί στο Συνέδριο υπάρχει η δυνατότητα, - όπως πιστεύω -, παραγωγής πολιτικών, που πρέπει να είναι προϊόντα σύνθεσης και κοινής αποδοχής. Τόσο όμως ο χαρακτήρας του 5ου Συνεδρίου, όσο και οι διαδικασίες που θ' ακολουθηθούν, πρέπει να μας δώσουν αυτή την δυνατότητα. Έστω και αν, όπως είπα προηγουμένως έχω κάποιους ενδοιασμούς ότι αυτό θα το πετύχουμε.

Είναι όμως απαραίτητο. Το χρειάζεται το ΠΑΣΟΚ. Το χρειάζονται οι κοινωνικές ομάδες που εκπροσωπούμε και που θεωρούμε ότι τις εκφράζουμε. Να προσδιορίσουμε τις αναγκαίες πολιτικές, με τις οποίες θα πάμε τόσο στις Ευρωεκλογές, όσο όμως και στις Εθνικές εκλογές του 2000, γιατί ο λαός περιμένει το ΠΑΣΟΚ να έχει νικηφόρο αποτέλεσμα και στις δύο εκλογικές διαδικασίες.

Αγαπητοί σύντροφοι,

Δεν θέλω να σας κουράσω, αλλά η πορεία μας έχει κάποιους σταθμούς. Στόχος του Συνεδρίου είναι αναμφισβήτητη η διατύπωση μιας βιώσιμης στρατηγικής του ΠΑΣΟΚ για τις Ευρωεκλογές και τις Εθνικές εκλογές. Όμως, αυτή η στρατηγική δεν μπορεί να είναι άθροισμα αρχών, αξιών και προεπιλεγμένων αφηρημένων πολιτικών.

Πρέπει να είναι αυτό, που κάποτε στο παρελθόν ξανακάναμε: Μία στρατηγική πρόταση εξουσίας για τις κοινωνικές ομάδες. Και θα περιλαμβάνει ποιές πολιτικές

θα προωθήσουμε, διατηρώντας κάποιες παλιές, αλλά και προάγοντας κάποιες νέες. Με ποιούς τρόπους θα πείσουμε τις λαϊκές τάξεις να συνταχθούν με αυτές τις πολιτικές, είτε τις παλιές, είτε τις νέες; Με το έργο μας φυσικά από την μία πλευρά. Όμως, όπως βλέπετε, μάλλον αυτό δεν αρκεί. Και γι' αυτό υπάρχει και αυτό το κλίμα και αυτά τα αποτελέσματα. Άρα, εδώ έχουμε πολλή δουλειά μπροστά μας.

Τρίτον. Με ποιες διαδικασίες θα κατορθώσουμε να συγκεράσουμε τις λαϊκές απαιτήσεις με τις εθνικές αναγκαιότητες της χώρας; Βλέπετε είναι προνόμιο αυτό της Ελλάδας, να έχει αυτό τον διπλό στρατηγικό στόχο για να καλύψει αποτελεσματικά τις εθνικές αναγκαιότητες, αλλά και τις σύγχρονες λαϊκές απαιτήσεις, με την ίδια πορεία.

Ποιες πολιτικές δυνάμεις και με τι όρους θα στηρίζουν αυτή την προοπτική; Δυστυχώς, - όπως είχαμε προβλέψει -, και γι' αυτό είχαμε ζητήσει την μετάθεση του Συνεδρίου ή άλλο χαρακτήρα του Συνεδρίου, φοβάμαι, ότι ο εκλογικός του χαρακτήρας θα βάλει όλες αυτές τις διαδικασίες, που θα τείνουν ν' απαντήσουν σ' αυτά τα θέματα, σε δεύτερη μοίρα.

Όμως επιμένω, ότι πρέπει να κατανοήσουν και εκείνες οι απόψεις στο ΠΑΣΟΚ που δεν συμφωνούν με αυτή την εκτίμηση, ότι είναι ανάγκη να προχωρήσουμε έτσι, για να βρεθούμε πιο κοντά στις απαιτήσεις ενός σημαντικού μέρους της κοινωνικής βάσης του ΠΑΣΟΚ, που σήμερα, δυστυχώς, αποστασιοποιείται.

Όσον αφορά τις Ευρωεκλογές, πρέπει ν' αποφασίσουμε στο Συνέδριο τα βασικά χαρακτηριστικά και τις προτεραιότητες της πορείας μας. Για να υπάρξει νίκη στις Ευρωεκλογές, - που άκουσα πολλούς συντρόφους να το τονίζουν -, χρειάζεται:

Πρώτον, να πείσουμε ότι η Ευρωπαϊκή πολιτική μας έχει προοδευτικό περιεχόμενο και δεν είναι απότοκος των εξελίξεων των Βρυξελλών.

Δεύτερον, να προσδιορίσουμε με σαφήνεια την σχέση μεταξύ της Ευρωπαϊκής και της Εθνικής μας πολιτικής, για την καθαρή σχέση και την δυνατότητα συνύπαρξης και των δύο πολιτικών.

Τρίτον, η συνολική μας πρόταση να είναι ηγεμονική στον ελληνικό λαό.

Η σημερινή πολιτική συγκυρία είτε μας αρέσει, είτε όχι, αγαπητοί συντρόφισσες και σύντροφοι, μας οδηγεί σε μια συνολική αντιπαράθεση με την Νέα Δημοκρατία στις Ευρωεκλογές, ακόμα και αν αυτό δεν θα το θέλαμε και δεν θα ήταν επιλογή μας.

Επομένως, πρέπει να προετοιμαστούμε γι' αυτό το ενδεχόμενο μιας συνολικής αντιπαράθεσης. Κάποιος χθες μίλησε και θυμήθηκε τις Ευρωεκλογές του '84. Θυμόσαστε τον Αβέρωφ; Θυμόσαστε τότε τι μας έλεγε, « φωτιά και τσεκούρι »;

Επομένως, αγαπητοί συντρόφισσες και σύντροφοι, να προετοιμαστούμε γι' αυτό το ενδεχόμενο. Και πώς θα προετοιμαστούμε; Πρώτον, διαλύοντας τα μεμονωμένα φαινόμενα ηττοπάθειας, που βλέπω να υπάρχουν. Αλλιώς, πώς θα πάμε να νικήσουμε;

Δεύτερον, επιλέγοντας στρατηγική επιβεβαίωσης του αποτελέσματος των εκλογών του '94. Τρίτον, διασφαλίζοντας ότι το ΠΑΣΟΚ μετά τις Ευρωεκλογές, θα έχει όλες τις δυνατότητες που θα του επιτρέψουν να ολοκληρώσει την 4ετία του. Γιατί, ο στρατηγικός μας στόχος είναι οι Εθνικές εκλογές. Το Συνέδριο θα καθορίσει την πορεία προς το 2000. Γι' αυτό είπα, ότι πρέπει να υπάρξει πλήρης πρόταση με τους όρους που ήδη ανέφερα.

Όσον αφορά την εκλογή του Προέδρου της Δημοκρατίας, νομίζω ότι δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί μεμονωμένα και τακτικά, αλλά μόνο στο πλαίσιο μιας στρατηγικής πρότασης.

Επομένως, συντρόφισσες και σύντροφοι, έχουμε μπροστά μας μια πολύ συγκεκριμένη πορεία της χώρας. Έχουμε μια πορεία στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση και έχουμε μια πορεία με αναγκαίες αλλαγές και μεταρρυθμίσεις.

Αυτό είναι μπροστά μας το σκληρό. Αναμφισβήτητο, προς αυτή την κατεύθυνση, η συμβολή και η προσφορά του ΠΑΣΟΚ στις κοινωνικές, πολιτικές και προοδευτικές δυνάμεις ήταν και είναι αναμφισβήτητη. Αυτό κανείς δεν το αμφισβητεί.

Ταυτόχρονα, όμως, η θετική συμβολή του ΠΑΣΟΚ στην πορεία της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης αποτελεί συγχρόνως την βάση, πάνω στην οποία μπορεί να κινηθεί ένας ευρύτερος προοδευτικός συνασπισμός εξουσίας.

Με την ολοκλήρωση της πορείας στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση ανοίγει μία νέα περίοδος, στην οποία όμως πρέπει να προσέξουμε από τώρα, γιατί η περίοδος αυτή περικλείει κινδύνους και θα έχει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά.

Πρώτον, ο κίνδυνος διαχείρισης από τη Δεξιά της πορείας μετά την Οικονομική και Νομισματική Ένωση, αν δεν έχουμε αυτά τα αποτελέσματα, που είπα προηγουμένως, στις Ευρωεκλογές και στις Εθνικές εκλογές.

Δεύτερον, ενδοευρωπαϊκός κίνδυνος ανισομερούς κατανομής των βαρών στα εθνικά κράτη. Το γιατί το λέω αυτό δεν χρειάζεται περισσότερη ανάλυση.

Καθημερινά, διαβάζουμε στις εφημερίδες, «όλοι σκοτώνονται». Η νέα Γερμανική κυβέρνηση των Σοσιαλδημοκρατών το έκανε σαφές: Δεν είναι διατεθειμένη να συνεχίσει την πολιτική του Κολ. Δεν αισθάνεται, ότι έχει υποχρέωση να πληρώσει για τους υπολοίπους. Δίνει εξετάσεις στην κοινωνική και λαϊκή βάση που εκπροσωπεί. Και επειδή είναι οι εργαζόμενοι και οι μισθωτοί, δεν αισθάνονται ότι έχουν το περιθώριο να ακολουθήσουν ευνοϊκές πολιτικές για τις άλλες χώρες.

Αυτή είναι μια πραγματικότητα και πρέπει να την δούμε. Δεν έχει σημασία ότι είναι Σοσιαλδημοκράτες. Είναι απέναντί μας και θα τους βρούμε εκεί και θα έχουμε πάλη μεγάλη να δώσουμε.

Τρίτον, εσωτερικός κίνδυνος συνεχούς μονομερούς μετατόπισης του κόστους προσαρμογής στις λαϊκές τάξεις. Εντάξει λέει ο λαός για την ΟΝΕ, εντάξει για τον στόχο της Οικονομικής Ένωσης, εντάξει για την Ευρώπη. 70% στήριξη έχει το ΠΑΣΟΚ και βρίσκεται μπροστά από τη Ν.Δ. σ' αυτά τα τρία στρατηγικού χαρακτήρα θέματα.

Όμως, ο κόσμος αυτά τα απαιτεί από εμάς, αλλά δεν μας τα πιστώνει. Διότι μας χρεώνει τα αποτελέσματα στις άλλες πολιτικές μας. Και διότι, φαίνεται, αισθάνεται ότι το κόστος είναι εκείνο που τον διαλύει. Και είναι το μειωμένο εισόδημα, είναι η φτώχεια. Είναι όλα αυτά, που ίσως πολύ περισσότερο από εμένα, συνάδελφοι από το Κοινοβούλιο, πηγαίνοντας στις Περιφέρειές σας, ακούτε και τα μαθαίνετε καθημερινά.

Τέλος, υπάρχουν ανάγκες για μεγάλες εσωτερικές μεταρρυθμίσεις και διαρθρωτικές συγκλίσεις, που πρέπει, επιτέλους, -έπρεπε να συμβαδίσουν-, τουλάχιστον να ακολουθήσουν την οικονομική σύγκλιση και την Οικονομική και Νομισματική Ένωση.

Διαρθρωτικές συγκλίσεις, που αφορούν τον ευρύτερο δημόσιο τομέα. Διαρθρωτική σύγκλιση με το τραπεζικό σύστημα. Διαρθρωτικές συγκλίσεις, που αφορούν τον τομέα υγείας, της ασφάλισης και μια σειρά από τομείς, που έχουμε μείνει πίσω.

Σε άμεση συνάφεια με τα παραπάνω, βρίσκονται και ορισμένες καθυστερήσεις στις βασικές μας επιλογές. Ενώ η πορεία προς την Οικονομική Νομισματική Ένωση φαίνεται ότι θα έχει, -και το πιστεύω ότι θα έχει-, επιτυχή κατάληξη, το κόστος προσαρμογής δεν μοιράζεται με όρους κοινωνικής δικαιοσύνης.

Και παρακαλώ, μην βλέπετε μόνο τα τελευταία δύο χρόνια. Σκεφτείτε, ότι από το '92 ο Ελληνικός λαός έχει κληθεί και συμβάλλει προς αυτή την κατεύθυνση. Και επί Ν.Δ., που βέβαια τότε έγινε «σκορποχώρι» και υπήρξε μια καταιγίδα διάλυσης.

Αλλά και μετά το '94, που επανήλθαμε εμείς, συνεχίζεται αυτή η προσπάθεια και θα συνεχιστεί μέχρι το 2001.

Όμως, παράλληλα, η προσπάθεια για την Οικονομική και Νομισματική Ένωση άφησε σημαντικά κενά σε μια σειρά άλλων τομέων πολιτικής του συνολικού εκσυγχρονισμού της χώρας. Όπως η μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης, η αποκέντρωση, η ολοκλήρωση της αποκέντρωσης, η δημιουργία νέων θεσμών, η διεύρυνση της δημοκρατίας, οι σχέσεις με τα Κοινωνικά Κινήματα, η αντιμετώπιση των διαπλεκόμενων. Το ανέφερε κάποιος χθες και ο Α.Κακλαμάνης συμφώνησε αμέσως, γιατί είναι το προσφιλές του θέμα.

Βλέπετε, ότι σε όλα αυτά τα θέματα, πραγματικά, για την ολοκλήρωση των πολιτικών μας, αγαπητοί σύντροφοι και συντρόφισσες, χρειάζεται διεύρυνση της πολιτικής και κοινωνικής στήριξης.

Για το ΠΑΣΟΚ και τις άλλες προοδευτικές δυνάμεις, η διαχείριση σε όφελος των λαϊκών τάξεων της εποχής μετά την ΟΝΕ σημαίνει δύο πράγματα: Διατύπωση νέας πρότασης εξουσίας και δεύτερον, ότι ο ορίζοντας της προοπτικής μας βρίσκεται μετά το 2004.

Βέβαια, επιτρέψτε μου να υπενθυμίσω, σε μια τέτοια πορεία πρέπει να δούμε λίγο και τη Ν.Δ. Πρέπει να δούμε λίγο τη Δεξιά. Και είπαν αρκετοί σύντροφοι, ότι η ενισχυμένη παρουσία, δυστυχώς, για αρκετό καιρό, τους τελευταίους 10 μήνες, της Ν.Δ., μέσω των γκάλοπ, στο πολιτικό σκηνικό, δεν προέρχεται από ενδογενή δική της δυναμική, αλλά από δική μας αδυναμία και δικές μας παραλείψεις.

Προσέξτε, το ότι έχει η Ν.Δ. συσπείρωση 90% είναι στην εκλογική της βάση. Στην εκλογική της βάση έχει συσπείρωση δυστυχώς κι αυτό φαίνεται στις εκλογές. Όμως η συσπείρωση της εκλογικής της βάσης δεν σημαίνει ότι μπορεί να ξεπεράσει ή ότι ξεπερνάει τα ποσοστά που είχε επί Έβερτ.

Αυτό είναι το κρίσιμο θέμα. Όμως αυτό της αρκεί, αν εμείς έχουμε απώλειες και αν εμείς δεν έχουμε συσπείρωση. Δεν είναι σήμερα ορατή σε μεγάλα κομμάτια του εκλογικού σώματος η στρατηγική διαφορά μεταξύ ΠΑΣΟΚ και Ν.Δ. Όσο δεν αναδεικνύονται αυτές οι διαφορές, οι επιμέρους τακτικές, οι διαφοροποιήσεις όχι μόνο δεν μας ευνοούν, αλλά κινδυνεύουμε να μας ταυτίσουν με την διαχείριση της εξουσίας και να εισπράξουμε αρνητικά αποτελέσματα, τα οποία και εισπράττουμε.

Άρα, η αναγκαιότητα εμφάνισης της διαφοράς μας από τη Ν.Δ. γίνεται επιτακτική, στο βαθμό που η έλλειψη στρατηγικής της Ν.Δ. δεν γίνεται εμφανής. Ποιά στρατηγική; Η Ν.Δ. είδατε με ποιό τρόπο κάνει πολιτική παρέμβαση. Βγαίνουν, ο κύριος, η κυρία, πηγαίνουν στα βιβλιοπωλεία, κάνουν πολιτικές

εντυπωσιασμού. Όμως αυτό δεν σημαίνει ότι δεν ενισχύονται, έστω και αν δεν μιλούν για πολιτικές, αν δεν δεσμεύονται για στόχους, αν δεν δεσμεύονται για τίποτε ουσιαστικό.

Δύο είναι τα επίπεδα εμφάνισης των διαφορών από τη Ν.Δ., είτε μας αρέσει, είτε όχι. Αφορούν τις νέες πολιτικές που χρειάζεται η χώρα και στο Ευρωπαϊκό και στο Εθνικό επίπεδο. Και δεύτερον, αφορούν την πρότασή μας και τις θέσεις μας σχετικά με προοπτικές πολιτικών σύγκλισης με τον ευρύτερο χώρο του Κέντρου και της Αριστεράς.

Να, λοιπόν, γιατί έχει σημασία, σ' αυτό το Συνέδριο, να μιλήσουμε για τις νέες πολιτικές, αλλά και για πολιτικές σύγκλισης. Είπα προηγουμένως και εξήγησα, γιατί χρειαζόμαστε νέες πολιτικές. Όμως αυτές οι πολιτικές χρειάζονται διευρυμένη πολιτική και κοινωνική στήριξη για να υλοποιηθούν. Αν είναι πολιτικές μειοψηφίας δεν πρόκειται να υλοποιηθούν.

Να, λοιπόν, γιατί μπορούν να αποτελέσουν πολιτικές σύγκλισης ευρύτερων προοδευτικών δυνάμεων. Και επιτρέψτε μου, εδώ να είμαι συγκεκριμένος. Γιατί δεν μου αρέσει, όπως και στο παρελθόν, να είμαι γενικόλογος.

Στο εθνικό επίπεδο, στην Ελλάδα, έχουμε ανάγκη να προωθήσουμε 10 μεγάλες εθνικές προτεραιότητες. Θέλω να πιστεύω, ότι στο Συνέδριο θα τα συζητήσουμε αυτά και θα πάρουμε αποφάσεις.

Πρώτον, η ανάδειξη του αυτόνομου ρόλου της χώρας στην ευρύτερη γεωπολιτική περιοχή των τριών γεωπολιτικών υποσυστημάτων κρίσεων στα οποία βρισκόμαστε. Και εννοώ, Ανατολική Μεσόγειο, Βαλκάνια, περιοχή Κασπίας. Παράλληλα, η Ελλάδα και η Κύπρος αποτελούν τους δυνητικούς φορείς άσκησης βαλκανικής και μεσογειακής πολιτικής στην ευρύτερη περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου. Είναι οι χώροι έκφρασης του σύγχρονου Ελληνισμού.

Η αμφισβήτηση αυτών των δυνατοτήτων της χώρας, -αυτό πρέπει να το τονίσουμε ιδιαίτερα μετά τις τελευταίες εμπειρίες-, δεν προέρχεται μόνο από την Τουρκία, αλλά και από δυνάμεις που θεωρούν, ότι με επιλεκτικές παρεμβάσεις μπορούν να ελέγχουν την ισορροπία και τους όρους σταθερότητας στην περιοχή.

Η Ελλάδα δεν θα έχει μόνο έναν ισότιμο ρόλο στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά έναν ιδιαίτερο ρόλο λόγω της ιδιαιτερότητας της περιοχής. Ρόλο τον οποίο διεκδικεί, αλλά και ρόλο που πρέπει να υλοποιήσει αυτόνομα, με βάση το εθνικό συμφέρον, τις εθνικές ανάγκες και την εθνική ασφάλεια.

Δεύτερον, η διαμόρφωση μιας νέας εισοδηματικής πολιτικής είναι επιβεβλημένη στο νέο στάδιο της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, για να αποκατασταθεί, μετά το 2000, η κοινωνική συνοχή και δικαιοσύνη.

Τρίτον, η πολιτική για το κοινωνικό κράτος και τη διαχείριση των ασφαλιστικών εισφορών πρέπει να πάψει να είναι λογιστική. Η διεύρυνση μιας γενικευμένης κοινωνικής εισφοράς, σε συνδυασμό με την μετατόπιση φόρων σε αυτή την κατεύθυνση, αποτελούν οργανικά στοιχεία μιας αναγκαίας αναδιανεμητικής πολιτικής.

Τέταρτο, η ανεργία των νέων θα πρέπει να επιλυθεί άμεσα και μέσα από ένα σύνολο νομικών δεσμεύσεων, αλλά και μέσα από αλλαγή της φιλοσοφίας της ακολουθούμενης «παθητικής» πολιτικής, που πρέπει να ισχύσει για όλα τα προβλήματα της ανεργίας.

Πέμπτο, -χαίρομαι διότι πολλοί σύντροφοι, συντρόφισσες, το ανέφεραν ήδη, όπως και ο Πρόεδρος της ΓΣΕΕ-, το 35ωρο δεν αποτελεί απλή ανακατανομή του χρόνου εργασίας. Στο βαθμό που συνοδεύεται, -και έτσι προτείνουμε- με μη μείωση των αποδοχών, αποτελεί κεντρική διαπραγμάτευση αναδιανομής του εισοδήματος, ενίσχυση της παραγωγής, αλλά και αντιμετώπιση της οικονομικής πολιτικής, με ένα νέο μείγμα μέτρων και προτεραιοτήτων αντιμετώπισης της ανεργίας.

Έκτο, ο τομέας των υπηρεσιών, -βασικός σε κάθε προσπάθεια συγκρότησης μιας νέας οικονομικής πολιτικής-, πρέπει να ενισχυθεί τόσο στην ιδιωτική του συνιστώσα, όσο και στις ΔΕΚΟ, τους δημόσιους οργανισμούς και επιχειρήσεις. Όπου πρέπει να προχωρήσουμε με εκσυγχρονισμό, αύξηση της παραγωγικότητας, διαφάνεια, μετοχοποίηση, εισαγωγή στο Χρηματιστήριο. Αλλά, βέβαια, παραμένοντας υπό κρατικό έλεγχο.

Έβδομο, η προσαρμογή της κοινωνικής πολιτικής στην οικονομική πολιτική, αλλά και στην γενικότερη θεσμική μεταρρύθμιση, δεν πρέπει να γίνει με όρους αναπαραγωγής συντηρητικών λύσεων, ούτε διεθνών πιέσεων, μέσα στο πλαίσιο της λογικής της απορύθμισης του κράτους πρόνοιας.

Όγδοο, η αποκέντρωση, όπως και κάθε πολιτική, που πρέπει να συγκρουστεί με τις γραφειοκρατικές δομές και συμφέροντα του κεντρικού κράτους, χρειάζεται ευρύτερη πολιτική στήριξη για να προχωρήσει.

Και εδώ, αγαπητοί σύντροφοι, είμαι βέβαιος, άκουσα από πολλούς, ότι στηρίζουμε όλοι τη στρατηγική αποκέντρωσης, στα λόγια. Στις πράξεις, τα

αποτελέσματα δεν είναι ακόμη εκείνα που θέλουμε, εκείνα που έχει ανάγκη η ελληνική κοινωνία. Ρωτήστε την Ελληνική Περιφέρεια.

Ένατο, η συνολική εξέλιξη της ελληνικής κοινωνίας. Ο εκσυγχρονισμός της. Ναι, μην εκπλήσσετε, ο εκσυγχρονισμός της, που είναι αναγκαίος, παρουσιάζει καθυστέρηση σε πολλούς τομείς. Ενώ η αντιμετώπιση διαπλεκομένων συμφερόντων, που έχουν ευνοηθεί από την συγκυρία και έχουν ενδυναμωθεί, πρέπει να γίνει άμεσα η αντιμετώπισή τους, αγαπητοί συντρόφισσες και σύντροφοι, χρειάζεται πολλαπλή πολιτική προσπάθεια και συντονισμός για να λειτουργήσει ο συνολικός εκσυγχρονισμός υπέρ των λαϊκών τάξεων.

Πολλές φορές, σχηματοποιούμε αντιθέσεις σε έννοιες και σε συνθηματολογίες που στερούνται περιεχομένου. Θυμόσαστε τι είπε ο Ανδρέας Παπανδρέου; Ο διαρκής εκσυγχρονισμός αποτελεί χρήσιμο όρο εξέλιξης ενός πολιτικού συστήματος. Αλλά δεν είναι ούτε πολιτική ιδεολογία, ούτε ιδεολογικό αίτημα. Γι' αυτό απαιτείται ένα σχέδιο εθνικής και κοινωνικής ανασυγκρότησης, συνώνυμο ενός κοινωνικού συμφώνου.

Και γι' αυτό το ΠΑΣΟΚ έχει αναγνωριστεί ως το Κόμμα που κατοχύρωσε το συμβόλαιο με τον λαό. Αυτό θα περιέχει το παραγωγικό σχέδιο της χώρας, με τις εσωτερικές του διαστάσεις, δηλαδή την εθνική οικονομία και την παραγωγή, αλλά και τις εξωτερικές του διαστάσεις, δηλαδή, Ευρώπη, Βαλκάνια και διεθνή καταμερισμό όπως είπα προηγουμένως.

Στη βάση αυτή, μπορεί να συγκροτηθεί μία συμμαχία των παραγωγικών τάξεων, των λαϊκών τάξεων και όλων των στρωμάτων, ως εθνικές ζωντανές δυνάμεις. Άρα, ο εκσυγχρονισμός είναι αίτημα ανταγωνιστικότητας της Ελλάδος, μέσα σε ένα διεθνές ανταγωνιστικό περιβάλλον, στο πλαίσιο μιας σύγχρονης δημοκρατικής σοσιαλιστικής προοπτικής, περιλαμβάνοντας σειρά μέτρων πολιτικής εκσυγχρονισμού.

Τα μέτρα βέβαια αυτά χαρακτηρίζονται από σαφή κοινωνική προοπτική και αναδεικνύονται στο πλαίσιο εφαρμογής αυτών των ίδιων των στόχων. Έτσι ώστε να τα ξεκαθαρίσουμε αυτά τα πράγματα και να μην σκιαμαχούμε.

Και τέλος, το δέκατο σημείο, αφορά τα κοινωνικά κινήματα, που έχουν αποδυναμωθεί. Και ορθώς επισημάνθηκε από συντρόφους, ότι δεν περιέχονται επαρκή και κατάλληλα στοιχεία μέσα στις εισηγήσεις. Πρέπει να έρθουν να συμπληρωθούν. Διότι, μόνο μέσα από την ενίσχυση των κοινωνικών κινήματων, που εκφράζουν τις προοπτικές υλοποίησης και επιτυχίας αυτής της προσπάθειας, μπορούμε να ελπίζουμε ότι θα πετύχουμε.

Αυτά αφορούν το εσωτερικό μέτωπο. Πρέπει στο Συνέδριο, πάμε και σε ευρωεκλογές, ανοίγει η Οικονομική και Νομισματική Ένωση, να αποφασίσουμε και για ένα δεύτερο θέμα: Στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υπάρχουν επιλογές πολιτικών και προτεραιοτήτων, που ενισχύουν και αναδεικνύουν την προοδευτική φυσιογνωμία των κομμάτων που τις προωθούν.

Και ιδιαίτερα σε μια εποχή, τώρα, όπου μετά από 25 χρόνια νεοφιλελευθερισμού, στις Ευρωπαϊκές κυβερνήσεις, βρίσκονται Εργατικοί, Σοσιαλδημοκράτες και Σοσιαλιστές, δεν μπορεί η Ελλάδα, το ΠΑΣΟΚ, να μην έχει τη δική της άποψη για το τι πρέπει να γίνει στην Ευρώπη.

Πώς, δηλαδή, είναι ο προοδευτικός εκσυγχρονισμός και η κοινωνική και πολιτική Ευρώπη, -η πολιτική Ευρώπη όπως λέμε, σήμερα-, στόχος μας, ώστε να γίνει πραγματικότητα; Και εδώ, επιτρέψτε μου να καταθέσω, δέκα επίσης συγκεκριμένα σημεία:

Πρώτον. Ο εκδημοκρατισμός και η ενεργοποίηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πρέπει να σηματοδοτούν την στροφή για εξισορρόπηση της οικονομικής ενοποίησης, με την πολιτική ενοποίηση. Θα δείτε αύριο, το μανιφέστο που βγάζει το Ευρωπαϊκό Σοσιαλιστικό Κόμμα. Προχθές ακόμη, είχαμε κείμενα εργασίας και συζητούσαμε. Εκεί μέσα είναι πολύ σαφές αυτό.

Δεύτερον. Η ενδυνάμωση της Ευρωπαϊκής κοινωνίας των πολιτών, δεν αποτελεί μόνο όρο κινητοποίησης κοινωνικών και πολιτικών δυνάμεων, αλλά και αποφασιστικό παράγοντα προώδησης της ομοσπονδιοποίησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τρίτον. Η Οικονομική και Νομισματική Ένωση περνάει σε νέο στάδιο. Δεν πρέπει να εγκλωβιστεί στους περιορισμούς του Συμφώνου Σταθερότητας, έστω και αν αποδεχόμαστε την ισχύ του σ' αυτή τη φάση. Όμως, γίνονται ήδη συζητήσεις και αναπτύσσεται ένας διάλογος, για το πώς θα μπορέσουμε να ξεφύγουμε και γιατί είναι αναγκαίο να εμπλουτιστεί με νέες πολιτικές, πολιτικές επενδύσεων, απασχόλησης και βιομηχανικής ανάπτυξης.

Τέταρτον. Έχει αρχίσει ο διάλογος για εναρμόνιση της Ευρωπαϊκής φορολογίας, που θα μειώσει τις ανισότητες μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση και θα επιτρέψει μια περισσότερο ισόρροπη πορεία.

Πέμπτον. Σε εμάς εδώ βεβαίως, δεν έχουμε αρχίσει ακόμα να τα συζητάμε, γιατί δεν μπορούμε ακόμη να τα εφαρμόσουμε στην Ελλάδα, στην ελληνική οικονομία, γιατί έχουμε μια καθυστέρηση στο επίπεδο ανάπτυξης, αλλά, η επιβολή ενός φόρου στην πηγή, το *tobing tax* για τις χρηματιστικές συναλλαγές και την κίνηση

κεφαλαίων σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, θα ενισχύσει την παραγωγική λογική και θα εξορθολογίσει την οικονομική δραστηριότητα. Είναι και αυτά θέματα, που συζητιούνται και προτείνονται.

Έκτον. Ο Ευρωπαϊκός οικολογικός φόρος διαμορφώνει νέα δεδομένα και για την διεύρυνση της άσκησης ευρύτερης κοινωνικής πολιτικής, αλλά και για την σχέση μεταξύ οικονομικής ανάπτυξης και περιβάλλοντος.

Έβδομον. Ο Ευρωπαϊκός φόρος για τα αγαθά πολυτελείας αποτελεί σήμερα σημαντικό παράγοντα αναδιανομής, υπέρ αυτών που έχουν επωμισθεί τα μεγαλύτερα βάρη από την σύγκλιση των οικονομιών των χωρών της Ένωσης.

Όγδοο. Οι εμπορικές συναλλαγές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, -είναι σύνδημα μέσα στο μανιφέστο-, με τρίτες χώρες, πρέπει να περιλαμβάνει ορισμένα ελάχιστα κοινωνικά και οικολογικά πρότυπα διεθνούς εμπορίου, για να μπορέσει η Ευρωπαϊκή Ένωση να ασκήσει τον ρόλο της παγκόσμια και να αντιμετωπίσει φαινόμενα κοινωνικής εξασθλίωσης και εκμετάλλευσης στον Τρίτο Κόσμο.

Ένατο. Η ενδυνάμωση των Ευρωπαϊκών συνδικάτων, πρέπει να συμβαδίζει με αντίστοιχες προσπάθειες στο επίπεδο των εθνικών κρατών.

Και τέλος, ο τερματισμός όλων των προσπαθειών, που κύρια επί νεοφιλελεύθερων κυβερνήσεων είχαν σκοπό την απορύθμιση του κοινωνικού κράτους και του πλέγματος της κοινωνικής προστασίας, πρέπει να επιδιωχθεί αποφασιστικά, όχι μόνο στο εθνικό, αλλά και στο Ευρωπαϊκό επίπεδο, ως απάντηση στις πανευρωπαϊκές συντηρητικές απόψεις και πολιτικές.

Ο **συνδυασμός** των πολιτικών στο εθνικό και το Ευρωπαϊκό επίπεδο θα μας βοηθήσει να επιτύχουμε το στόχο της κοινωνικής συνοχής και να αποφύγουμε την κοινωνία των 2/3. Χρειάζεται, λοιπόν, **ευρύτερη σύγκλιση δυνάμεων** τόσο στο **εθνικό**, όσο και στο **Ευρωπαϊκό Επίπεδο**. Η ύπαρξη πλειοψηφίας σοσιαλιστικών κυβερνήσεων στις χώρες της Ε.Ε. είναι μια θετική εξέλιξη, την οποία πρέπει να εκμεταλλευτούν συγκυριακά, αλλά το ζητούμενο είναι η διεύρυνση της στήριξης των επιλογών μας σε μονιμότερη βάση. Γι' αυτό θα απαιτηθεί ένας ευρύτατος κοινωνικός συνασπισμός δυνάμεων καθώς και δημοκρατική πολιτική εκπροσώπηση αυτού.

Άρα, το ΠΑΣΟΚ έχει το ιστορικό χρέος να εκφράσει πολιτικά αυτή την προοπτική, μετασχηματίζοντας τη σχέση του με την **υπόλοιπη Αριστερά** από σχέση αντιπαράθεσης και ρήξεων σε σχέση πολιτικής συνύπαρξης και ενότητας. Δηλαδή σε σχέση στρατηγικής σύγκλισης και πλουραλισμού. Ταυτόχρονα, για να μπορεί να γίνει δυνατή η αυτόνομη προοπτική των λαϊκών τάξεων και στρωμάτων

ως προοπτική του Ελληνικού λαού. Η διατύπωση ενός κυβερνητικού σχεδίου με τη συνεργασία όλων των δυνάμεων της Αριστεράς και η αυθεντική εκλογική εκπροσώπηση των δυνάμεών της, αποτελούν βασικές προϋποθέσεις για την ανασύνθεση όλου του χώρου της Αριστεράς και του κέντρου.

Οι νεοφιλελεύθεροι που έφυγαν πλέον, από τις περισσότερες κυβερνήσεις, είχαν αναπτύξει δύο θεωρίες, αγαπητοί συντρόφισσες και σύντροφοι.

Η μία ήταν η απορύθμιση του κοινωνικού κράτους. Και όπως είδαμε τώρα, η κρίση των οικονομιών στα Ασιατικά κράτη και ο ρόλος του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, έδειξαν ξεκάθαρα ότι το σύνδημα του σύγχρονου νεοφιλελευθερισμού για απορύθμιση, με το οποίο έλεγαν ότι θα κάνουν ανάπτυξη στις χώρες τους, δεν είναι και τόσο σπουδαίο «φάρμακο».

Δεν υπάρχει, βέβαια, καμία αμφιβολία, - το είπαν και κάποιοι σύντροφοι χθες -, ότι η παγκοσμιοποίηση ισχύει πλήρως, για τις κεφαλαιαγορές όμως. Συγχρόνως, πρέπει να επισημάνω, ότι η παγκοσμιοποίηση δεν ισχύει για τις αγορές προϊόντων. Οι οποίες αγορές προϊόντων είναι κύρια περιφερειακού χαρακτήρα. Όπως, βέβαια, ελάχιστα ισχύει και για την αγορά εργασίας, παρά την μεγάλη μετακίνηση μεταξύ των Ευρωπαϊκών χωρών.

Και εδώ, πρέπει να πούμε ότι τόσο η Ευρωπαϊκή όσο η Αμερικανική αγορά, είναι κλειστές αγορές. Ελάχιστα, κάτω από το 10%, είναι το ποσό που εξάγεται σε άλλους χώρους, πέρα της Ευρώπης και της Αμερικής.

Και γι' αυτό είναι, περιφερειακού χαρακτήρα, κλειστές αγορές. Και γι' αυτό δεν ικανοποιήθηκαν, όπως διαπιστώνουμε σήμερα, οι προσδοκίες των ειδικών, που επένδυσαν στην απόλυτα ελεύθερη διακίνηση κεφαλαίων και στις ελεύθερες συναλλαγματικές ισοτιμίες.

Ξέρετε τι προέκυψε; Ότι η παγκόσμια οικονομία και η διεθνής κεφαλαιαγορά, όχι μόνο δεν χρειάζονται τις νεοφιλελεύθερες προτάσεις για απορύθμιση, αλλά απεναντίας, χρειάζονται περισσότερες διεθνείς ρυθμίσεις για την κεφαλαιαγορά, με σκοπό τον περιορισμό της οικονομικής σπέκουλας. Αυτό το πρότεινε ακόμη και ο περίφημος τραπεζίτης Σόρος, όπως επίσης βέβαια, οι Γερμανοί με τον Φόλκε, τον πρώην Πρόεδρο της Κεντρικής Τράπεζας, δημιούργησαν επιτροπή για να αντιμετωπίσει αυτό το θέμα.

Βέβαια, οι νεοφιλελεύθεροι, - και πρέπει κάποτε να το χτυπήσουμε αυτό το πράγμα -, πέρα από την απορύθμιση, έχουν αναγορεύσει σε κύριο θέμα τις πολιτικές μείωσης του κόστους. Υποστηρίζουν, ότι η απάντηση των εθνικών οικονομιών στην παγκοσμιοποίηση, - γιατί υπήρξε θέμα συζήτησης χθες πώς

απαντάμε -, πρέπει να είναι ο ανταγωνισμός για χαμηλότερους δυνατούς φόρους επιχειρήσεων, για χαμηλότερες δυνατές συμβάσεις εργασίας. Εάν οι συμβάσεις εργασίας, μάλιστα, είναι μηδενικής αύξησης, ακόμα καλύτερα. Για χαμηλότερες δυνατές κοινωνικές παροχές, για λιγότερα δυνατά κοινωνικά δικαιώματα των εργαζομένων.

Και μάλιστα, επίσημα στην Ευρώπη, τα τελευταία 25 χρόνια, οι νεοφιλελεύθεροι, που κυριαρχούσαν, αναγόρευσαν αυτούς τους στόχους κι αυτές τις πολιτικές ως μεταρρυθμίσεις και εκμοντερνισμό. Προσέξτε, πόση διαστρέβλωση της πραγματικότητας, τελικά, φτάσαμε να έχουμε.

Εάν, τουλάχιστον, οι επιδόσεις αυτές οδηγούσαν στη μείωση της ανεργίας, θα μπορούσε κανείς να το συζητήσει. Οδήγησαν, όμως, στα μεγαλύτερα ποσοστά ανεργίας που υπήρξαν ποτέ στην Ευρώπη.

Για αυτό, νομίζω, ότι ήρθε η ώρα να πούμε, πως χρειαζόμαστε γνήσιες μεταρρυθμίσεις και αλλαγές, που τις αισθάνεται ο λαός ως πολιτικές και κοινωνικές αλλαγές. Που προσφέρουν στον πολίτη μεγαλύτερες ευκαιρίες και καλύτερες συνθήκες ζωής; Όπως η συμμετοχή, π.χ. των εργαζομένων, στην αύξηση της παραγωγικότητας, η οικολογική ανανέωση του φορολογικού συστήματος, - που χρειαζόμαστε για την επερχόμενη γενιά -, η ελάφρυνση εργασίας από υψηλές κρατήσεις, ώστε να δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας, η αύξηση επιδομάτων για παιδιά, που δεν τις περιμένουν μόνο οι πολύτεκνες οικογένειες.

Παραδείγματα, θα μπορούσαμε πολλά να αναφέρουμε. Όμως, θα σταματήσω, διότι πολύ φοβούμαι θα θεωρήσετε ότι με ευνοεί το Προεδρείο αδικαιολόγητα. Επιτρέψτε μου, μια τελευταία γενική παρατήρηση.

Στο κείμενο για την εισήγηση, που έχουμε, υπάρχουν προτάσεις. Όμως, αγαπητοί σύντροφοι και συντρόφισσες, επιτρέψτε μου να πω, - το είπα και στο Εκτελεστικό Γραφείο -, πιστεύω ότι έχουμε ανάγκη να προχωρήσουμε σε σημαντικές αλλαγές στη δομή, στη συγκρότηση και στον τρόπο λειτουργίας του ΠΑΣΟΚ. Αυτό το είπατε όλοι σας, με διαφορετικό τρόπο ο καθένας. Δεν χρειάζεται παρά να δούμε, το πώς λειτουργούμε σήμερα.

Πολύ φοβούμαι, όμως, ότι αυτή η ανάγκη δεν ικανοποιείται, εάν περιοριστούμε να συζητήσουμε στο Συνέδριο για τις αλλαγές είτε του αριθμού των μελών της Κεντρικής Επιτροπής, είτε του αριθμού των μελών του Εκτελεστικού Γραφείου ή της Πολιτικής Γραμματείας. Είναι κάτω των περιστάσεων.

Όμως, έχουμε ανάγκη να συζητήσουμε και να συνδυάσουμε την πολιτική προοπτική μας με τη νέα δομή, οργάνωση και λειτουργία του ΠΑΣΟΚ. Θα πρότεινα στο Συνέδριο να πάρει απόφαση, όπως κάναμε και στο προηγούμενο Συνέδριο, - να προχωρήσουμε σε μια Πολιτική και Οργανωτική Συνδιάσκεψη, αμέσως μετά από αυτό το Συνέδριο.

Δεν πρόκειται νομίζω, ούτε κανείς πιστεύει ότι σ' αυτό το ελάχιστο χρονικό διάστημα, θα μπορέσουμε να μπούμε σε ουσιαστικές συζητήσεις και σε βασικές αλλαγές. Έχουμε ανάγκη από αλλαγές σε όλα τα επίπεδα του Κινήματος.

Π.χ. στον τρόπο λειτουργίας μας στην Κεντρική Επιτροπή. Θυμίζω, ότι πριν 3 χρόνια εδώ, λέγαμε ότι "Θέλουμε μια Κεντρική Επιτροπή, που θα παράγει πολιτικές, πέρα από τις επιτροπές διοίκησης και διαχείρισης του Κινήματος;". Και το συμφωνήσαμε και βγάλαμε και στελέχη. Βγήκε τίποτε; Φοβούμαι όχι.

Θέλουμε επίσης αλλαγές στην Κοινοβουλευτική Ομάδα. Δεν αισθάνεστε ότι το σύνολο της Κοινοβουλευτικής Ομάδας έχει, αυτή τη στιγμή, ανάγκη μιας πολιτικής αναβάθμισης και ένταξης στη συνολική πολιτική λειτουργία του Κόμματος; Χωρίς να αλλοιώνει το χαρακτήρα της Κοινοβουλευτικής Ομάδας, χωρίς να διεκδικεί περισσότερο κομμάτι από αυτό που πρέπει, όμως να έχει αυτή την προοπτική. Διότι μέσα στο Κοινοβούλιο είναι υπεύθυνη, βάσει του Καταστατικού του ΠΑΣΟΚ, να εκφράσει τις πολιτικές του ΠΑΣΟΚ, να τις υποστηρίξει και να τις προωθήσει.

Έχουμε ανάγκη από αλλαγές στο Περιφερειακό επίπεδο. Νομίζω, ότι όλοι σας συνειδητοποιείτε πως μόνο στο βαθμό που θα δώσουμε πολιτική εξουσία στα Περιφερειακά αιρετά όργανα του ΠΑΣΟΚ, για εξειδικευμένες πολιτικές στην Περιφέρειά τους, τότε μόνο θα συμβάλουμε αποφασιστικά να ξεπεραστεί η αδυναμία, η αδιαφορία και η έλλειψη συμμετοχής και παρουσίας που υπάρχει σήμερα.

Όμως, αυτά είναι ενδεικτικά. Δεν έχουμε το χρόνο να τα συζητήσουμε. Ως ιδέες μπορούμε να τα καταθέσουμε. Ελπίζω, να μπορέσουμε να τα πούμε και στο Συνέδριο.

Όμως, η πρόταση για μια Οργανωτική και Πολιτική Συνδιάσκεψη, αμέσως μετά το Συνέδριο, πιστεύω θα μας βοηθήσει για πολλά πράγματα. Και θα μας βοηθήσει και πρακτικά, μετά και για τις εθνικές εκλογές, που θα έχουν ανάγκη μιας ουσιαστικής ενίσχυσης, για να μπορέσουμε να πετύχουμε. Ευχαριστώ.

Δευτερολογία τον Πρωθυπουργού και Προέδρου τον Κινήματος

Κ. ΣΗΜΙΤΗ

Συντρόφισσες, σύντροφοι,

Ευχαριστώ όλους για τη συμβολή τους σ' αυτή τη συζήτηση. Νομίζω πως ήταν μια συζήτηση ενδιαφέρουσα, μια συζήτηση χρήσιμη, μια συζήτηση υποβοηθητική για να δούμε τα θέματα τα οποία μας απασχολούν, να δούμε τις λύσεις οι οποίες προτείνονται, να δούμε επίσης και τις διαφορές που υπάρχουν μεταξύ μας και να εξετάσουμε ποια είναι τα κεντρικά σημεία στα οποία θα πρέπει να συγκεντρώσουμε την προσοχή μας.

Η συζήτηση επέτρεψε να εντοπίσουμε πού είναι η ουσία, πού υπάρχουν δευτερεύοντα θέματα. Επέτρεψε να δούμε πώς μπορούμε να παρουσιάσουμε καλύτερα τη δική μας πολιτική, απέναντι στα άλλα κόμματα, προς τον ελληνικό λαό.

Η δύναμή μας έγκειται στη δημοκρατική διαδικασία. Εμείς είμαστε ένα κόμμα, το οποίο έχει ξεκινήσει αυτή την ελεύθερη συζήτηση πρώτο στην Ελλάδα. Και αυτή η πρωτιά που έχουμε και αυτή η ελευθερία που έχουμε στη συζήτηση είναι ένα κεκτημένο. Ένα κεκτημένο που μας δίνει ένα πλεονέκτημα. Και αυτό το κεκτημένο πρέπει να υπερασπιστούμε απέναντι σε όλους αυτούς, οι οποίοι προσπαθούν να «δαιμονιοποιήσουν» τις διαφορές απόψεων και να τις προσωποποιήσουν.

Είναι χρήσιμο το ότι υπάρχουν αντιτιθέμενες απόψεις. Και είναι επίσης χρήσιμο το ότι υπάρχουν συγκρούσεις. Όπως, ασφαλώς, είναι αναγκαίο να υπάρξουν συνθέσεις. Εμείς, στη διαδικασία αυτή, δεν πρέπει σε καμιά περίπτωση να παρασυρθούμε στο να δούμε αυτές τις αντιθέσεις, μέσα από προσωπική σκοπιά, ως μια διαμάχη προσώπων, ως μια διαμάχη μηχανισμών.

Πρώτη σημαία μας είναι η πολιτική. Κέντρο της προσοχής μας είναι η πολιτική. Η πολιτική είναι εκείνη που μας ενδιαφέρει. Και απέναντι σ' αυτούς που προσπαθούν να «χτίσουν» την εδώ διαδικασία ως ένα θέατρο, πρέπει να είμαστε όλοι ανεξαιρέτως, μα όλοι, αρνητικοί. Γιατί η διαδικασία αυτή δεν είναι θέατρο. Ετσι είναι μια δημοκρατική διαδικασία. Και πρέπει να παίξουμε έναν εκπαιδευτικό ρόλο απέναντι στον ελληνικό λαό, παρά τα όσα λέγονται, παρά όσα σχόλια διαρρέουν, παρά το «κουτσομπολιό» που προσπαθούν μερικοί να κάνουν.

Εχουμε μια αποστολή. Και η αποστολή αυτή είναι να δείξουμε ότι ένα κόμμα δημοκρατικό και σοσιαλιστικό μπορεί να συζητά, μπορεί να προωδεί τις απόψεις του, μέσα από μια συζήτηση όπου υπάρχουν διαφορετικές γνώμες.

Πιστεύω πως αυτές οι δύο μέρες βοήθησαν σ' αυτό. Και θα βοηθήσει και η συνέχεια μέχρι το Συνέδριο. Και πρέπει να βοηθήσει και το Συνέδριο σ' αυτή την άποψη: στην εμπέδωση της δημοκρατικότητας των διαδικασιών μέσα στο κόμμα και μέσα στην κοινωνία. Ετσι θα αναβαθμίσουμε την πολιτική μας. Και αυτός είναι στόχος.

Σε μια περίοδο όπου πολλοί αποβλέπουν στην υποβάθμιση της πολιτικής, εμείς να προσδώσουμε στην πολιτική μια προεξέχουσα θέση, όπως οφείλουμε άλλωστε. Είμαστε πολιτικό κόμμα.

Συντρόφισσες και σύντροφοι,

Η πορεία προς το Συνέδριο, η πορεία προς τις Ευρωεκλογές και η πορεία προς τις Εθνικές Εκλογές του 2000 είναι μια πορεία μάχης. Είναι μια πορεία συσπείρωσης, είναι μια πορεία νίκης. Είναι μια πορεία, όπου θα δείξουμε στον ελληνικό λαό τους καρπούς των προσπαθειών μας, τα χρόνια αυτά.

Πρέπει να δείξουμε στον ελληνικό λαό, μέσα από αυτές τις διαδικασίες, μέσα από το Συνέδριό μας, αλλά και στις Ευρωεκλογές και τις Εκλογές του 2000 ότι οι δυσίες μας, οι δυσίες του ελληνικού λαού έπιασαν τόπο. Πρέπει να αποδείξουμε με επιχειρήματα στον ελληνικό λαό ότι υπήρξε σημαντική πρόοδος, όπως και υπήρξε. Ότι η Ελλάδα με το ΠΑΣΟΚ στην εξουσία έκανε βήματα, ανοίγει νέους δρόμους, χαράζει νέες κατευθύνσεις για τον τόπο.

Ταυτόχρονα, τα χρόνια αυτά, το 1999 και το 2000, ο χρόνος μέχρι τις εκλογές είναι ένας χρόνος, ο οποίος θα μας επιτρέψει και να ολοκληρώσουμε και να σχεδιάσουμε τα βήματά μας. Τα βήματά μας για το μετά. Να αναδείξουμε το τι επιδιώκουμε, το τι θέλουμε να πετύχουμε τα επόμενα χρόνια.

Εχουμε, λοιπόν, δυό χρόνια και να κατατοπίσουμε και να παρουσιάσουμε το τι κάναμε. Αλλά ταυτόχρονα και να σχεδιάσουμε και να διαγράψουμε στον ελληνικό λαό το τι θα κάνουμε.

Τα πολιτικά γεγονότα του 1999, οι Ευρωεκλογές, αλλά και οι Εκλογές του 2000 θέτουν στον ελληνικό λαό μερικά καθοριστικά διλήμματα. Αυτά τα διλήμματα πρέπει να αναδείξουμε, ώστε να τα κατανοήσει ο ελληνικός λαός για να μπορέσει να κρίνει και να πάρει τις αποφάσεις του. Αναφέρω μερικά:

- Πρώτα απ' όλα, μέσα στο 1999, να συνεχίσουμε αποφασιστικά ή όχι την πορεία μας προς την οικονομική και νομισματική ένωση; Θέλουμε να πετύχουμε το στόχο της ένταξης στην ΟΝΕ, σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα που έχουμε καθορίσει; Ναι ή όχι; Η πλειοψηφία του ελληνικού λαού λέει **ΝΑΙ**. Αν είναι, όμως, «ναι», τότε πρέπει να σταθούμε απόλυτα αρνητικά σε κάθε προσπάθεια που είτε επενδυμένη με τη μορφή οικονομικών αιτημάτων, είτε επενδυμένη με τη μορφή άλλων διεκδικήσεων, προσπαθεί στην ουσία να ανατρέψει την πορεία της χώρας προς αυτή την κατεύθυνση. Προσπαθεί να ανατρέψει την πραγματοποίηση των στόχων, τους οποίους έχουμε θέσει και τους οποίους εγκρίνει ο ελληνικός λαός στην πολύ μεγάλη πλειοψηφία του.

Ακούμε, για παράδειγμα, ότι στις 15 του μήνα πρόκειται να υπάρξουν πάλι κάποιες κινητοποιήσεις αγροτών. Και μάλιστα σε μια περιοχή της χώρας, όπου το αγροτικό εισόδημα είναι από τα υψηλότερα. Θα είναι η 3η φορά που με σχέδιο το ΚΚΕ επιδιώκει να δημιουργήσει αναταραχή εκεί στην περιοχή και ευρύτερα στη χώρα. Η πρόθεση είναι διαφανής. Η πρόθεση δεν είναι η διαμαρτυρία για το ένα ή το άλλο αίτημα των αγροτών (ότι δεν είναι αρκετά υψηλό το εισόδημα ή ότι δεν είναι αρκετά υψηλή η τιμή του βάμβακος). Πρόθεση είναι η ανατροπή της κυβερνητικής πολιτικής. Πρόθεση είναι η παρεμπόδιση στην εφαρμογή της κυβερνητικής πολιτικής.

Και την ίδια πρόθεση έχει και η αποκαλούμενη «συναδέλφωση εργατών, οικοδόμων, μαθητών και αγροτών» στις 15 του Γενάρη. Δεν ενδιαφέρει αυτούς που διοργανώνουν αυτές τις προσπάθειες το θέμα της Παιδείας ή όχι. Το θέμα της Παιδείας είναι δευτερεύον γι' αυτούς. Επαναλαμβάνω: γι' αυτούς. Το κύριο θέμα είναι πώς θα σταματήσουν την πορεία. Γιατί η πορεία έχει πετύχει, γιατί η πορεία δείχνει τα αποτελέσματα, γιατί η πορεία συσπειρώνει τον ελληνικό λαό. Και γι' αυτό εμείς έχουμε χρέος να υπερασπιστούμε και τους στόχους μας, αλλά και τη συγκεκριμένη πολιτική μας απέναντι σ' αυτές τις εκδηλώσεις.

- Ένα δεύτερο δίλημμα είναι αν θα συνεχίσουμε ή όχι μια πετυχημένη πορεία σταθεροποίησης και ανάπτυξης, δίνοντας στο ΠΑΣΟΚ και στις Ευρωεκλογές του 1999 αλλά και στις Εθνικές Εκλογές του 2000 τη δυνατότητα να σχεδιάσει και να εφαρμόσει για τα επόμενα χρόνια μέχρι το 2006 το νέο σχέδιο ανάπτυξης της χώρας. Γιατί η κυβέρνησή μας, το 1999, χαράζει την πορεία για μετά το 2000, γιατί φέτος οφείλουμε να ολοκληρώσουμε το σχεδιασμό μας.

Θέλω εδώ να υπενθυμίσω και να τονίσω ότι εμείς, το ΠΑΣΟΚ, είμαστε εκείνοι που πρώτοι, με το Β' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης το '93-'94 σχεδιάσαμε την ανάπτυξη της χώρας μας με συγκεκριμένα απτά προγράμματα τα οποία έφεραν και αποτελέσματα.

Το Α' Κ.Π.Σ. χάθηκε. Χάθηκε με πολλούς τρόπους. Εγινε, μέσα από την πολιτική της ΝΔ, μέσο πλουτισμού ορισμένων. Εγινε μέσο ενίσχυσης ορισμένων ομάδων, ορισμένων επαγγελματιών.

Εμείς, για πρώτη φορά, ολοκληρωτικά, εφαρμόσαμε μια αναπτυξιακή διαδικασία. Δείγμα είναι τα χιλιάδες έργα που γίνονται στη χώρα. Δείγμα, επίσης, είναι ότι σε ορισμένους τομείς (αναφέρω ενδεικτικά τους τομείς της εργασίας, της βιομηχανίας και της παιδείας) για πρώτη φορά εφαρμόστηκαν εδώ στην Ελλάδα παρεμβάσεις οι οποίες αφορούσαν δομές λειτουργίας και δεν αφορούσαν έργα. Γιατί στην Ελλάδα ήσαν όλοι συνηθισμένοι να κάνουν δρόμους, γεφύρια, αλλά δεν ήσαν συνηθισμένοι να κάνουν υποδομές για λειτουργίες, όπως η εργασία, η ανάπτυξη της βιομηχανίας και η παιδεία.

Και λέει πολλές φορές η ΝΔ για την απορρόφηση. Θέτει το ερώτημα: πώς πάει η απορρόφηση; Και υπάρχουν πολλοί από τους συντρόφους που εντυπωσιάζονται από αυτό το επιχείρημα. Θέλω να σας αναφέρω και να τονίσω εδώ πως σε κάθε αρχή είναι αυτονόητο να υπάρχουν κάποιες καθυστερήσεις. Και υπήρξαν μέχρις ότου να βρούμε τους αναγκαίους δρόμους. Αλλά τα πράγματα τώρα πηγαίνουν όλο και καλύτερα. Και η πρόβλεψη είναι ότι μέχρι το 2000 που τελειώνει το Β' ΚΠΣ θα έχουμε απορροφήσει τους πόρους που μας έχουν διατεθεί. Και θα τους έχουμε απορροφήσει χρησιμοποιώντας τους για πολλά προγράμματα, τα οποία για πρώτη φορά πραγματοποιούνται στη χώρα.

Το 2000, λοιπόν, για να κλείσω αυτό το σημείο, είναι η αφετηρία για την αξιοποίηση όλων των ευκαιριών που διανοίγονται με τη νέα δέση της Ελλάδας.

- Ένα τρίτο δίλημμα είναι αν θα συνεχίσουμε ή όχι μια πολιτική που συνδυάζει ανάπτυξη και κοινωνική ευαισθησία.

Συντρόφισσες και σύντροφοι,

Γνωρίζουμε όλοι (απλώς το αναφέρω) ότι βελτιώσαμε τους δείκτες, τον πληθωρισμό, τα ελλείμματα, αυξήσαμε τις κοινωνικές δαπάνες. Και εκείνο που έχει σημασία είναι ότι αυξήσαμε τις κοινωνικές δαπάνες σε τέτοιο βαθμό, ώστε πλησιάζουμε τώρα τα μέσα επίπεδα των ευρωπαϊκών χωρών. Το σημαντικό που επιτύχαμε είναι η κάλυψη της διαφοράς, σε μεγάλο βαθμό, που υπάρχει από τις υπόλοιπες χώρες.

Υπάρχει και άλλη πολιτική: Η πολιτική την οποία υπερασπίζονται ορισμένοι κύκλοι της Δεξιάς. Λένε «σας πήρε πολύ χρόνο να πετύχετε έναν ικανοποιητικό ρυθμό ανάπτυξης. Το ίδιο αποτέλεσμα θα μπορούσε να είχε επιτευχθεί σε 3-4 χρόνια. Ασφαλώς και θα μπορούσε να είχε επιτευχθεί το ίδιο αποτέλεσμα σε μικρότερο χρόνο.

Αλλά το θέμα είναι με ποιο κοινωνικό κόστος, με ποια κοινωνικά αποτελέσματα, με ποια μέσα; Αυτό το αποσιωπούν όλοι όσοι προβάλλουν αυτό το επιχείρημα. Και εμείς στο ΠΑΣΟΚ από το '93 και μετά σχεδιάσαμε έτσι ώστε να μπορούμε να πετύχουμε το στόχο της οικονομικής και νομισματικής σύγκλισης, ταυτόχρονα όμως με μια

πολιτική, η οποία δεν δημιούργησε δυστυχία, φτώχεια, περιθωριοποίηση, κοινωνικές αναταραχές σε μεγάλο βαθμό.

Πετύχαμε όχι μόνο πολύ υψηλούς ρυθμούς στην προσέγγιση των κριτηρίων, μερικές φορές τους υψηλότερους στην Ευρώπη, αλλά πετύχαμε ταυτόχρονα και όσον αφορά τους κοινωνικούς δείκτες πολύ καλά αποτελέσματα. Μερικές φορές τα καλύτερα στην Ευρώπη.

Τα κόμματα της αντιπολίτευσης υπόσχονται όλα σε όλους. Υπόσχονται μείωση δαπανών. «Οχι στο σπάταλο κράτος» λέει η ΝΔ. Ταυτόχρονα υπόσχεται αύξηση δαπανών, δίνοντας σε κάθε ομάδα που ζητά κάτι. Και βέβαια, αυτή η πολιτική δεν οδηγεί πουθενά. Δείχνει τη δραματική επιπολαιότητα, που χαρακτηρίζει τα κόμματα της αντιπολίτευσης.

Ο ελληνικός λαός δεν ξεχνά αυτά που λέγονται και γι' αυτό έχει μια απαξιωτική στάση απέναντι στους πολιτικούς. Γιατί απλούστατα αυτά που λέγονται δεν είναι δυνατόν να πραγματοποιηθούν.

Συνεπώς, εμείς, το ΠΑΣΟΚ, πρέπει να καταδείξουμε στον ελληνικό λαό αυτή την επιπολαιότητα των κομμάτων της αντιπολίτευσης. Και ταυτόχρονα να αναδείξουμε ότι εμείς έχουμε ακολουθήσει μια πολιτική, η οποία συνδύασε τους δύο αυτούς στόχους (δηλαδή, την ανάπτυξη και την κοινωνική ευαισθησία) επιτυχημένα.

Και μέσα στο πλαίσιο αυτό πρέπει επίσης να αναδείξουμε ότι τώρα, σιγά-σιγά, ανοίγονται νέες δυνατότητες. Ανέφερα στην εισήγησή μου ότι το 1999 είναι ο χρόνος που θα αρχίσουμε να συζητάμε για τη φορολογική μεταρρύθμιση, προκειμένου να είμαστε σε θέση να την κάνουμε πράξη το ταχύτερο δυνατόν. Ότι το 1999 είναι ο χρόνος που μπορούμε να εξετάσουμε νέες πολιτικές για την απασχόληση και να εφαρμόσουμε μερικές. Οπου πρέπει να τεθούν καίρια ζητήματα, όπως είναι οι 35 ώρες εργασίας, η ρύθμιση του ασφαλιστικού συστήματος κ.ο.κ. Είναι κρίσιμη αυτή η χρονιά για το ΠΑΣΟΚ και τη χώρα. Είναι η χρονιά της ολοκλήρωσης και του νέου σχεδιασμού.

Δύο λέξεις, συντρόφισσες και σύντροφοι, απέναντι σ' αυτή την προσπάθεια της ΝΔ και της Δεξιάς να καλλιεργήσουν αυτή τη σύγχυση ότι έχουν καταργηθεί οι ιδεολογικές διαφορές, ότι έχει έρθει το τέλος των ιδεολογιών, το τέλος της ιστορίας προφανώς το ξέχασαν!

Να τονίσουμε εμείς ξεκάθαρα: Μας χωρίζει με την άλλη παράταξη, με την παράταξη της Δεξιάς μια πολύ μεγάλη διαφορά, η οποία αφορά την αντίληψη για τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της κοινωνίας. Εμείς θέλουμε μια κοινωνία απλά, η οποία διευρύνει τις δυνατότητες και τις ευκαιρίες για όλα, ανεξαιρέτα, τα άτομα. Και γι' αυτό κεντρικά σημεία στη δική μας πολιτική είναι όχι μόνο η ανάπτυξη, αλλά είναι ταυτόχρονα η κοινωνική δικαιοσύνη και η κοινωνική αλληλεγγύη.

Η Δεξιά θέλει μια κοινωνία στάσιμη. Μια κοινωνία η οποία όταν εξελίσσεται, εξελίσσεται σε μια μόνο κατεύθυνση: Στην κατεύθυνση της ενίσχυσης εκείνων που έχουν οικονομική εξουσία. Στην κατεύθυνση της αύξησης του ιδιωτικού κέρδους. Στην κατεύθυνση των όλο και ολιγότερων φραγμών γι' αυτούς οι οποίοι μπορούν να αναλάβουν πρωτοβουλίες προς όποια κατεύθυνση επιθυμούν.

Εμείς είμαστε ριζικά αντίθετοι σ' αυτή την άποψη. Εμείς βλέπουμε το άτομα πάντα σε συνάρτηση με την κοινωνία. Και γι' αυτό λέμε ότι το άτομο πρέπει να έχει κοινωνική ευθύνη και ότι η κοινωνία πρέπει να είναι οργανωμένη έτσι ώστε όλοι ανεξαιρέτα να έχουν ίση μεταχείριση και ίσες δυνατότητες.

Τέλος, συντρόφισσες και σύντροφοι, πιστεύω ότι το '99 και ιδίως η εποχή μέχρι το Συνέδριο θα θέσει ένα δίλημμα σε όλους εμάς. Το Συνέδριο δεν πρέπει, το επαναλαμβάνω με έμφαση, να είναι μια εσωστρεφής διαδικασία. Δεν πρέπει να είναι μια διαδικασία, όπου θα ξεχάσουμε την κοινωνία που είναι απ' έξω και μας παρακολουθεί.

Είμαστε το πρώτο κόμμα της χώρας. Είμαστε το κόμμα εκείνο που τα τελευταία 20 χρόνια έχει καθορίσει την πορεία της χώρας. Και είναι φυσικό ο ελληνικός λαός να παρακολουθεί το τι λέμε στις συνεδριάσεις μας, το τι λέμε δημόσια, το πώς κινητοποιείται η Οργάνωση, τι υπερασπίζει η Οργάνωση.

Γι' αυτό και έχουμε χρέος τη δική μας δράση να τη δούμε και σε συνάρτηση με το τι περιμένει ο ελληνικός λαός από μας, να τη δούμε σε συνάρτηση με το τι θεωρεί ο ελληνικός λαός ως πρωτεύον και πού πρέπει να στρέψουμε την προσοχή μας. Και είναι βέβαιο ότι ο ελληνικός λαός δεν θεωρεί πρωτεύον τις προσωπικές διαφορές, τους

συσχετισμούς, τα προσωπικά θέματα, τα θέματα ανάδειξης του ενός ή του άλλου προσώπου.

Ο λαός θέλει να λύνουμε προβλήματα. Και για να λύνουμε προβλήματα, ο λαός περιμένει να είμαστε ενωμένοι, να είμαστε μια γροδιά, να είμαστε **ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ**. Αναφέρθηκα, στην αρχή της ομιλίας μου, στη σημασία της δημοκρατικής διαδικασίας. Το «ενωμένοι», το «μια γροδιά», το «όλοι μαζί» είναι αποτέλεσμα δημοκρατικής διαδικασίας. Γι' αυτό πρέπει αυτή τη δημοκρατική διαδικασία να τη διαφυλάξουμε, να την υπερασπιστούμε, αλλά και να την εφαρμόσουμε απαρέγκλιτα, σύμφωνα με τους κανόνες που έχει. Γιατί έχει και κανόνες η δημοκρατική διαδικασία. Και αυτούς τους κανόνες πρέπει να τους σεβαστούμε. Και σήμερα και αύριο και σε όλη τη διάρκεια της πορείας μας, αυτά τα δύο χρόνια και μετέπειτα. Έτσι μόνο θα κερδίσουμε την ανανέωση, την ενότητα και την προοπτική στο Συνέδριο.

Έτσι μόνο θα μπορέσουμε να πραγματοποιήσουμε αυτό που όλοι θέλουμε: Μια αλλαγή της ποιότητας του κόμματός μας. Μια αλλαγή της ποιότητας της δουλειάς μας.

Εκείνο που θέλουμε είναι να έχουμε θέσεις που εκφράζουν τον ελληνικό λαό. Θέσεις που τον συσπειρώνουν, τον στηρίζουν, του δείχνουν τους στόχους και το όραμά μας.

Συντρόφισσες και σύντροφοι,

Είμαστε στην αρχή μιας κρίσιμης διαδικασίας. Μιας διαδικασίας, η οποία θα δείξει εάν ξέρουμε ακριβώς τι θέλουμε και μπορούμε να αλλάξουμε τη μοίρα αυτού του τόπου. Και πιστεύω ότι μπορούμε. Το έχουμε δείξει στο παρελθόν

Μπορούμε να το κάνουμε και στο μέλλον. Να οδηγήσουμε την Ελλάδα στον 21^ο αιώνα με τέτοιες προϋποθέσεις, ώστε να παίξει πραγματικά ρόλο.

Πιστεύω ότι θα προχωρήσουμε **ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ** αποφασιστικά. Γιατί **ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ** θέλουμε την ισχυρή Ελλάδα.

ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ θέλουμε ανάπτυξη και κοινωνική δικαιοσύνη, για μια ισχυρή οικονομία και μια ισχυρή κοινωνία.

Θα το πετύχουμε, δουλεύοντας για ένα Συνέδριο συσπείρωσης και νίκης.

Δευτερολογία του Γραμματέα της Κεντρικής Επιτροπής

Κ. ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗ

Συντρόφισσες και σύντροφοι,

Τόσο στην περασμένη Κ.Ε. όσο και σε αυτή, μια καθ' όλα αξιόλογη συντρόφισσα και από τα καλά στελέχη του ΠΑΣΟΚ, φάνηκε να είναι αντίθετη με έναν ρομαντισμό που διακρίνει τις εισηγήσεις του Γραμματέα της Κ.Ε.. Οτι εν πάση περιπτώσει είναι μια ουτοπία σε ένα σώμα που είχε την χθεσινή εικόνα όπου στην πρώτη φάση της συνεδρίασης, σε μια αδειανή αίθουσα υπήρχε μία σαφής απόσταση και πλήρης ρήξη, και ψυχική και συναισθηματική και πολιτική.

Με τη σημερινή όμως εικόνα, από το πρωί σχεδόν μέχρι τα τώρα, έχω την αίσθηση ότι δικαιολογείται ο ρομαντισμός του Γραμματέα της Κ.Ε. Και είναι η μία όψη του "εμείς" και "εσείς", απ' όπου και αν προέρχεται αυτή, με όλο τον διχαστικό χαρακτήρα και το περιεχόμενο που μπορεί να σημαίνει κάθε φορά, και είναι η άλλη όψη της δυνατότητας του να είμαστε εμείς.

Το να είμαστε εμείς, σημαίνει πάνω και πέρα απ' όλα ότι είναι η πρώτη, η καθοριστική, η απαραίτητη, εγώ θα έλεγα η μόνη, ανεξάρτητα από τις διαφορές μας προϋπόθεση, που μπορεί να οδηγήσει σε νικηφόρα πορεία και προοπτική την παράταξη και το Κίνημά μας.

Εκείνο που κυριολεκτικά κυριαρχεί μέσα μου αυτές τις δύο ημέρες, είναι αυτό που λέει ο απλός άνθρωπος και αυτός που κάνει κριτική στην Κυβέρνησή μας. Κανείς δεν μπορεί να αγνοήσει ότι καθημερινά εμφανίζονται θέματα μέσα από τα οποία έχουμε προβλήματα στην άσκηση της πολιτικής μας. Είτε αυτό λέγεται παιδεία, είτε λέγεται αγρότες, είτε λέγεται Ολυμπιακή, κάθε φορά ανάλογα με το θέμα.

Αυτό που απευδύνει ο απλός πολίτης όμως και που έχει συνείδηση, σ' εμάς, και που συντελείται κυρίως και που φαίνεται όλοι μας να το ξεχνάμε, είναι ότι με όλα αυτά και αυτά τα χρόνια εμείς σπρώχνουμε την χώρα μπροστά. Γράφουμε μια ιστορία. Την γράφουμε πάντα αυτή την ιστορία.

Για να επαναλάβω μια φορά και τελεσίδικα, ότι δεν δικαιολογείται κανένας από εμάς να ακυρώνει τις κατακτήσεις μιας ιστορικής διαδρομής που έχουν φωτεινά ορόσημα και την δεκαετία του '80 και την πολιτική που ασκήσαμε από τον Οκτώβριο του 1993 μέχρι τα σήμερα.

Και το δυστύχημα της χθελισίνης εικόνας είναι ότι ενώ το ΠΑΣΟΚ γράφει την ιστορία, η Κ.Ε. έμοιαζε η ίδια να μην είναι μέρος της ιστορίας. Να είναι κάτι έξω από αυτήν, ξεκομμένο, μια νησίδα πάνω στην οποία διεξάγεται ένας αγώνας μέχρις εσχάτων. Μια νησίδα που δεν βοηθάει, που -και αυτή είναι η αντίφαση- οι ίδιοι αυτοί σύντροφοι που είναι σήμερα εδώ μέσα, είναι αυτοί που ιστορικά, πολιτικά και προοπτικά σπρώχνουν τη χώρα μπροστά.

Εγώ λοιπόν αρνούμαι το "εμείς" και το "εσείς". Μπορούμε να βρούμε ένα πεδίο μιας νέας ιστορικής σύνθεσης. Δεν θα το βρούμε πάνω στις αντιπαράθεσεις του παρελθόντος, τους συμβιβασμούς, τις σχέσεις και τις ισορροπίες που διαμορφώθηκαν την πρώτη δεκαετία της ζωής του ΠΑΣΟΚ και που μέχρι σήμερα παραμένουν αμετακίνητες.

Θα το βρούμε πάνω στα δεδομένα, πάνω στο έδαφος της νέας πραγματικότητας, πάνω στο έδαφος μιας νέας εποχής. Μια νέα ιστορική σύνθεση που θα επιβάλει μια συνειδητή πολιτική ενότητα. Δεν είναι η ενότητα αυτοσκοπός, το είπαν πάρα πολλοί.

Συμφωνώ απόλυτα με τον σύντροφο Πεπονή που είπε ότι δεν είναι η υπόθεση της ενότητας, υπόθεση ενός Συνεδρίου. Δεν αποκαθίσταται η ενότητα μέσα από ένα Συνέδριο. Συμφωνώ όμως ότι αυτή η ενότητα θα αποκατασταθεί, αν είναι μια ενσυνείδητη πράξη μιας βασανιστικής σύνθεσης που πρέπει να γίνει με αυτό που είπε ο Πρόεδρος, το "όλοι μαζί", και αποδεδειγμένα και στην πράξη, με το όλοι μαζί. Και βέβαια αυτού του τύπου η ενότητα δεν εξυπηρετείται όταν ο πολιτικός λόγος που εκφωνείται εντός αιδούσης απ' οποιαδήποτε πλευρά είναι ένας λόγος

καταγγελλικός, ένας λόγος που δημιουργεί χάσματα και αποστάσεις ανάμεσά μας.

Θα έλεγα λοιπόν ότι από τη μια μεριά η υποχρέωση της ηγεσίας του Κινήματος είναι να διασφαλίσει αυτή την πορεία προς τη νέα ιστορική σύνθεση και τη συνειδητή πολιτική ενότητα που θα χαρακτηρίσει το ΠΑΣΟΚ της νέας εποχής, του επόμενου αιώνα. Και από την άλλη μεριά, η δική μας προσωπική υποχρέωση, του καθένα ξεχωριστά, είναι να συγκρατήσουμε τις τάσεις αυτοπροσδιορισμού μας σε σχέση με τις συλλογικές πολιτικές αποφάσεις οι οποίες πρέπει να πρυτανεύουν και να καθοδηγούν την πορεία μας.

Από τη μια μεριά να υπάρχει ενσυνείδητα το όλοι μαζί, από την άλλη μεριά να μην υπάρχει ουσιαστικά η επιβολή πλειοψηφιών ή μειοψηφιών ή η λογική της πλειοψηφίας, γιατί οι συνθέσεις δεν γίνονται μονάχα με τις λογικές πλειοψηφίας. Γίνονται κυρίως μέσα από την διάδοση, τη σύνθεση των ιδεών, των απόψεων, των προτάσεων και των διαφορετικών πολιτικών θέσεων.

Με αυτή τη λογική και με αυτή την έννοια, νομίζω ότι μπορούμε να δούμε τη συζήτηση πάνω στις θέσεις που κάναμε εδώ στην Κ.Ε., που παρουσίασε ο Πρόεδρος και το Ε.Γ. στην χθελισή και τη σημερινή της συνεδρίαση.

Το μέγεθος των πολιτικών διαφορών, εξακολουθώ να επιμένω, ότι δεν είναι μέγεθος εναλλακτικών στρατηγικών προτάσεων. Το μέγεθος των πολιτικών διαφορών είναι πολύ υποδεέστερο, μικρότερο και ασήμαντο σε σχέση με το μέγεθος των συγκρούσεων.

Και εδώ, στο μέγεθος των συγκρούσεων, εμφανίζεται μια μάχη οπισθοφυλακών, ενώ το μέγεθος των πραγματικών πολιτικών και ιδεολογικών διαφορών θα πρέπει να αναζητηθεί έξω από αυτή τη μάχη των οπισθοφυλακών, σε μια κίνηση προς τα εμπρός για να βρούμε ακριβώς την ιδεολογική συμφωνία, την ιδεολογική ενότητα, την πολιτική συμφωνία που είπε πολύ καθαρά ο σύντροφος Παπουτής. Δηλαδή, την δυνατότητα -επαναλαμβάνω- του να είμαστε όλοι μαζί και τώρα και στο μέλλον.

Με αυτή την εισαγωγή, θα ήθελα να πω τα εξής σε ότι αφορά τις θέσεις. Πρώτον, το κείμενο το ιδεολογικό είναι ένα κείμενο προβληματισμού. Υπέστη μία κριτική. Θα πάει στις Οργανώσεις, θα γίνει συζήτηση, με ξεκαθαρισμένη μία άποψη. Δεν είναι κείμενο διακήρυξης του ΠΑΣΟΚ, είναι ιδεολογικού προβληματισμού για τη νέα εποχή. Το ξεκαθάρισε ο ίδιος ο Πρόεδρος. Δεν έχει το βάρος ή τη σημασία μιας διακήρυξης, πολύ περισσότερο δεν έχει το βάρος ή την σημασία μιας αλλαγής που δεν την θέλουμε, της ιδρυτικής μας διακήρυξης. Είναι συμπύκνωση ενός ιδεολογικού προβληματισμού που υπάρχει στο ΠΑΣΟΚ εδώ και 2-3 χρόνια. Έχουν γίνει πάρα πολλές προσπάθειες, Συνδιασκέψεις, Συσκέψεις και φτιάχτηκε ένα κείμενο.

Θετικά να μπούμε να συζητήσουμε, να το διαμορφώσουμε και να το αποφασίσουμε στην επόμενη Κ.Ε., ποιά τελική μορφή θα πάρει προς το Συνέδριο. Νομίζω λοιπόν ότι αυτό δεν δημιουργεί ουσιαστικά πολιτικά ζητήματα αντιπαράθεσεων και ψηφοφοριών.

Το κείμενο των θέσεων έχει μια δύναμη και μια αδυναμία. Η δύναμή του είναι ότι είναι πιο προσδιορισμένο από άλλες φορές, εγώ ξέρετε πόσο συμμετέχω σ' αυτές τις διαδικασίες και μπορώ να πω με βεβαιότητα ότι δεν είναι απλά ένα κείμενο - ομπρέλα. Ιδιαίτερα μετά την δουλειά που έγινε και στο Εκτελεστικό Γραφείο, έχει συγκεκριμένες πολιτικές κατευθύνσεις ίσως όχι τόσο δεσμευτικές και συγκεκριμένες που θα περιμέναμε, μπορούμε να το επεξεργαστούμε παραπέρα και να τις κάνουμε αυτές τις κατευθύνσεις θα πω μετά πώς πιο συγκεκριμένες και εξειδικευμένες. Όμως είναι σαφέστατα ένα κείμενο που μπορεί ν' αποτελέσει το αντικείμενο μιας ουσιαστικής πολιτικής συζήτησης στο Κόμμα μας και πολιτικής συζήτησης με την κοινωνία και το λαό.

Η αδυναμία του είναι ότι μέσα στο μέγεδός του και στην παράθεση με οριζόντιο τρόπο των σημείων του και του περιεχομένου τους δεν αναδεικνύει στο βαθμό που θα έπρεπε τις ουσιαστικές διαφορές ανάμεσα στην προοδευτική στρατηγική και την πολιτική που εμείς επαγγελάμαστε και την νεοφιλελεύθερη στρατηγική.

Ο Πρόεδρος χθες έκανε μια πολύ σοβαρή προσπάθεια με την εισήγησή του να τοποθετήσει αυτές τις διαφορές. Εγώ το παρουσίασα με 12 θέσεις,

που δείχνουν αυτές τις διαφορές, ο σύντροφος Τσοχατζόπουλος παρουσίασε 10 σημεία που πρέπει ν' αναδειχθούν μέσα από το κείμενο αυτό. Είναι ακριβής η απάντηση στο κενό που προηγουμένως επεσήμανα. Εμείς αναλαμβάνουμε την ευθύνη παράλληλα με την συζήτηση που θα γίνει στην οργάνωση, στην επόμενη Κεντρική Επιτροπή να φέρουμε ένα συμπληρωματικό κείμενο που θα επισημαίνει και θ' αναδεικνύει τα κατ' εξοχήν καινούρια σημεία για να διευκολυνθεί και η συζήτηση στο Συνέδριο επάνω στη συγκεκριμένη πολιτική πλατφόρμα που πρέπει να συζητήσει και να ψηφίσει.

Νομίζω ότι με αυτή την δυνατότητα οι θέσεις είναι ένα επαρκές πολιτικό πλαίσιο επάνω στο οποίο μπορεί να γίνει μια ουσιαστική συζήτηση στο Κόμμα μας για τους επόμενους δυο μήνες. Θα ήθελα τώρα με αυτή την επισήμανση να ξεκαθαρίσω ουσιαστικά τα τρία κεντρικά θέματα που απασχόλησαν την Σύνοδο της Κεντρικής Επιτροπής.

Το πρώτο θέμα είναι πολιτικές προτάσεις ολοκληρωμένης μορφής κυρίως που αφορούν τις θέσεις του Κινήματος με τα ιδεολογικά κείμενα που είναι και κείμενα προβληματισμού, μπορεί πιο εύκολα να γίνει μια σύνθεση. Με τα κείμενα που αφορούν το Καταστατικό θα κάνουμε ψηφοφορίες μετά στις συγκεκριμένες προτάσεις.

Μένω στο θέμα των θέσεων όπου εδώ έχουν εμφανιστεί στην Κεντρική Επιτροπή πέρα από τις συγκεκριμένες τοποθετήσεις συντρόφων, όπως αυτή που λέει ότι θα πρέπει να κατέβει για ζύμωση που την έκανε ο σύντροφος Κουτσούκος και η εισήγηση της Επιτροπής Συνδικαλιστικού, της Γραμματείας του Συνδικαλιστικού για το μέλλον του κόσμου της εργασίας, έκανα μια πρόταση χθες. Ότι όλα τα κείμενα αυτά που λειτουργούν συμπληρωματικά θα ενταχθούν σε ένα ενιαίο τομίδιο, το οποίο θα συνοδεύει το βιβλιαράκι με τις θέσεις που θα ψηφίσει σήμερα η Κεντρική Επιτροπή για να μπορεί το κάθε μέλος της οργάνωσης να δει τον πλούσιο προβληματισμό που υπάρχει σ' αυτά τα κείμενα.

Με βάση αυτή την λογική και με βάση την πρόταση που έκανα και εγώ χθες και ο Άκης σήμερα ότι θα έρδει μετά την προσυνεδριακή συζήτηση στην τελευταία Κ.Ε. πριν το Συνέδριο να συμπληρωθούν αυτά τα κείμενα για να πάρουν τελική τους μορφή.

Υπάρχουν τέσσερα κατά την άποψή μου κείμενα ολοκληρωμένα που έχουν κατατεθεί. Το πρώτο ολοκληρωμένο κείμενο, τα λέω κατά χρονολογική σειρά είναι του συντρόφου Σουλαδάκη που αναφέρεται στην πορεία του ελληνισμού, τις θέσεις που πρέπει να υπηρετήσει κλπ.

Το δεύτερο είναι του συντρόφου Παπουτσή, το τρίτο είναι του συντρόφου Παντελή Οικονόμου, παρουσιάστηκε χθες και το τέταρτο είναι, των 5 μελών της Κεντρικής Επιτροπής που παρουσιάστηκε σήμερα από τον σύντροφο Λευτέρη Τζιόλα.

Θα είμαι απολύτως ειλικρινής σε ό,τι αφορά τα κείμενα, τα τρία από τα τέσσερα κείμενα. Θα έλεγα πιο πολύ με το κείμενο του Σουλαδάκη και το κείμενο του Χρήστου του Παπουτσή, υπάρχει μια ομόρροπη κατεύθυνση κατά την άποψή μου, με ειλικρίνεια το λέω, με τις θέσεις της Κεντρικής Επιτροπής.

Αναδεικνύουν όμως κάποιες άλλες προτεραιότητες πολύ σαφείς μπορούν συμπληρωματικά να λειτουργήσουν και να συζητηθούν. Το κείμενο των 5 συντρόφων της Κεντρικής Επιτροπής, με το οποίο έχω μια συμφωνία τουλάχιστον στο επίπεδο του 90% είναι ένα μικτό κείμενο, που έχει και στοιχεία κριτικής πορείας και απολογισμού που θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ιδιαίτερα στο πρώτο του μέρος ουσιαστικά στην συγγραφή του απολογισμού της Κεντρικής Επιτροπής με την ευθύνη του Προέδρου και του Εκτελεστικού Γραφείου.

Επίσης πολλά στοιχεία από το κείμενο του συντρόφου Οικονόμου υπάρχουν απολογιστικά ή κριτικά της πορείας μας, στα οποία επίσης μπορούν να επαναφερθούν σε αυτή την εισήγηση για τον απολογισμό της Κεντρικής Επιτροπής που θα παρουσιαστεί στο Συνέδριο και άρα να συζητηθούν πιο αναλυτικά και εξειδικευμένα στην τελευταία Σύνοδο της Κεντρικής Επιτροπής πριν από το Συνέδριο.

Λέω ότι κατά την γνώμη μου και τα τρία αυτά κείμενα και κάτω από προϋποθέσεις και το κείμενο του συντρόφου Οικονόμου μπορούν ν' αποτελέσουν συμπληρωματικά στοιχεία προβληματισμού, δεν αποτελούν ουσιαστικές κατά την γνώμη μου επαναλαμβάνω αντισταθμίσεις σε μια συγκεκριμένη εισήγηση και άρα μπορούν να συμπεριληφθούν όπως είπα σ' αυτή την διαδικασία της συζήτησης.

Έρχομαι τώρα στο κείμενο του συντρόφου Οικονόμου. Σε πολλά από τα σημεία υπάρχει μια πολιτική συμφωνία και εμπεριέχονται πολλές φορές πιο αναλυτικά και κατά την γνώμη μου από πιο προοδευτικές θέσεις στο κείμενο που τίθεται προς ψηφοφορία στην Κεντρική Επιτροπή.

Υπάρχουν ορισμένες διατυπώσεις, οι οποίες δεν αποτελούν στοιχείο των θέσεων όπως είναι π.χ. ότι η κυβέρνηση έχει αλλάξει την πορεία και τις προγραμματικές δηλώσεις και έχει αλλάξει την πολιτική της και έχει παρεκκλίνει. Τέτοιες θέσεις δεν μπορεί να μπουν σε συγκερασμό και σε συμψηφισμό για να προχωρήσουν μαζί και συνδυαστικά με την εισήγηση του Ε.Γ.

Υπάρχουν θέσεις -κατά την γνώμη μου τονίστηκαν από Συντρόφους- όπως αυτή για τα μεσαία στρώματα ή η θέση ν' αναγνωρίσει η Άγκυρα στα 12 μίλια το δικό μας κυριαρχικό δικαίωμα, που είναι θέσεις με τις οποίες υπάρχει ουσιαστική πολιτική διαφωνία.

Υπάρχουν θέσεις για τις οποίες το ΠΑΣΟΚ δεν έχει πάρει ποτέ τέτοια απόφαση ας πούμε ότι ακυρώνει την 10ετία του '80 ή την κληρονομιά που άφησε ο Ανδρέας Παπανδρέου και τη συνέχειά του κλπ. Θέσεις που δεν υπάρχουν μέσα στον προβληματισμό και στα επίσημα κείμενα του ΠΑΣΟΚ. Προσωπική άποψη ο καθένας μας λέει πολλές φορές όπως γνωρίζετε και μπορεί από εκεί ν' απορρέει ένας προβληματισμός ή μια ανησυχία.

Όμως στα κείμενα του Προέδρου μας του Εκτελεστικού Γραφείου, της Κεντρικής Επιτροπής, τα επίσημα ντοκουμέντα ή κείμενα του ΠΑΣΟΚ δεν έχει γίνει κριτική αυτής της μορφής στην 10ετία του '80. Και ασφαλώς να τα καταγγείλουμε και δεν μπορεί να μπει σε ένα κείμενο εισηγητικό της Κεντρικής Επιτροπής για συζήτηση στην οργάνωση.

Η γνώμη μου είναι ότι στην ψηφοφορία για τις θέσεις -και αυτό εξαρτάται βέβαια κυρίως από τον κάθε σύντροφο που έχει καταθέσει αντίστοιχα κείμενα- από τα τέσσερα κείμενα, πέρα από την συμπλήρωση επί μέρους σημείων το τι θα μπει ως ψήφος που θα ψηφίσει σε ψηφοφορία στην Κεντρική Επιτροπή, αν υπάρχει μια εισήγηση που πρέπει να μπει σε ψηφοφορία, μπαίνει ως αντισταθμίσεις στην εισήγηση του

Προέδρου και του Εκτελεστικού Γραφείου και ψηφίζεται ενιαία στο τέλος της διαδικασίας.

Το δεύτερο μεγάλο θέμα, το οποίο επίσης έχει υπάρξει σήμερα και χθες και υπάρχει κατατεθειμένη πρόταση είναι να επανεξετάσει η Κεντρική Επιτροπή την σκοπιμότητα να κάνει το 5ο Συνέδριο. Εγώ δεν αρνούμαι ότι στον προβληματισμό των συντρόφων υπάρχουν και στοιχεία ουσιαστικά, εξάλλου ήταν ένας προβληματισμός που εκδηλώθηκε και στην προηγούμενη φάση που πήραμε την απόφαση να προχωρήσουμε στο 5ο τακτικό Συνέδριο του Κινήματος, υπάρχουν και στοιχεία που θα μπορούσε κανείς να στηρίξει μια παρόμοια πρόταση που αφορά την συγκυρία, σε τι Συνέδριο θα πάμε, πώς θα πάμε σε σχέση με τις Ευρωεκλογές.

Υπάρχει μια αντίθετη άποψη, η οποία λέει ότι το Συνέδριο όπως έχει δρομολογηθεί θα γίνει διότι οποιαδήποτε άλλη υπαναχώρηση θα ήταν καταστροφική συνολικότερα για το πολιτικό κλίμα. Είναι σαφές ότι το Συνέδριο όπως το προσδιορίζαμε το θέλουμε ένα Συνέδριο ενωτικό και ουσιαστικό που θα επιτρέπει να κάνει ένα βήμα το ΠΑΣΟΚ μπροστά, που θα το ενισχύσει ως στοιχείο της συγκυρίας για την νίκη στις Ευρωεκλογές και τις Εθνικές εκλογές.

Ασφαλώς δεν γίνεται το Συνέδριο αποκλειστικά για να νικήσουμε στις ευρωεκλογές. Γίνεται για να ξεκαθαρίσουμε τα συγκεκριμένα θέματα που έθεσε από την αρχή η Κ.Ε. Και πιστεύω και αυτό ασφαλώς θα μπει σε ψηφοφορία πριν από την τελική ψηφοφορία για τις εισηγήσεις, εμείς θα πρέπει να αποφασίσουμε και αυτό εισηγούμαι προς την Κ.Ε., ότι θα πάμε στο 5ο Συνέδριο όπως έχουμε αποφασίσει, σε ένα τακτικό Συνέδριο.

Θα ήθελα να παρακαλέσω τους συντρόφους επειδή το θέμα το έθεσαν γραπτά για ψηφοφορία, να γίνει μια ψηφοφορία για την αναβολή ή όχι του Συνεδρίου και να μην γίνει δεύτερη, αν θέλουν, για το αν μπορεί να εκλέξει ή όχι Κεντρική Επιτροπή, δηλαδή το αν θα είναι εκλογικό ή όχι το Συνέδριο.

Νομίζω, λοιπόν, αγαπητοί σύντροφοι, ότι το Συνέδριο πρέπει να γίνει και δεν είναι το πρόβλημά μας ποιος έχει την πλειοψηφία στην Κ.Ε. ή την μειοψηφία, αλλά είναι το πώς αξιοκρατικά στελεχώνεται μια Κ.Ε. που

αποτελεί μαζί με την εκλογή του Προέδρου βέβαια το μόνο εκλογικό αντικείμενο του Συνεδρίου.

Είναι μια Κ.Ε. που μπορεί να απαντήσει στο πρόβλημα της αναζωογόνησης του Κινήματος. Είναι μια Κ.Ε. οπλισμένη με το ιδεολογικό και πολιτικό οπλοστάσιο της νέας εποχής, που θα αναλάβει συλλογικά και νομιμοποιημένα την ευθύνη της μεγάλης αλλαγής (που όλοι επαγγελλόμαστε με τις τοποθετήσεις μας) του ΠΑΣΟΚ στη δομή του, στη λειτουργία του, στο νέο καταστατικό που πρέπει να διαμορφώσουμε.

Νομίζω, ότι αυτό θα ήταν μία ουσιαστική προοπτική και η άποψη που εισηγούμαι στη Κ.Ε. και στους συντρόφους είναι εάν επιμένουν στη πρόταση της αναβολής, να μπει σε ψηφοφορία πριν από την τελική ψηφοφορία η αναβολή ή όχι του Συνεδρίου ως μόνη πρόταση. Θα γίνουν και οι δύο ψηφοφορίες εν πάση περιπτώσει εάν επιμένουν σ' αυτές τις προτάσεις.

Το τρίτο θέμα που υπάρχει και τέθηκε επίσης πολύ ουσιαστικά εδώ και από πολλούς συντρόφους είναι αυτό που αναφέρεται στην αμφισβήτηση των διαδικασιών του Συνεδρίου, της νομιμοποίησης των Συνέδρων, θα πω για κάθε μια πρόταση ξεχωριστά μετά όταν θα τις βλέπω, θα πω την τελική μου πρόταση.

Θα πω μόνο δυο λόγια εδώ. Σύντροφοι κοιτάξτε, αυτή η διαδικασία των ομαδικών εγγραφών υπάρχει στο Κίνημα εδώ και αρκετό καιρό, θα έλεγα δύο χρόνια, 2,5 χρόνια, ίσως και πιο πολλά. Υπάρχουν αποφάσεις, διαδικασίες, προκριματικές εκλογές για Δήμαρχους και Νομάρχες που έχουν λειτουργήσει σε όλη αυτή τη διαδικασία και μετά από αποφάσεις της ίδιας της Κ.Ε.

Το να έρθουμε σήμερα να αμφισβητήσουμε αυτή τη διαδικασία της οποίας την ανάγκη να ξεπεραστεί την αναγνωρίσαμε όλοι και εμπεριέχονται σε αυτά που προτείνουμε για τις καταστατικές αλλαγές γιατί θέλουμε να δωρακίσουν το ΠΑΣΟΚ να μην υπάρξει από εδώ και πέρα, το ίδιο πρόβλημα, νομίζω ότι είναι κάτι το οποίο αντίκειται και στις αποφάσεις προηγούμενων Συνόδων της Κ.Ε. και στις αποφάσεις των Νομαρχιακών Επιτροπών που νομιμοποίησαν τις διαδικασίες.

Θέλω να πω το εξής για να ξέρουμε το μέγεθος αυτού του προβλήματος, ότι ουσιαστικές ομαδικές εγγραφές έχουν γίνει πολλές, ξεκινώντας και την περίοδο την πριν και την περίοδο την τελευταία. Πρέπει να πούμε, ότι υπάρχουν ενστάσεις κατατεθειμένες σε δύο Νομαρχιακές Οργανώσεις, στη Β2 και στην Α' Αθήνας, δεν υπάρχουν αλλού ενστάσεις της μειοψηφίας.

Υπάρχουν ενστάσεις από μέλη Νομαρχιακών Επιτροπών, είναι 18 ενστάσεις έναντι των 257 του προηγούμενου Συνεδρίου στην Επιτροπή Δεοντολογίας και το Ε.Γ. αποφάσισε ομόφωνα όπως κάναμε και στο προηγούμενο Συνέδριο, η Επιτροπή Δεοντολογίας να εκδικάσει μία - μία τις 18 ενστάσεις και να πάρει αποφάσεις τις επόμενες ημέρες.

Η κατεύθυνση που θα δοθεί στην Επιτροπή Δεοντολογίας από εμάς και από την Κ.Ε. είναι κατά το δυνατόν να υπάρχουν ομόφωνες αποφάσεις και η συγκεκριμένη εξέταση των ενστάσεων θα οδηγήσει ουσιαστικά στη διαδικασία.

Λέω το εξής, εμείς να αποφασίσουμε ότι στην πορεία των διαδικασιών να γίνει πραγματική εφαρμογή των αποφάσεων και των εισηγήσεων του Ε.Γ. που προσπαθούν να θωρακίσουν από οποιαδήποτε παραχάραξη ή παρερμηνεία ή διαστρέβλωση αυτές τις διαδικασίες. Απόφαση που αναφέρεται στα κλιμάκια, που αναφέρεται στις Νομαρχιακές Επιτροπές, που αναφέρεται στις διαδικασίες της εκλογής των αντιπροσώπων.